

לחיפוש נצחיות רוח קודשו של אור האורות הנחל נובע מקור חכמה

אבק שדה

ירחון חסידי ברסלב

תמוז תשפ"ב | גליון 61

46

פתח לנו
שערי ציון

עצרות תפילה, כינוסי הודאה, זעקות בשדות וכמיהה שפורצת מעומק הלב לשלום ההתקבצות בראש השנה הבעל"ט בצילו של רבינו הקדוש באומן סקירה מיוחדת מהשטח הבוער לקראת הקיבוץ הממשמש ובא

34

אנשי הנחל נובע

הר"ר יעקב קליין בראיון מיוחד חושף טפח מגדולתו של הרה"ח ר גדליהו אהרן קניג ומספר על עובדות בלתי מוכרות מחייו

12

חסיד ברסלב
בירושלים של מעלה

הצצה מופלאה ונדירה לחייו המופלאים של החסיד ר' נחום יצחק פראנק שדבק באישו של הרבי מתוך גאונות וקדושה

22

שיחותיהם של שרפי קודש שיחה מיוחדת עם הר"ר שלמה יהודה ויצהנדר על הספר 'שיח שרפי קודש' שהפך לספר חובה בכל בית בברסלב

עובדות

12 הולך בעצות הצדיק

תהלוכות חייו של אחד מהמיוחדים מאנ"ש הרה"ח ר' נחום יצחק פראנק ז"ל שהתקרב בצעירותו לרביה"ק ומאו לא מש מתוך אוהלו.

24 זכרון בספר

הר"ר שלמה יהודה ויצהנדרל שליט"א מגולל בשיחה לאבקשה את השתלשלות הספר שיח שרפי קודש, ועל ייסוד המכון "משך הנחל".

34 אורו של הנחל נובע מאיר בצפת

הר"ר יעקב קליין שליט"א מגולל את מסכת חייו של האי חסידא הרה"ח ר' גדליהו אהרן קעניג ז"ל, ואת תהליך בניית והקמת קרית נחל נובע בצפת.

46 עולה על הכל

המניעות המתרגשות לבוא על אנשי שלומינו הכוספים לבוא ולהיראות בציונו של הנחל נובע באומן באספקלריא של אור האורות.

מאמר מיוחד

52 הוא תקוותנו ותקוות נפשנו

מאמר מיוחד מהרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א בענין המניעות על הנסיעה להצדיק

מדורים

מחדש חדשים

מה? לשמוח בזיכרון עלמא דאתי

שער השמיים

הספד או הפסד

זכוכית מגדלת

להתענג בתענוגים

חברים מקורבים

המניעות בענין הנסיעה לצדיק

ניצוץ של אור

יום תפילה עולמי

הגליון מודפס ע"י מ.א. הפקות דפוס - כל סוגי ההדפסות במחירים זולים לקבלת הצעת מחיר משתלמת במיוחד פנו לטלפון: **052-7631367**

לכל עניני אבקשה בארה"ב: 845-288-0574

חלק מהתמונות בגליון זה ובגליונות קודמים הם באדיבותם הרבה של ר' אהרן ברגר מארכיונו של חמיו הרה"ח לייבל ברגר ומאת ר' שמואל יצחק רוזנפלד הי"ו | קרדיט תמונות: מתחדשים

יו"ל ע"י

מערכת אבקשה

טל': 02-539-63-63

פקס: 077-318-0237

©

כל הזכויות שמורות. העתקת קטעי מאמרים, או תמונות, אך ורק באישור בכתב מהמערכת.

למה עוד מחכה הגאולה?!

דברים, שזור מאותה תורה גן עדן של חיזוקים נוראים מחיים נפשות. בדבריו בליקוטי הלכות בהלכות שבת (ז) הוא לא מוותר לשום נפש מישראל, ואת כולם הוא מטעים מאור ה' שבת שלעתיד לבוא, על ידי שהוא זועק ומגלה לכל יהודי שזוהי הסיבה שלשמה באת לעולם, אך ורק בשביל לרדת לאותם מקומות נמוכים, ומשם להעלות נחת רוח לגבאי מרומים.

'ועל כן אפילו בנין בית המקדש אין דוחה שבת'. כי הגאולה העתידה סודה להיות דווקא מתוך ההמתנה הארוכה הזו, כי הלא היא תהיה ה'גאולה שאין אחריה גלות, ולכן סופה שתמתין בתוך כל ירידותיהם העצומות של בניה, עד שהחושך והמעברים בעצמם יהפכו לאור הגלות. ועל כן אפילו בנין בית המקדש והגאולה אליהם אנחנו מייחלים, אין בכוחם לדחות את הגלות, כי התשובה באה ועולה דווקא מתוך ההמתנה העצומה של כלל ישראל אליה עצמה.

כל יום בגלות הנצחית הזו, הוא עוד עומק של תשובה מאהבה, עוד 'כבוד ה'' במקום 'כבוד עצמו', שמעלה לשכינה שעשועים שלא הביא לה שום דור שבועלם. ככל שהירידה עמוקה יותר, כך הריח ניחוח שעולה מההתעוררות לתשובה שבתוכה גבוה הרבה יותר.

בעת הזו, אנו עומדים מושפלים ונכזים מול עולם שלם, כולם תמהים 'מה מצאתם חסידי ברסלב ברבכם ובראש השנה שלזו?! ואליהם הצטרפו כל איתני הטבע, כשגם סדרי בראשית נשתנו ובאו, הכל כדי למנוע את החסידים מתשוקת לבכם.

אולם היא גופא. כל בזיון שמביא להתעוררות הלב, כל חרפה שמביאה עמה צעקה ואנחה, הם המכוון של כל אותם מניעות, והם המטרה שלשמה נסגרים הגבולות. כי הגלות הזו, כל תכליתה היא התשובה, והתשובה באה על ידי ההכנעה והמלכת ה' שמתגברת ומתחזקת דווקא מתוך המניעה וההסתרה.

כל ההתקרבות לצדיק היא בשביל שנחזור בתשובה, ולכן אפילו בדרך לצדיק ולראש השנה שלו הכל חייב לבוא עם מניעות עצומות והמתנה קשה. ובקרוב במהרה, דווקא הערפל הנורא יהפוך לקרן של אורה והמוני החסידים בציון ירינו בגילה, אמנו!

ימי בין המצרים לתוכם אנחנו נכנסים, מביאים עמם עננה של שברון לב. לבבות בני ישראל מייחלים ומתגעגעים לחיים אחרים, חיים של קיום רצון ה' בשלמות, אל הזמן בו ישוב השלטון הגואל של 'דוד מלכם וה' בראשם'.

שנה רודפת שנה, כשלבבנו עודנו עם נשמתנו הגולה. הלא היא נשמת בן המלך האמיתי היושבת בדד נתונה למשיסה ומרמס. עיקר צערה ושאגתה של הנשמה הוא על הזמן הכל כך ארוך שחלף, ועדיין לא הביא עמו את משיח. קושיית 'אריכות הגלות' וכיליון עיניהם של בני ישראל גרמו לרוב רובו של כלל ישראל פשוט להפסיק ולחכות. רבים וטובים כבר יצאו לחפש את הגאולה אצל אלו שמבטיחים אותה כאן ועכשיו, רח"ל.

זעקתה הנוראה של כלל ישראל עולה עד שמי שמים; מהי תכליתה של אותה המתנה ממשוכת? אם הפץ ה' לגאלנו בקשתנו שיוצאינו כהרף עין, ואם אינו הפץ בנו עוד, חלילה, מה טעם משפיע הוא לנו עוד חיות בשאול שכוה?

אין ולא יהיה מי שיכול לענות לתמיהה נוקבת שכזו, אלא אך ורק אותו יחיד ומיוחד שכבר סבל ועבר בעצמו מדבריות של המתנות וכיליון עיניים, אותו צדיק שכל מהותו היא אותה אריכות אפיים אינסופית, הוא ואין בלתו שירחצנו בעוד ועוד רפואות וסמים יקרים בלי גבול, והוא שימתין בסבלנות אין קץ עד שיכנסו לתוך פינו רסיסי טיפות מהם להחלימנו ולחיותנו.

בתורה השישית בספר הנורא ליקוטי מוהר"ן סולל רבינו הקדוש, 'המתין הגדול', את הדרך המופלא אל הישועה, וזאת, על ידי שהוא הופך את הדרך עצמה לישועה המקווה.

'ההמתנה ושפיכות הדמים שהיא מביאה עמה', הוא מגלה, 'הם מהותה של התשובה בעצמה! כל פעם שאנחנו מגלים כמה אנחנו עוד רחוקים מה', מה ששובר את לבנו לרסיסים, זה בעצמו מה שמזכך ומטהר את הדמים העכורים שבנו, ומשיב אותנו בתשובה למקום משם נחצבנו, תכלית בריאת העולם הזה'.

אין חושך בעולם שיכול לעמוד מול גילוי האור הזה. לא משנה כמה אני רחוק מה' – תמיד ישנו גם צד שני למטבע שהופך הכל לטובה. כי כאשר אני שותק מול הייאוש הריחוק, הרי בכל רגע ורגע אני זוכה לתכלית הנצחית ומממש את סיבת ביאתי לעולם, וזאת בזכות שאני סובל את אותם חרפות ובזיונות, ומתבטל בזכותם בהכנעה קדם מלכא עילאה קדישא.

התלמיד הגדול מרבו, שזכה לעמוד על עומק סודם של

הרב ש. סופר

מה? לשמוח ב'זיכרון עלמא דאתי'!?

דורשי רשומות רמזו כי תמוז הינו נוטריקון 'זמני ת'שובה מ'משמשים ו'באים, ועיקר עבודת חודש זה הוא לבנות את הזכרון הזה, כי זהו שורש התשובה, היות וכל החטאים וההסתאבויות בהבלי עולם הזה נובעים משכחת עולם הבא.

בחודש זה נשתברו הלוחות שהביאו שכחה לעולם, לאחר שנים אירע באותו הזמן גם התחלת חורבן ירושלים ובית המקדש, כיוון שכל מהותו של בית המקדש שורש התשובה היה הכוח להביא את הזיכרון הזה בליבות בני אדם, כדי להחיותם חיי נצח ולהיטיב להם טובה בלי סוף, וכאשר מאסו בטובה זו ניטל מהם כח הזכרון ונתנו להם ליפול בשכחה אכזרית זו. ו"עלינו נפל חובת היום", לשוב לזכור ולהיזכר שאנו אצים רצים ומתקדמים לעולם שכולו טוב, כולו רחמנות, כולו אהבה, כולו אור ושמחה, ושחבל, חבל לשכוח ולאבד זאת. היצר האכזרי מנסה להכניס בנו רע עין, להסתכל במבט אכזרי על מהות עולם הבא ולשוכחו ושכאלו עלמא דאתי ימעיט מאתנו את התענוג, ועלינו להלחם נגדו ולהזכר במהותו האמיתי של עולם הבא ולהשתוקק אליו בכל לב.

וכך מלמדנו רבינו הקדוש (ליקוטי מוהר"ן רט"ז) "זכרו תורת משה", (סוף מלאכי) ראשי תבות תמ"ז, חסר ואו, כי אז בתמוז צריכים להמשיך הזיכרון לתקן השכחה, כי אז נתהווה השכחה, כי על ידי הלוחות שנשתברו בחודש תמוז נתהווה השכחה, כמו שאמרו חז"ל (עירובין נ"ד): 'אלמלא לא נשתברו הלוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מ'ישראל', ועל כן חסר ואו מתמוז כנ"ל, כי מאחר שנשתברו הלוחות נסתלק הו', כי הלוחות הם בחינת ו', כמו שאמרו חז"ל (בבא בתרא י"ד): 'הלוחות אורכן ששה ורוחבן ששה'."

זוהי אם כן עבודת חודש תמוז, לתקן את השכחה ולבנות את הזיכרון, ובכך לעסוק בבנין בית המקדש המיוחד לכהן, וכפי שרבי נתן מלמד במתק לשונו (ליקוטי הלכות - ברכות הראיה ה"ב): "זה ידוע לכול שהעולם הזה הבל וריק, צל עובר ועגן כלה, וכל ימיו כעס ומכאובות, ואין יתרון לאדם בכל עמלו, ולא בא האדם לזה העולם כי אם בשביל תכלית הנצחי של עולם הבא, כדי שיתנקה ויצטרף בזה העולם שעל ידי זה יוכה לחיים נצחיים של עולם הבא, על כן בודאי צריך האדם לזכור היטב בכל יום ובכל עת ובכל שעה תכליתו הנצחי הזה ולאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי תמיד, אך הרע עין מתגבר מאד בכל עת שעל ידי זה נמשך מיתת הלב

הוא עומד ליד הוריו בפרוזדור בית החולים, ממתין בתור הארוך לכניסה אל הרופא המהולל, מן התקרה משתלשל לוח בו מתחלפים בכל פעם מספרי הממתינים ומודיע על התקדמות תורם, עיניו המפוחדות רצות בבעתה בתוך חוריהן, ככל שהמספרים מרמזים על התקרב מועד כניסתם גוברת חרדתו, הוא לא רוצה שהתור יתקדם, נוח לו פה, במקום מותקן ברוז מים קרים משיבי נפש לרווחת הממתינים, גם הכסא מרווח. ולעומת זאת מי יודע מה יהיה בחדר פנימה.

מנגד עומדים הוריו בעיניים מייחלות, הם כבר רוצים להיות בפנים, הרופא הגדול הבטיח לרפא את בנם יקירם ממחלה מסוכנת, וידי רב לו בהצללת נפשות, הם מחכים בקוצר רוח מתי יבוא ויזכו גם הם לרפואה הנכספת.

שני בני אדם יש בעולם, האחד נזכר מיום המיתה, מן המעבר מפרוזדור צר וצרור זה אל הטרקלין הנפלא של נועם חיי הנצח, והוא מתמלא חרדה, המפגש עם המוות מעורר בו חלחלה, נדמה לו שכאן הוא כבר מסודר מעט, יש לו מעט תאוות סרוחות שהוא מתענג בהם והוא חושש מפני הפרידה המוכרחת.

לעומתו יושב בר דעת, ולא די שאינו בורח מן הזכרון הזה בעת ההכרח שמפגישו עם המוות, אלא הוא בעצמו מחפש דרכים גם בימים כתיקונם איך לזכור ולהיזכר בכל רגע ממציאאות זו, לא רק שהוא לא נחרד אלא שהוא מתמלא מכך שמחה פנימית, הוא יודע ששם ורק שם הוא מקום הטוב הנצחי, רק שם הוא המקום שכדאי לחיות עבורו ולסכול הכל, והוא מצפה ומייחל מתי יוכל להתנער מעפר העולם השפל הזה ותלאותיו ולזכות לטוב ולנועם הזה שאין כל מלאך ובריה יכולים לשעור. ולכן הוא בוכה ומתפלל ושופך שיחו תמיד לבל יטעוהו בפרוזדור חשוך זה שמא חלילה וחלילה ישכח את התכלית המופלא, הוא זוכר נגינתו בלילה ועם לבבו הוא שח בחצות לילה ובשעת ההתבודדות, ובכל עת מצוא שירחמו עליו מן השמים למען יזכור כל ימי חייו בימים ובלילות את הזיכרון המתוק הנעים והנפלא הזה ולבל ימיר טוב ברע חס ושלום.

בימים אלו אנו נכנסים לחודש התשובה, חודש תמוז.

כל מהותו של בית המקדש שורש התשובה היה הכוח להביא את הזיכרון הזה בליבות בני אדם, כדי להחיותם חיי נצח ולהיטיב להם טובה בלי סוף

כולו כדאי לסבול תוקף עוצם השמחה שיזכה לעתיד, כי אז יזכה כל מי שבשם ישראל מכונה לבחינת שובע שמחות, שתגדל השמחה כל כך שיהיה בה להשביע די והותר את כל אחד ואחד אפילו הקטן שבקטנים."

בחודש זה נקדיש זמן ולב לזכרון מחייה זה, וכפי שרבי נתן מעורר את בנו: "ואשר עתה עוסק לחזור הזכרון האמתית, כך הוא המדה וכך יפה לך לחזור הזכרון הזה בכל יום אלפים פעמים, כי רק בשביל זה באנו לעולם הזה לזכור תמיד בעלמא דאתי, כי הכל יודעים שאין שום קביעות בזה העולם, ובהכרח לזונו מכאן בהעברת רגע קלה, כי כל הזמן אינו נחשב אפילו לרגע קלה למי שמשים לבו ודעתו היטב אל פריחת הזמן יותר מעוף הפורה, וצריכים להתגבר מאד לבלי לשכוח את עצמו, ועל זה הזהירנו בתורה רק השמר לך ושמר נפשך מאד פן תשכח" (עלים לתרופה פ"א).

לשם כך עלינו לדבר בפנינו ולחזור על תכלית זו לבלי סוף וכפי שהוא ממשיך שם: "אך העצה הפשוטה לזה לשמור הזכרון הוא על ידי הדבור פה, כי הדבור יש לו כח גדול מאד ועל ידו מנצחים כל המלחמות, וכמו שלענין הזכרון הפשוט כגון לזכור למודו צריכים לחזור פרקו בפיו כמה וכמה פעמים כידוע בחוש, כמו כן לענין הזכרון הזה שהוא העיקר, צריכים לחזור בפיו הזכרון הזה, הן בינו לבין עצמו לדבר לעצמו דברי מוסר בכל יום מה יהיה תכליתו לעולם הבא ומה יהיה סופו לנצח וכן לדבר עם חברו בזה, כי הדבור יש לו כח גדול להזכיר את האדם, בבחינת כי מדי דברי בו זכור אזכרנו, ועיקר נצחון המלחמה של זה העולם שהיא מלחמה ארוכה מאד מאד בלי שיעור עיקר הנצחון הוא על ידי הדיבור שהוא הכלי זיין של ישראל כי אין כוחנו אלא בפה."

נשוב ונזכור ונעורר את ליבנו ומוחנו לתכלית נעימה ועצומה זו והיא שגם תחיש גאולנו ובנין בית קדשנו ותפארתנו.

שמשכה מלבו הזיכרון הזה, וזה גרם חורבן בית המקדש, חורבן בית ראשון וחורבן בית שני, כי עיקר הזכרון נמשך מקדשת ארץ ישראל וירושלים ובית המקדש כי שם עיקר התגלות אלוקות ושם יכולים להזכיר את עצמם ביותר בעלמא דאתי."

זה היה כל עמלם של הצדיקים, שברוחב דעתם ובעומק רחמנותם התלויה בדעת, ריחמו עלינו ורצו להזכירנו וזיכרון מתוק ויקר מפז זה, וכפי שרבי נתן ממשיך שם: "הצדיקים, כל עסקם להזכיר אותנו זכרון העולם הבא בכל יום, כדי להשיבנו בתשובה שלמה, כי זה כל ישעם וכל חפצם בעסקם עמנו, שהכל הוא כדי להזכירנו זכרון זה בכלליות ובפרטיות בכמה וכמה תחבולות נפלאות וגוראות" (שם).

וכך כותב רבי נתן לבנו (עלים לתרופה שכת): "רק חזק ואמץ מאד מאד לשמח נפשך בכל מה שתוכל, כי אף על פי כן אני יודע שתמוז ראשי תבות "זכרו תורת משה", וכפי מעט השיעור שבלבי מזה, צריכים לומר גם על דיבור הקדוש הזה אלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די, כי הוא נוגע לתקון חטא העגל, לתקן פגם שבירת לוחות שהמשיכו שכחה בעולם, שמשם כל הצרות בגוף ונפש וממון שסובלין בגלות המר הארוך הזה."

הבה נשכיל ונפתח לבנו לקבל טובה נפלאה זו, לא נסיח דעתנו מזכרון זה, אלא אדרבה נעורר שמחה וחיות על העתיד הנפלא והנצחי הנתון בבחירתנו בכל רגע ובכל תנועה, ונכין עצמנו לדרך ארוכה ונשגבה זו בלב חי ומרומם, כך הסתכלו צדיקי אמת על מהות עולם הבא, כמקום העונג והעידון המופלא שאין כמוהו, וזכרון זה מילא לבם שמחה ועונג עד בלי די, וכפי שרבי נתן כותב (בליקוטי הלכות שם, אות כ'): "עיקר שורש השמחה של כל השמחות היא שמחת עולם הבא שאז ימלא שחוק פינו, כי תיכף כשזוכרים בעולם הבא צריך כל אחד לשמוח בחלק נקודתו הטובה שיש בו מקדושת ישראל, כי נקודה דנקודה מקדושת ישראל שיש להפחות שבפחותים שבישראל, אין כל העולם

למצוא את שביל הזהב

תשובת הר"ר שמעון יצחק גליק הי"ו, ביתר עילית

השאלה שנשאלה מתחלקת לשני נושאים:

א. מהי חובת ההשתדלות בנוגע לנסיעה לאומן? ב. האם יש באופן מעשי מה להשתדל בעת הזאת?

לגבי השאלה הראשונה:

הנה אנחנו עומדים ממש תקופה קצרה לפני ראש השנה של רבינו שעולה על הכל. ואם רבינו הקדוש אמר על עצמו "אצלי העיקר הוא ראש השנה, ותכף כשחולף ועובר ראש השנה. אני מטה אזני ושומע אם מכין בכותל לעורר לסליחות לשנה הבאה", בוודאי שבימי תמוז – זמני תשובה ממשמשים ובאים, ראוי לנו להתכונן בכל לב ונפש לימי ראש השנה הקדושים, ולקראת הנסיעה לצדיק האמת שכל יהודינינו תלויה בזה.

'הכנה' זו, היא כפי שלימדנו ר' נתן בכל המצוות, שעיקר ההשתדלות היא בתפילה וברצונות וכיסופין. וכמבואר בליקוטי מוהר"ן בתורה של ה'מניעות' - תורה ס"ו - שעיקר המניעה באה כדי להגביר את החשק ודייקא על ידי זה זוכין לשברם, ולזכות לקיים את המצווה בעצמה ולא להפטר רק עם ה'כאילו עשאה'.

אבל עדיין צריך גם השתדלות בפעולות גשמיות, וכמו שמביא ר' נתן כמה פעמים את הנלמד מהפסוק "וברכך בכל אשר תעשה". ובשיעור ההשתדלות המעשית, יש לנו את הכלל הידוע מצדיקים, בכל עניין ההשתדלות כאן בעולם, שזה תלוי כל אחד לפי דרגת אמונתו, וככל שהאמונה חזקה יותר, אפשר למעט יותר בהשתדלות גשמית (וכמו שהיו צדיקים שרק נקשו על חלון קיתונם בשביל השתדלות לפרנסה).

והאם יש באופן מעשי מה להשתדל בעת הזאת?

אי אפשר לדעת מה ילד יום. לב מלכים ושרים ביד השם, ובפרט שמדובר במלחמה בין אומות גדולות, ששם הכלל הוא שהצפוי הוא הבלתי צפוי. המלחמה יכולה להיגמר בין רגע, והיא יכולה להימשך חלילה שנים ארוכות. היא יכולה להתמקד רק בנקודות מסוימות ברחבי אוקראינה, והיא יכולה להתפשט במהירות לעוד אזורים.

ולכן צריך למצוא את שביל הזהב - להיזהר לא להיסחף יותר מדי אחרי שמיעת חדשות (אם בשנת 'הקורונה' היו כאלו שנהיו ממש דוקטורים ומומחי מגיפות, ובקיאם בכל מסדרונות הפוליטיקה האוקראינית - ללא הועיל. השנה

גם אני, ככל חסידי ברסלב, מייחל ומקווה שהדרכים לקיבוץ הקדוש יהיו פתוחים השנה בלי שום מניעות, הרי מי יודע מה ילד יום.

אך חוץ מהתפילות אותם אנו מתפללים לזכות להגיע לאומן לראש השנה, האם מוטל עלינו 'להפוך עולמות', כלומר; לברר את הנתונים המציאותיים בשטח כל הזמן, ולנסות לתכנן כבר מעכשיו פתרונות אפשריים לנסיעה הקרובה?

להתפלל על הכל

תשובת הר"ר עזרא אלבז הי"ו, נתיבות

כדי לענות על שאלה כזאת צריך הרבה להתבודד קודם... אך בכל זאת אומר את מה שנראה לי כמסית לפי תומו.

יש מכתב ידוע ממוהרנ"ת בעלים לתרופה (מכתב רכ"ז) שבו הוא כותב לבנו "וְאֶשֶׁר אֶתָּה חוֹשֵׁב מֵהַיּוֹם עַל נְסִיעַת רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִם אִמְנֵם יִפֶּה שְׂיֵהֶיָהּ רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּמַחְשָׁבָה כֹּל הַשָּׁנָה כְּלָה. אָבֵל שְׂיֵהֶיָהּ לָךְ צַעַר עֲתָה מֵהַמְּנִיעוֹת, בְּזוֹת לֹא צָדִיקָתְךָ, כִּי כָּבֵד דְּבַרְנוּ שְׂאִין לְחֹשֵׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ".

ממכתב זה רואים קודם כל, שריבוי המחשבות בעניין ה'ראש השנה', כשתוצאה מכך האדם מפסיד את היישוב הדעת' שלו בין בגשמיות ובין ברוחניות, בוודאי שאין זה רצון רבינו.

אך בכל זאת, ההתעסקות בנסיעה בצורה שאינה מבלבלת את האדם היא כן רצויה. ובוודאי גם ההתעסקות בפרטים הטכניים נכללת בדברי מוהרנ"ת: "יפה שיהיה ראש השנה במחשבה כל השנה כולה". וכמו שאנו יודעים הרבה תורות מרבינו על כך, שכל הטרחות שהאדם טורח בשביל לנסוע לצדיק נעשה מהכל תיקונים נפלאים.

לכן נראה לי שהעצה למעשה היא, להשקיע הרבה בהתבודדות גם על כל ההשתדלויות ועל כל חלוקות העצה שיתלוו אליהם, ולפרט לה' בפרוטרוט את כל הצדדים והאפשרויות שהוא יודע עליהם. לדוגמא במצב הנוכחי, שיש כמה מדינות שמשם אפשר לנסוע לאומן - צריך לבקש מה' שינחה אותנו בדרך הנכונה דרך איזה מדינה לנסוע. כי רק השי"ת בעצמו יודע מה באמת טוב לנו ומה מוטל עלינו לעשות - כך באופן זה כל ההשתדלות שלנו תהיה בלולה וספוגה בתפילה ותחנונים.

יש כבר אנ"ש מומחי ומלומדי מלחמה, שיודעים בכל רגע נתון מה יהיה הצעד הבא של פוטין וזלנסקי...),

ומצד שני, מי שהראש השנה של רבינו בועז בליבו, בוודאי מתעניין קצת לשמוע ולדעת מה מצב הכניסה לאוקראינה. ואם שומעים שבדרך הטבע נראה שיהיה כניסה רק דרך מדינות סמוכות, אולי כדאי לקנות כבר כרטיסים דרך מדינות אלו.

המבחן הוא פשוט מאד: האם חוסר ההתעניינות וההשתדלות היא בגלל אמונה שלמה בהשם, או בגלל חוסר אמונה בגדולת הקיבוץ הקדוש?

כל אחד יכול לשאול את עצמו, אם היה יודע שיש לו טיפול רפואי קריטי מאוד להצלת חייו, שאפשר לעשות אותו רק באוקראינה בסוף חודש אלול, מה היה עושה במקרה כזה? האם היה הופך את העולם ומנסה לברר דרך איפה כדאי לנסוע, ומזמין כמה כרטיסים דרך כמה מדינות סמוכות וכו'?... אם התשובה היא – 'כן'. אז השאלה הבאה היא – 'האם הראש השנה של רבינו פחות חשוב בעינינו?'

השם יעזרנו שיתבטלו בקרוב כל המניעות, ונזכה כולנו לבוא לראש השנה הקדוש בדרך המלך, מתוך ישוב הדעת ומתוך חסדים ורחמים גמורים ופשוטים אכ"ר.

אין כוחנו אלא בפה

תשובת הר"ר יצחק קניג הי"ו, בית שמש

על השאלות מהסוג הזה, לא ניתן לענות תשובה קונקרטית ומוחלטת שתספק הדרכה מעשית ופרטנית. אלא ננסה להביא את רוח הדברים, מבלי להיכנס לזירה המעשית המורכבת כל כך.

נקדים קודם קטע מחיי מוהר"ן (תל"ו) בעניין אחר, שניתן בהחלט להקיש ממנו, ולהביא ישוב כנידון הדומה לראיה.

ר' נתן כתב שם שאחר שהבין מרבינו עד כמה

צריך להרבות בתפילה ובתחנונים כדי שנגצל משטף מים הזידונים, שאל את רבינו: איך הוראה זו עולה בקנה אחד עם הכלל ש"הכל בידי שמיים חוץ מיראת שמיים"? הרי לנו מאמר חז"ל, השולל את התפילה והפניה לשמיים בדברים הניתנים לבחירת האדם. ואם כן, איך אפשר לומר שגם בדברים שניתן בהם כביכול כח הבחירה, אין מנוס מלהרבות בתפילה ובתחנונים, צעקה וזעקה בכדי שנגיע למחוז חפצנו? הרי מכך משתמע שכביכול כח הבחירה הניתן לנו הוא לא ממש 'כח הבחירה' ח"ו!

אומר על זה ר' נתן: 'ולא השיב לי רק כלאחר יד, כאומר אעפ"כ כך צריך לנהוג.'

ובליקוטי הלכות (פיקדון ג') אנו עדים לכך שמאחורי ה'כלאחר יד' הונפקה תשובה מאירה ויסודית וז"ל: ובאמת זהו עיקר הבחירה דהיינו מה שכופה בחירתו לבטל שכלו לגמרי ולסמוך על אמונה לבד ולהרבות בתפילה ובתחנונים... שעל פי רוב ענין זה של תפילה והתבודדות 'קשה על האדם יותר מכל העבודות הקשות'... וע"כ מי שזוכה להרגיל עצמו בזה להרבות בתפילה ובשיחה בינו לבין קונו שיעזרהו ה' ויזכהו לקרבו לעבודתו יתברך. בזה בעצמו הוא בעל בחירה במה שזכה לבחור בחיים אמיתיים בדרך אמונה ותפילה... ע"כ.

והדברים קל וחומר – ומה בדברים שעל פניו נראה, שיש בידינו כוח לבחור ולהכריע גם בלי כוח התפילה - נאמר עליהם שעיקר העבודה היא ריבוי התפילות והתבודדות. כ"ש וכ"ש על אחת כמה וכמה בנדון דידן, שכדי לחשוב שיש בידינו כוח להכריע במזימות, ולהביא לידי הישגים - צריך להיות כסיל בחושך הולך, ברור שעיקר העבודה היא רק להרבות בתפילה והתבודדות צעקה ותחנונים לה'.

והא גופא, גם על זה יש להרבות בתפילה, שלא נסמוך על המוח המבורך והיצירתי שלנו שיודע לייצר מהלכים בדרכים לא דרכים וכו', אלא רק על ה' בעצמו בלבד.

ויה"ר שיתקבלו תפילותינו ברחמים לפני אדון כל, שנזכה להתקבץ יחד ברננה אצל הצדיק בר"ה מבלי מפריע.

אלילי כסף ואלילי זהב

'תאוות ממון' תופסת מקום רב במשנת ברסלב, כשעשרות דפים ב'ליקוטי הלכות' ובשאר ספרים נכתבו אודותיה. איך כל זה שייך לאברך מן השורה שאין לו שייכות עם אותם אנשים ש'רודפים אחר משא ומתן ולהוטים אחר העושר', והוא רק צריך מעות להוצאות הבסיסיות שלו?!

השאלה
לחודש
הבא

תשובות ניתן לשלוח למספר פקס: 077-3180237
או להקליט הודעה בקו המערכת: 02-5396363

להתענג בתענוגים

חיינו בעולם הזה - דוהרים אל מותנו בעגלה הרתומה לשני סוסים. האחד שחור והשני לבן - לילה ויום. משל המתאים גם לענייננו בשינוי קטן - הסוס הלבן הוא העונג והסוס השחור - הכאב. שני הסוסים הללו מדהירים אותנו ומכוונים את דרכינו.

כאז כן היום, תמיד, כשנעצור לרגע ונשאל את עצמנו, מה אנחנו עושים? תהא התשובה אשר תהא, תמיד ימצא בה אחד משני המרכיבים הללו. בריחה מכאב או שאיפה לעונג.

מובא בספרי חסידות, כי שורש נשמות ישראל הוא עולם התענוג. ע"כ אי אפשר לנשמת יהודי להתקיים ללא עונג והנאה, כל רגע, נטול עונג, הוא רגע של מיתה עבודה. שלילת העונג מיהודי, שקולה כאחד משישים במיתה. ע"כ - אם אינו זוכה להתענג על עבודת ה', בעל כרחו ולאונסו, הוא פונה לחפש תענוגים אחרים ר"ל.

ההקדמה הארוכה הזו לא באה אלא להובילנו אל המסקנה המוכרחת מאוד! - מי שרוצה להצליח במה שהוא עושה - חייב להנות ממה שהוא עושה! ולהיפך - מי שלא נהנה ממה שהוא עושה - לעולם לא יוכל להצליח בו. אי לכך - הרוצה לילך בדרכי ה' ולהרגיל עצמו בעבודתו ית', חייב בתכלית החיוב, להרגיל עצמו בהנאה מעבודתו! זה חוק הבריאה שחקק הקב"ה בעולמו. מעולם לא נמצא מי שגבר על החוק הזה. גם אם אנו מקבלים לעתים כאב או סבל, באונס או ברצון, אין זה אלא סבל זמני שמטרתו - להביא להנאה גדולה יותר בעתיד. סבל, מתמשך ובלתי נגמר, יכול להביא רק לתוצאה אחת - ייאוש והשכלת עול העבודה מעל כתפי המתייסר. אדם החפץ בכל ליבו לעבוד את בוראו חייב, באותה המידה, לרצות בכל לבו, להנות מעבודתו, להנות מתורתו, להנות מתפלתו ולהתענג על קיום המצוות. מצוה ללא שמחה והנאה, אומר האר"י (בהקדמת שער המצוות), היא כגוף בלא נשמה, ואין בכוחה להועיל לו להתעלות על ידה ולהתבשם מסגולותיה. אבל, ממשיך האר"י - אם כן ישתדל להנות בעת קיום המצוות ויעשה אותן בחשק, בתענוג ובשמחה, ישרה עליו אור עליון ויזכה ללא ספק לרוח הקודש(ע"כ תורף דבריו).

השאלה המתבקשת כמובן, היא איך זוכים להנות מהמצוות? כיצד זוכים שכל מצוה תהיה בפנינו כדבש וצוקיר?

כדי לענות לשאלה חשובה זו, הבה נשאל קודם - הנאה זו, מה היא?

בלימוד התורה יש, כידוע מתיקות גדולה. הנאה ועונג מהשכל האלוקי הנעים שבה (שיהר"ן ר'). הנאה גדולה יש גם בהתחדשות ידיעות חדשות, או בקושיא שבאה

היה היו זמנים, עת היינו "כולנו חכמים, כולנו נבונים, כולנו יודעים את התורה". היו אלו ירחי קדם. בהילו נרו עלי ראשנו. עת למדנו תורה מפי מלאכי עליון. כל זה הסתיים במחי מכה קלה מאצבע המלאך. מכה ששחררה אותנו לעולם הזה כלוח חלק. כמו דף ריק הנפלט ממכונת צילום.

האם מישוהו זוכר מה חשב באותם ימים ראשוניים? כנראה שלא. ולא בכדי - כדי לחשוב צריך שני דברים - א. כוח מדמה - יצרך המחשבות. ב. חומר גלם - מראות וצלילים, ריחות ותחושות וכמובן - שפה, מהם ניתן להרכיב מחשבות.

כוח מדמה משוכלל להפליא, קיבלנו במתנת שמיים, מיד עם צאתנו לאוויר העולם. אבל חומרי גולם, לייצר מהם מחשבות, נתבקשנו לאסוף ולקבץ בכוחות עצמנו. משולים היינו, באותם ימי בראשית, למפעל ייצור, מצויד במיטב השכלולים המחכה לחומרי גלם, מהם יוכל לחבר, להרכיב וליצור, על גבי הסרט הנע, מכונות לסוגיהן.

כדי לקבל תחושה מאותה ריקנות תינוקית, נסו נא להעלות במחשבתכם כל מיני סוגי מחשבות ורגשות. בדקו אותן אחת לאחת ותווכחו - אף לא אחת מהן יכולה לעלות במוחו של תינוק שמחסני הזיכרון שלו ריקים מאותיות וחוויות.

אז מה בכל זאת התרחש שם בין שתי אוזנינו?

מן הסתם שירת המלאכים וקולות הנשמה ניצלו את הריק הזמני והצליחו להחדיר מעט מוחין ודעת נעלמים לתוך קודקודינו - הנסתרות לה' אלוקינו. בנגלות לנו - ניתן להתבונן ולהבין, כי שני רגשות עוצמתיים רחשו בנו כבר אז והכתיבו את כל מעשינו - כאב מחד גיסא ועונג מאידך גיסא. כשתחושת הרעב הכאיבה לנו, בכינו. ולאחר שהתענגנו על השובע, ישננו בשלווה. כשהרגשנו אי נוחות, צעקנו וכשחיבקו אותנו שוב התענגנו. מצויים היינו תדיר באחד משני המצבים - בריחה מכאב או געגועים לעונג.

אם נדייק יותר - נעים היינו על גבי סקאלה - כאב בקצה האחד, עונג והנאה בקצה השני, ובאמצע - מצבים משולבי שניהם.

ומאז... ועד היום הזה, על אף שקיבלנו ופיתחנו במשך השנים יכולת בחירה, מלווים אותנו שני הכוחות הבראשיתיים הללו. כמו שני שומרי ראש, ומשפיעים יותר מכל על בחירותינו והתנהגותנו.

מכירים אתם בוודאי את משלו של ראבר"ג אודות

הגבורה, ממש כפסוקי המקרא (חיי מוהר"ן שמ"ח). עליה לבד, ראוי לנו לומר אלפים פעמים בכל יום: אלמלא אתינא להאי עלמא אלא למשמע דא דיינו.

כמה הנאה ניתן להפיק מהידיעה הזו לבדה - אני הקטן גורם בעקימת פי ותנועות איברי, תענוג אשר לא יסולא, לבורא ית"ש. הרי די והותר יש בה, בידיעה זו, כדי לגרום לנו הנאה ונחת רוח לאין קץ, להתענג על ה' ולהתרפק עליו כבן על אביו - ממש כשם שהתרפק התם הק' על נעליו המשולשות. שהרי הוא ית' בעצמו קרא לנו בניס וחקק זאת בתורתו לעולמי עד ולנצח נצחים לאמור - "בנים אתם לה' אלוהיכם."

"כל כך פשוט ונטול קושיות", כדברי מוהרנ"ת, וכל כך קשה לביצוע - מדוע?

פי באמת לאמתו התמימות ופשיטות של דברי רבנו זכרוננו לברכה, עמק עמק מאד, עמק עמק מי ימצאנו. אבל מעצם גשמיות גופנו ועכירת שכלנו, קשה וכבד מאד להכניס בלב האדם תמימות ופשיטות הדברים האלה, פי דעת כל אדם נוטה אחרי חכמות של העולם, שרפן מעקמין את הלב מנקדת האמת לאמתו בפשיטות ובתמימות (הקדמת ליקו"ה). החכמות שלנו מייצרות לנו מרירות מרה כלענה והופכות את הדבר, שראוי היה להיות מתוק מכל, למרממות. כיצד עושה זאת המדמה? בקלות - פשוט מטיל ספק. משליך אל תוך קדירת הדעת המבעבעת שלנו, פירווי מחשבה עטופים בלבוש מצוה כגון: "מה פתאום שה' יחפוץ בעבודתי? אין זו אלא גאוה". "ראוי לך לנהוג במידת האמת ולהכיר את אפסותך ואפס ערך עבודתך" "זה עתה חטאת ונכרכת אחר תאוותיך, עכשיו אתה רוצה לגשת אל הקודש - צביעות." המחשבות "התמימות" הללו, המלוכשות בצדקנות, חולפות במוחינו - מרוב הרגלן - ללא צורך בעיון - במהירות הבזק ונעלמות, עד שכמעט ולא ניתן לשים להן לב. אך הן משאירות מאחוריהן הרס אדיר ורעל ממית שאין כמותו בתבל.

טוב להודות לה' ששם חלקנו בבית מדרשו של צדיק האמת, שכל מילה שלו, אפילו בדברי חולין יקרה גם מתורות של צדיקים (ליקו"מ קצ"ב) כי כולה אמת צרופה. והוא ז"ל קרא תגר על "מוסר" זה וגילה לנו כי עתה בדורות אלו עיקר העבודה היא ע"י התחזקות וחיווק ההכרה והדעת כי השי"ת חפץ מאוד מאוד בעבודתנו ועלינו תשוקתו לראות אותנו נהנים ושמחים בכל מילה של תורה ותפילה ובכל מצוה ומצוה, תהיינה אשר תהיינה.

וכנגד הספקות הללו אין עצה ותבונה אלא לחזק את אמונתנו בדבריו הפשוטים והתמימים של רבינו ולקבל על עצמנו קבלה חזקה -

להתחיל לחיות! להתחיל להנות!

מן הסתם שירת המלאכים וקולות הנשמה ניצלו את הריק הזמני והצליחו להחדיר מעט מוחין ודעת נעלמים לתוך קודקודינו

על תירוצה. גם תפילה ככוונה, מביאה עימה הנאה ועונג מופלאים, פרי הדבקות בה' - מקור כל התענוגים וההנאות.

הנאות אלו, הנאות קדושות הן ואשרי הזוכה להן. אבל, למיטב הבנתנו הקלושה, לא הן הנאותיו של התם הקדוש. להנאות אלו צריך להיות בעל כשרון מסוים ובעל מדרגה. אינן שוות לכל נפש, אינן זמינות לכל.

הנאה אחרת יש, גדולה מהן ושווה לכל נפש - היא ההנאה המגיעה לאדם מכוח האמונה הפשוטה, שבתפילתו, תורתו ומצוותיו, הוא עובד את הבורא, אשר רחמיו רבים לאין שיעור והוא רוצה מאוורוד! בעבודתו (ליקו"מ מ"ח, מ"ט). ונהנה, עד בלי די, מכל עבודה ועבודה של בניו, גם אם היא נעשית, בתכלית הקטנות, ע"י הגרוע שבגרועים, שעבר, ח"ו, על כל התורה כולה אלפים ורבבות פעמים, אדרכא - לעתים, דווקא הצירוף הזה של שפלות גדולה עד שאול תחתית, עם מאמץ לעשות תנועה של פרישה מן הרע והתקרבות אל הקודש, מייצרים תענוג ושעשוע לבורא ית"ש, יותר מכל עבודת מלאך ושרף רוחני או גשמי. "שאפילו אם עבר האדם מה שעבר, אפילו אם עבר על כל התורה כולה אלפים פעמים רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אין שום יאוש בעולם פלל וצריף להתחיל בכל פעם מחדש, פי ה' יתברך מקבל תענוג ושעשועים מהגרוע שבגרועים, אדרכא, זהו עקר גדלתו יתברך פשהרחוקים מאד מאד ממנו, מודים בו יתברך ומתחזקים באמונה ומודים ומשבחים אותו יתברך" (כב"ח ד' י"ג)

השגה אלוקית מופלאה השיג רבינו הק', וברחמיו הרבים, ראה לנכון לשתפנו בה - השגה המלמדת כי הקב"ה מתייחס למצוותינו כמו אב טרי, אשר מתודע לראשונה ליכולתו של בנו בכורו התינוק לעמוד על רגליו ולפסוע צעד בטרם יפול. כל צעד וצעד יקר מאוד וחשוב בעיניו, כאילו כבש דרך ופסע בה במרוצה, ומרוב עונג ושמחה, לא נחה דעתו עד אשר יעשה בבנו כמעשה התם במנעליו - הוא מרים אותו, מנשקו ומאמצו אל ליבו באהבה והתרגשות רבה ואומר לו: איזה ילד מתוק, איזה ילד של דבש וצוקיר אתה, ומתענג מאוד על אהבתו.

ההשגה האלוקית הזו אינה דבר של מה בכך, בפרט שהיא יצאת מפי ה"נחל נובע מקור חכמה" שכל רז לא אניס ליה וכל אותיותיו ספורות, שקולות ומדודות מפי

התעוררות הלב לקדושת ציונו של רועה הדורות

סדרת מאמרים מיוחדת לעורך לבבינו בגעגועים
למקום מנוחת קודשו של רבינו הק'
במיוחד לאור המניעות המתגברות על הנסיעה וההשתטחות

הספר או הפסד

שאתם נאלצים לעשות זאת עכשיו. האי, אני עדיין חי? מה בכך? וכי מה אכפת לכם שחי אנוכי? שינוי זווית ראייה, והכל משתנה. אף אנו נאמר לעצמנו: הלא אם הייתי נפטר ח"ו, ולו יצויר שיכולתי להצטרף למקהלת מספדיי, מה הייתי אומר אז? הרי כל הטוב, שעשיתי מיום עומדי על דעתי, היה מצפצף ועולה כמו מאליו – כל הצער הייסורים שסבלתי למען עבודת הבורא, כל המניעות והסבל שעמדו בפני התקרבותי לצדיק ויכולתי להם. אף לא מילת שיפוט אחת תעזו להרים ראש. כי הלא כמגנה בין אבלים תיחשב כנ"ל.

נמצא שהמעכב על ידי מלהביט בעצמי בעין טובה, הינו עובדת היותי חי עדיין? וכי למה שיהיה אכפת שחי אנכי עדיין ונושם?

הספר שכזה הינו תיקון גדול לחולי הרע של הביזוי עצמי. הספ"ד שמתקן ומשלים את ההפס"ד – הפסד שגרמנו לעצמנו ע"י השפלה וביזוי עצמנו, בעוברנו במצח נחושה על אזהרת חז"ל: "אל תהי בז לכל אדם" שהוא אביורייהו ד"לא תרצח". כי הרי בכל מחשבה המפחיתה בערך מצוותינו תורתנו ותפילתנו, אנו מקצצים ומפסידים אותן, מפסידים את אורן ושכרן. ומונעים מגופנו ונשמתנו את הארתן. וזה לעומת זה עשה ה' – מול עבודת ההפסד ניצבת עבודת ההספד – המספיד אותנו עושה את ההיפך בדיוק – תחת ביזוי באה תפארת המעשים ותחת ההשפלה, רוממות כנ"ל ונשלם החיסרון הנגרם. לדאבונו, איננו יכולים פיזית לקחת חלק בהספדנו, אחר פטירתנו. הבה נעשה זאת איפא עתה, בחיים חיותנו. עובדת היותנו נושמים, לא אמורה, כאמור להפריע.

אל יהיו הדברים קלים בעיניכם. עצה גדולה יש כאן. עצה שיכולה להפוך את כל מהלך חיינו מרע לטוב, מעצב לשמחה וממרה שחורה לששון ושמחה.

"אחים בהספדאי דהתם קאימנא" אמר רב לתלמידו (שבת קנ"ג א.) וגילה סוד כביר – כשמספידים אדם אחר מותו, מחזירים אותו לחיים. בלשונו של מוהר"ת נאמרו הדברים כך: "על-ידי הַסְפָד חוֹרְרִין וּמְשִׁיכִין נֶפֶשׁ הַנְּפֹטֵר לְמֵטָה, וְחוֹרֵר וְנִקְשֵׁר הָאָרֶת הַנְּשֻׁמָה בְּגוֹף הַנְּפֹטֵר" (קרחת וכו"ק ג.). קל וחומר הדברים לנשמת הצדיק אשר ציווה, ביקש כמעט התחנן: "אני רוצה לְשָׂאֵר בְּיַנְיָכֶם – אֵיךְ וְיִלְ בְּלִיבְךָן צְוִישֵׁן אֵיךְ" וְאָתֶם תְּבֹאוּ עַל קִבְרֵי וְכו' (חיי מוהר"ן קצ"ו). אף את מקום קבורתו שקל ובחר, מתוך הרצון שיעלו ישראל על קברו. על צדיק כזה, אומר מוהר"ת: "על-ידי הַסְפָד וְהַשְׁתַּטְחוֹת עַל קִבְרֵי הַצְּדִיק וּבִזְכָּה וּמְתַגַּעֵצֵצֵ מֵאֵד עַל

אחת התעלומות, המלוות את המין האנושי משחר הבריאה, היא התופעה דלקמן – ראובן ושמעון ידועים כתרין אויבים דלא נפגשין. נקל לו לאדם להוציא טיפת מים מסלע צחית, מאשר לחלץ מילה טובה, על שמעון, מפיו של ראובן. והנה יום בהיר אחד, עקב מאורע דרמטי, שתיכף נחשוף, הפך ראובן את עורו, וכבמטה קסם, שינה את טעמו במאה ושמונים מעלות. פיו החל נוטף דבש – שבחים והלל על שמעון שונאו. או מה קרה? מהו אותו אירוע מכונן? ודאי ניחשתם – שמעון המסכן שבק חיים לכל חי ונפטר לבית עולמו.

אמרי אינשי: אחרי מות – קדושים. כיון שהולך האדם לבית עולמו, נפרץ הסכר הדמיוני המונע משבחי להתגלות, ולפתע הכל עוסקים בתפארת מעשיו, אם היו או לא, חופרים מתחת לאדמה בחיפוש מחיפוש וליקוטי בתר ליקוטי, אחר כל נקודה טובה שנצנצה בו אי פעם, כאילו הייתה יהלום נדיר.

כמה נואלים יהיו דבריו של המנסה, בעת כזו (כפי שהכול עשו אך לפני יום), להטיל אל תוך השיח מילה של ביקורת כמו "אבל..." "אבל?... בעצם ימי האבל?" ניפוז בו הכול.

הרבה טעמים נתנו חכמים לתופעה מרתקת זו, ואנחנו לא נדע. אבל גם בלי לדעת פשר דבר, מדוע שלא נרתום את הטבע האנושי רב העוצמה הזה, לחילוף עגלתנו מבין העצבות והמרה שחורה?

רובן ככולן של הבריות, הורגלו משחר נעוריהן להביט בעצמן בעין ביקורתית. לבחון את מעשיהם תחת עין המשפט, ולכל מצוה ומעשה טוב, שיזדמן לפניהם, יצמידו מיד – בשם הענווה והאמת – את המילה "אבל" ואחריה... שורה ארוכה של פגמים וחסרונות. ההרגל הזה נעשה להם כטבע שני מבלי שיתנו ליבם למצות התורה – "וחי בהם" ולא שימות בהם.

רק לשנות את המבט

מכירים אתם בוודאי את המעשה הידוע, באותו איש עסקים נמרץ, שבמחצית ימיו פרש לפתע מכל עיסוקיו, פנה לבית המדרש ושקע כולו בלימוד התורה, תוך שהוא שוכח עולם ומלואו ומזניח כליל את כל מפעליו. חברו עליו בניו ובית אביו: "מה זאת? מה היה לך? וכי יצאת מדעתך?" ענה להם היהודי בשלוות רוח: "לא יצאתי מדעתי, אלא נכנסתי. שוו בנפשכם שכבר מת אני. הרי לו הייתי מת עכשיו ונפטר מן העולם, הייתם צריכים להשלים ולהתמודד עם חסרוני, ממש כמו

על-ידי-זה מעורר נשמת הצדיק וחוזר ומתקשר נפשו בגופו, כידוע, שזה עקר בחינת השתטחות, על-כן הוא דבר גדול מאד מאד להרבות לילה על קברי הצדיקים האמתיים

מחשבות ה"אבל" הנ"ל: "אבל אני לא ראוי, אבל פגמתי ואשמתי ובגדתי וכו'. ומהמקום הנה עלינו לעלות. לצאת ממש מהיפך אל היפך – אל אתדבקות רוחא ברוחא ברוח הצדיק שהוא, בניגוד לנו, דן את הכול לכף זכות. מתדמה ליוצרו ורואה רק את הטוב. המאמץ הנפשי הכביר, הנדרש מאיתנו, נראה לנו ככבד מנשוא ובלתי אפשרי בעליל. וכיון שבכל זאת אנו מבינים בפנימיות דעתנו כי זו האמת ולא הגענו עד הלום, אחרי טרחה מרובה והוצאות גדולות, כדי לנוס ולברוח ברגע האמת, אנו מכריחים עצמנו לפעול בניגוד למהלך הרגיל של מחשבותינו ורגשותינו – מהלך ההפסד והאבל כנ"ל – והתוצאה הבלתי נמנעת היא – מרירות.

על כן מה טוב ומה נעים, אם נשכיל להקדים תרופה למכה והמתקה למרירות ע"י הכנה והתאמה של כיוון מחשבתנו לכיוון מחשבות הצדיק. ובטרם נפצח פה בהספד וקינה על ההעלמה של אורו הק', נקדים ונספוד לעצמנו כנ"ל. אזי, הספד בהספד ייגעו והיו לאחד.

ע"י שנספיד א"ע כנ"ל ונקיים "אזמרה לאלוקי בעודי", נוכל להספיד ולנהוג אבל נכון וראוי על קבר הצדיק.

וכיון שהכלי העיקרי לגילוי העלמת אורו של רבינו הק', הוא ההספד, על כן נרמז הדבר בשמו הקדוש, שהוא בגי' עם הכולל כמניין הספ"ד.

שנסמלק הצדיק הזה, ואין מנהל בידינו להשיבנו אליו? תבנה, על-ידי-זה מעורר נשמת הצדיק וחוזר ומתקשר נפשו בגופו, כידוע, שזה עקר בחינת השתטחות, על-כן הוא דבר גדול מאד מאד להרבות לילה על קברי הצדיקים האמתיים... ועל-ידי שכל אחד לא על קבר הצדיק האמת, על-ידי בכיתו ותפלתו שמתפלל ומתחנן שם, על-ידי-זה חוזר ומעורר ביותר נשמת הצדיק האמת ומאיר ביותר למטה בזה העולם הנשמי, פי צדיקא שכחי? תיר בהאי עקמא בטר דאסתקוואחרי ע: ונתקשר נשמת הצדיק ביותר בזה העולם ונתרבה השלום ביותר כנ"ל, ונמשכין כל העולם לעבודתו? תבנה: הגעגועים לצדיק, המתפרצים בקינה והספד, עיקרם נעשה בעת ההשתטחות על קברו. אז ממשיכים את הארת נשמתו אל תוך גופו הק' ומשם נמשכת ההארה לכל נשמות ישראל המקושרות ומחוברות זו לזו וזו לזו, וכולן כאחת מחוברות אל שורשן – אל נשמת הצדיק. כמובן, ואין צריך לומר, שהארה הנה אינה פוסחת על נשמת הגורם הראשי, הלא הוא המשתטח על קברו.

ה"אבל" התרסני

אבל אומר רבינו – אליה וקוץ בה – ההארה הוה, העושה שלום ומחברת, על אף שפעולתה הינה שמחה אדירה ומרפא לנפש, דרכה להתלבש במרירות. רבינו הק' לא ביאר לנו את סיבת המרירות, אך מהתבוננות וסברא ניתן לומר, שאחת הסיבות היא, היותנו רחוקים מאוד מאוד בתכלית הריחוק מנשמת הצדיק וקדושת הארתו. אנו מגיעים אל קברו הק' היישר מתוך עולמנו המגושם והטמא בכל עשרה כתרין דמסאבותא, ומטבע הדברים, רוחנו נכאה, מותשת ושבורה מאין ספור כישלונות והפסדים. לפותים אנו בצבת ברזל של

// ירושלים של מעלה //

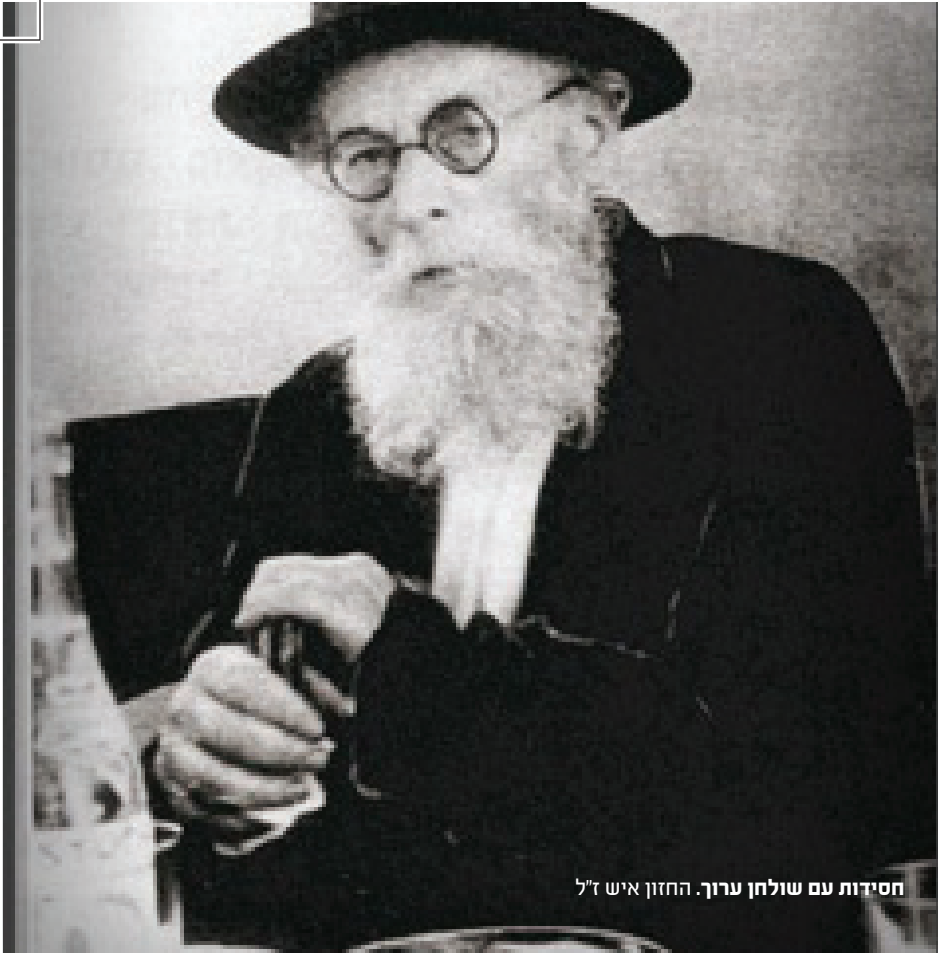
גאון וחסיד

מלווה
בתמונות
נדירות

רבים מסיפורי ההוד מחייהם של החסידים קדושי עליון כבר באו בכתובים אך סיפור חייו המופלא של החסיד ר' נחום יצחק פראנק ז"ל מחשובי קרתא דירושלים רואה זה עתה אור לראשונה **קדושה ופרישות, שמחה נדירה וגאונות עצומה, אשר בכואם להיכלו של הרבי הפכו את ר' נחום יצחק לחסיד ברסלב מיוחד.** תיאורים וסיפורים נדירים בסקירה מיוחדת לרגל מלאות כ"ו שנים לפטירתו

ב, פראנק / ישראל הלוי

חסידות עם שולחן ערוך. החזון איש ז"ל

”ירושלים של מעלה”

כאשר מעלים על נס את אנשיה של ירושלים מיד הלב מגביה עוף. הלא זאת העיר שזכתה להחזיק בתוכה את מיטב בני ציון היקרים. שכנו בה זה לצד זה: למדנים מופלגים בסמיכות ל”עובדים” גדולים, בעלי בתים פשוטים ותמימים יחד עם גאוני עולם. כולם היו בה בירושלים של מעלה. ומאותן אבני קודש, מאותן נשמות יקרות שהתגלגלו בה כאבנים על פני השדה, הגיע בעל הגן ונטל את חלקו.

באותה תקופה, הייתה המילה ”ברסלב” שם נרדף למחלת נפש. מעטים תהו על קנקנה. ויחידים עמדו אכן על סודה הטמיה. אולם דווקא אז, החלה לפתע רוח חדשה מנשבת ברחובות ירושלים. טובי בניה של ישיבת ”עץ חיים” גילו את שאהבה נפשם. מיום ליום רשימת המקורבים הלכה וגדלה. בניהם נמצאו שמותם של בחירי הישיבה, החסידים הקדושים; ר’ וועלוול חשין, ר’ שמואל שפירא, ר’ יו”ט זלוטניק, ר’ העשיל פרנקל, ור’ משה רוזנטל ועוד. לתוך חבריא קדישא זו, הצטרף ובא גם החסיד ר’ נחום יצחק פראנק ז”ל.

ר’ נחום-יצחק, הגיע להיכלו של צדיק כאשר הוא מצויד ”בנכסי צאן ברזל” רבים: מידת ’אמת’ נוקבת הרים, דקדוק מופלג בהלכה, והתמדה עצומה בתורה אותה ינק מבית אביו.

אביו, ר’ זאב, כונה בפי כל ”המתמיד הירושלמי”, בה”א הידיעה. שקיעותו בתורה הייתה מפורסמת אצל למדני העיר וכך נהגו לספר בירושלים של מעלה: תפקידו של ר’ זאב במטלות הבית היה גיהוץ בגדי בני הבית, אך הדבר התבצע באופן מקורי בעליל. נוות ביתו, ביודעה את שקיעותו הרצופה בתורה, הייתה ממתנינה לדקות המעטות בהם היה קם ר’ זאב ממקום מושבו על מנת לאכול פת שחרית, או אז הייתה מניחה על מושב כיסאו את הבגדים הצריכים גיהוץ, לאחר מכן היה שב ר’ זאב למקום מושבו, ומחמת רצף ישיבתו בשקיעות עצומה, היו הבגדים לאחר כעשר שעות מגוהצים להפליא...

עוד מסופר כי בזמן האכילה היה צריך להשגיח עליו שאכן יכניס את האוכל

לפיו. מרוב עיסוקו בלימוד מעמיק בזמן האכילה, ארע לא אחת שפיו מלמל שוב ושוב תוס’ תמוה, ואילו למאכל עצמו כבר לא נשאר זמן וצורך. בדרך זו הדריך אף את בניו: ”לפני שאתם פונים לאכילתכם”, היה מפציר בהם, ”חישבו על קושיא טובה או על סוגיא מסובכת, כך תהיה האכילה אחרת לגמרי”.

על מחזות ודיבורים מסוג זה גדל הילד נחום יצחק. גדל וגם עשה פרי, עד שהפך לת”ח מובהק, מלא וגדוש בש”ס ופוסקים. בקי גדול היה בהלכה ובפרט בהלכות טהרה, שם גילה בקיאות ומומחיות יוצאת דופן. הוא אף קיבל כתב סמיכה מהגאון רבי העניך פאדווא ז”ל אב”ד לונדון. ר’ נחום יצחק זכה גם לקבל כעין סמיכה מהגאון ר’ שמשון פולנסקי - הרב מטעפליק. היה זה לאחר תקופה בה הרבה לדבר עמו בהלכה, כאשר הגיע פעם עם מספר שאלות לר’ שמשון, הציע ר’ נחום יצחק לענות בעצמו על שאלותיו שלו בפני הגאון. ואכן, כאשר הרצה ר’ נחום יצחק בפני ר’ שמשון את משנתו, אמר לו הרב מטעפליק שיכול הוא מכאן ואילך לענות לעצמו על שאלותיו.

ר’ נחום יצחק, לא השאיר את התורה לעצמו והיה משיב כהוגן לשואלים הרבים. ובעיקר בהלכות טהרה וארבעת המינים. עם כל הסבלנות הנדרשת היה מתיישב ומאזין ברוב קשב לשאלה ורק לאחר מכן

ר’ נחום
יצחק הוא זה
שהאיר את
עיני בניו
ההתקשרות,
הוא היה הרבי
שלי בנושא
זה, והיה
נאה דורש
ונאה מקיים.
הוא חי את
ההתקשרות
לצדיק
בפשטות,
עד כדי כך
שאמר לי
לפני שהגענו
ל”שור”: ’אני
מגיע לרבי!

משיב דבר דבור על אופניו.

משכני אחריו נרוצה

הגורמים להתקרבותו היו רבים אשר מהם רואים את דרך חיפושיו אל האמת כפי שסיפר ר' נחום יצחק שטרם התקרבותו היו לו הרבה שאלות ובלבולים להם חיפש תשובות בספרי חסידות מוסר ומחשבה... אחרי שגילה את הליקוטי הלכות לא קיבל על הכל תשובות אלא הבין שאין אלו שאלות...

באחת הפעמים, סיפר ר' נחום יצחק את אשר אירע עמו בעת התקרבותו לרבינו"ל: "כשהתחלתי להתקרב ולהגות בספרי רבינו הק', היה אבי מורי מודאג מאוד מכך. הוא אף אמר שבכך אני נותן טעם לפגם במשפחה, שהרי משפחתנו מחזיקה במסורת רבת שנים של התנגדות לחסידות, ומה זה שאני בא ומבקש לשבור את המסורת...?"

הוויכוח היה וויכוח קשה, ועל כן הוחלט בינינו שאלך להתייעץ על דבר זה עם הגאון מטשעבין. בבואי אל הרב ראיתי על שולחנו את הספר - ליקוטי מוהר"ן, לאחר

ששמע את אשר בפי אמר לי: ראה! גם לי יש "ליקוטי מוהר"ן", מותר לך ללמוד בו. הבאתי את דבריו לפני אבי, שענה: הגאון מטשעבין הוא רב חסידי, זה לא מספיק. לך תשאל את החזון אי"ש בבני ברק.

"נסעתי לבני ברק. נכנסתי לחזון אי"ש וסיפרתי לו שהתחלתי ללמוד ספרי מוהר"ן מברסלב וגם להתפלל בבית הכנסת של חסידי ברסלב, אך אבי רוצה למנוע ממני. האמנם יש בזה פגם במצוות כיבוד אב?"

"החזון אי"ש, לאחר ששמע את הדברים, היסב את ראשו, הצביע על ארון הספרים שמאחוריו ושאל: נו, למה באמת ספרי ברסלב, מה לא טוב בכל הספרים הללו? ולמה באמת להתפלל בבית הכנסת של חסידי ברסלב, מה לא טוב בשאר בתי הכנסיות?"

"עניתי לו שמאז שאני לומד ספרי ברסלב ומתפלל בבית הכנסת של חסידי ברסלב, אני מרגיש יותר קרבת אלוקים. כאשר החזון איש שמע את הסיבה, ענה: אם כן, אין בזה פגם במצוות כיבוד אב.

"הוא אף הראה לי מה שכתוב ב'פתחי תשובה' - הלכות כיבוד אב. שם מסופר על יתום שאמו האלמנה

רצתה שיתפלל בבית כנסת מסוים ואילו הוא רצה להתפלל כראוי יותר, בבית כנסת אחר. ופסקו לו שאינו חייב לציית לקולה של אמו האלמנה.

"כשביקשתי מהחזון אי"ש לתת לי את תשובתו בכתב, בכדי להראות לאבי, הוא חיך ואמר: איני נוהג לתת הוראות בכתב. אל תדאג, אביך יאמין לדבריך... (מבוסס על פי גרסת המשפחה ועדות ידידו החסיד ר' לוי יצחק בנדר וצ"ל ששמעה מפיו מיד אחר חזרתו מבני ברק)

סיפור נוסף על החזון אי"ש, מספר ר' יוסף שמעון ברזסקי שיחי' ממה ששמע מפיו ר' נחום יצחק עצמו: "נולדתי במשפחה ליטאית, דודי הוא הרי ר' צבי פסח פראנק. אבל כבר בילדותי הרגשתי משיכה לא רגילה לחסידות. אז התחלתי לחפש: הייתי בקארלין, הסתובבתי אצל ר' אהרן ראטה מ'שומר אמונים', הייתי גם אצל ר' אהרן מבעלזא, אצל הרבי מביאלה, הגיתי בספרי חב"ד וגם בברסלב. אולם עדיין לא ידעתי לגמרי איפה המקום האמיתי שלי. נו, למי הולכים להתייעץ? לחזון אי"ש.

העמיד את ענין ההלכה על תיקונו. במסירת השיעור במשנה ברורה בשול

תפילה עם דמעות. ר' נחום יצחק עומד בתפילה בבית מדרשו במא"ש

נסעתי אליו אמרתי לו בפשיטות: 'רביה, אני צריך עצה! גדלתי במשפחה ליטאית אבל אני מרגיש שיש לי נשמה חסידית. הסתובבתי בחמשה - ששה מקומות, ואיני יודע בכירור היכן לקבוע את מושבי'.

החזון אי"ש ענה לי מיד: "אם אתה מבקש להיות חסיד, תהיה חסיד ברסלב. כי שם תהיה לך חסידות - עם השולחן ערוך..."

פעם שאלו דודו הגאון ר' צבי פסח פראנק - אב"ד בירושלים: "מה מצאת בין חסידי ברסלב?" ענה לו ר' נחום יצחק: "האמן לי דוד, אם הייתם יודעים מהי ברסלב, הייתם גם אתם רצים להתקרב לאנשיה."

ר' אלחנן ספקטור מספר במכתב לבנו על התקרבותו של ר' נחום יצחק: "פעם אחת התווכחו הליטאים עם אחד המקורבים ממשפחת פראנק על שנתקרב לחסידות הברסלביאית. ענה להם אתם בעצמכם מודים שהגרא ז"ל לא רצה לתקן. אני רוצה צדיק כזה שרוצה לתקן והבטיח לתקן" (גנוי אבא, מכתב מיום כ"ג אייר תשי"ט). ר' אלחנן גם ביקש מר' נחום יצחק שיאמר עבורו קדיש שנה שלימה במלאות שנותיו, וכן הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל שרצה להיות בטוח שיהיה מי שיאמר אחריו קדיש בבית המדרש הנקרא על שם הצדיק ביקש ממנו כהוא זה ויהי לפלא.

בין אנשי הצדיק

לב מלא ברגש היה לו לר' נחום יצחק. ולצד מוחו הלמדני, ניתן היה לראותו מתרגש עד דמעות מכל עניין של יהדות. פעם סיפר לו אחד מיקירי אנ"ש בדור הקודם שהשתתף תדיר בשיעורו במשנה ברורה ה"ה הרה"ח ר' דודו נובומינסקי זצ"ל, איך בהיותו בסיביר הסכים לוותר על כל כספו, בעבור השתמטות מחילול שבת. ר' נחום יצחק בשמעו את הדברים, התרגש מאד והכריז לעומתו, כשפניו משולהבות, וכל גופו רוטט: "קיימת אם כן, מצות ובכל מאדך!"

ככלל, רתם את כל רמ"ח איבריו

ושס"ה גידיו לעבודת הבורא. שלושת המילים "כל עצמותי תאמרנה" קבלו ממד מוחשי בעת תפילתו. ר' לוי יצחק בנדר ז"ל שאהב להאזין לתפילתו של ר' נחום-יצחק, הירבה לבקש ממנו שיואיל לגשת ל'עמוד' בשבת בבוקר. תפילתו הייתה מלווה בדמעות רותחות של להט והתרגשות, ומספרים כי בהגיעו למילים 'והאופנים וחיות הקודש וכו'" נרטבו אף עיניהם של שאר המתפללים עת סלסל בנעימות ובמתיקות את שבחו של הבורא.

עוד מסופר כי בלוייתו של ר' לוי יצחק בנדר ז"ל, בלט ר' נחום יצחק בכייו ובדמעותיו על אותו כשר שבכשרין.

למעשה, הקשר המיוחד שלו עם ר' לוי"צ, ראוי להתבוננות והבנה. וכי מה ללמדן מיוצאי ליטא, גאון ועמקן, ולהאזנה ברוב קשב וביטול לשיעורו הקבוע של ר' לוי"צ בין מנחה למעריב? הרי בזמן היקר הזה יכול היה ר' נחום יצחק לצלול בהוויות אביו ורבא. אך ר' נחום יצחק, רוח אחרת הייתה עמו. הבין וידע את ערכם של אותם דיבורים פשוטים. הוא ביקש לספוג ככל שניתן את התמימות והביטול של ר' לוי"צ ועל כן עשה אוזנו כאפרכסת לבל יאבד ולו מילה אחת.

הקשר הנפשי שלו לאותם שבעת משיבי הטעם שהפיק ר' לוי יצחק מפיו, בא לידי ביטוי של ממש בעת ה'שבעה' על אשתו. ר' נחום יצחק התאלמן בר מינן בזריחת ימיו, ובאחד מימי ה'שבעה' הגיע גם רלו"י לנחמו. מיד בהיכנסו לביתו, קם ר' נחום יצחק מהכסא הנמוך עליו ישב ונפל על צווארי רלו"י כשהוא מתייפח בבכיה קורעת לב: 'ברודער', בכה ואמר 'ווי אזוי טרייסט מען זיך' - "אחי, היאך מתנחמים...?" וכל העם הנמצאים בבית געו בבכיה, וימס לבבם והיה למים.

כדאי לציין כי דמעותיו של ר' נחום יצחק, לא בכל עת מצוא היו ניגרות. שמורות היו לזמנים מיוחדים בהם ליבו עלה על גדותיו מרוב התלהבות והתרגשות דקדושה, ועל ההתרגשות שהיה בו יעיד הסיפור הבא: אחד מבניו של ר' נחום יצחק ירד פעם במורד רח' יחזקאל ופגע באביו שעלה באותה שעה מולו כאשר פניו מאירים באור יקרות ואף עיניו מוזילות טיפות בדולה - דמעות גיל ואושר. ויאמר הבן: "מה לך אבי", ויען האב בחדווה: "לפני דקות ספורות ראיתי את אחיך צועד

תפילתו הייתה
מלווה בדמעות
רותחות
של להט
והתרגשות,
ומספרים
כי בהגיעו
למילים
'והאופנים
וחיות הקודש
וכו'" נרטבו
אף עיניהם
של שאר
המתפללים עת
סלסל בנעימות
ובמתיקות
את שבחו של
הבורא

יומא מוצאים כגון דא. הקשר שלו עם השי"ת - טבעי ואותנטי. בלי הרבה הקדמות וללא כל הכנות ותנועות מיותרות. הוא בן להשי"ת והקב"ה - אביו, ומה צריך יותר...?

ואם יש את נפשכם לפתוח צוהר נוסף בקרבנו הפשוטה - נטולת החיצוניות, להשי"ת, ראו נא גם ראו את הסיפור הבא: הוה עובדא ור' נחום יצחק חזה באברך בן עליה המתנועע בכל כוחו בתפילת שמו"ע. אותו אדם השליך את גופו למעלה ולמטה ולכל רוחות השמים. ניכר היה עליו שכבדה לו כוונת התפילה, עד שנצרך לגייס את כל כוחותיו למענה. והאיש ר' נחום יצחק משתאה, מחריש לדעת טיבה של הנהגה זו: "הרי אני כבן שבעים שנה", היסב את פניו לנכדו שעמד באותה שעה לידו, "ולא זכיתי שתיאמר על ידי תפילה אחת בכוח כמו זו. אני כבר שנים רבות מדבר עם השי"ת ואיני מבין מדוע צריך להתאמץ כל כך. וכי כאשר מדברים עם חבר טוב זקוקים לעשות תנועות של מאמץ וכוח, בכדי לכוון את המחשבה אליו?" (הערה הכרחית: ויעוין בשיחות הר"ן סו' ש"צריך להכריח את עצמו מאד לתפילה ולא כמו שאומרים קצת וכו' ויעוין עוד בתורה ד' אות ב' לקוטי מוהר"ן תנינא. וכנראה שיש בזה דרגות שונות, ובוודאי שלכל נשמה ונשמה - דרך ראויה לבוא אל המלך. ואין לנו עסק בנסתרות. אך זאת יש ללמוד: כמה פשוטה הייתה הקירבה של ר' נחום יצחק לבוראו, נפשו הייתה כה דבוקה בחי החיים עד שהתפלא על הצורך בריבוי עבודות חיצוניות).

בהקשר לכך התבטא פעם לאחד מנכדיו, כי מצידו, הוא אינו מבין מפני מה צריך את הגאולה, "הרי אני נמצא כל הזמן אצל השי"ת, ומה חסר לי עוד...?". "אלא", הוא מקשה והוא מתרץ ליה, "יש לזכור

ברחוב ומולו פסעה ר"ל אשה שלא לבושה כדת יהודית. בהרגישי זאת, החל ליבי מפרפר מפחד אלוקים - הרי בעוד רגע קט יתקל מבטו של אחיך ומה יעשה הבן...? מיד התפללתי מעומק לבי אל השי"ת, והנה אחיך חמק עבר כאשר עיניו נתונות בקרקע וכלל לא הכיר בעל הנס בניסו". "נו", פנה ר' נחום יצחק לבנו "וכיצד לא אשמח? וכי איך אוכל שלא לתת דרור לדמעותיי?"

ואם לכל הדברים שבקדושה עלצה נפשו של ר' נחום יצחק והתרגשה עד מאוד, הרי שבעניינו של רבינו הק' שמח בכפלים וכפי שמספר הרה"ח ר' משה קרמר שליט"א במכתב לשאר בשרו הרה"ח ר' נתן צבי קעניג זצ"ל (מעינים בנחלים, מכתבים ז') " מה אכתוב לך ידידי, עוצם השמחה שמלאה את לבות אנ"ש דפה עם פתיחת הישיבה הקדושה (ישיבת ברסלב שבבני ברק) אין לתאר, ובפרט מר' נחום יצחק פרנק נ"י שמעתי אומר בפה מלא שהוא מלא שמחה מזה, וכולם מדברים מזה מרוב התלהבות מחמת שמחה, השי"ת יעזרכם ויצליחכם לנהל את הישיבה הקדושה כראוי כרצונו יתברך, ועל דרך רבינו ז"ל, ואף כי היה ראשיתכם מצער אבל אחריתכם ישגה מאד"

ואולם, למרות היותו בעל רגש גדול, הייתה בו גם כח התאפקות אדירה. בני ביתו מספרים שבעת פיתולי ייסוריו, לא הרגישה בכך סביבתו כלל. ההשתמשות באחרים וההישענות עליהם, היו ממש היפך טבעו ואף את ההשתתפות בצערו לא דרש. לפיכך היה בולם פיו, חושק את שפתותיו וחוסם בכל כוחו בעד יסוריו לבל יתפשטו חוצה. משאירם היה בתוך קרבו ושם מקבלם היה באהבה. 'אהבה' אמרנו? דומה כי במילה זו ניתן לתמצת את כל סיפור חייו. שכן חייו היוו מקשה אחת של אהבה לשי"ת, אהבה במין פשטות כזו, שלא כל

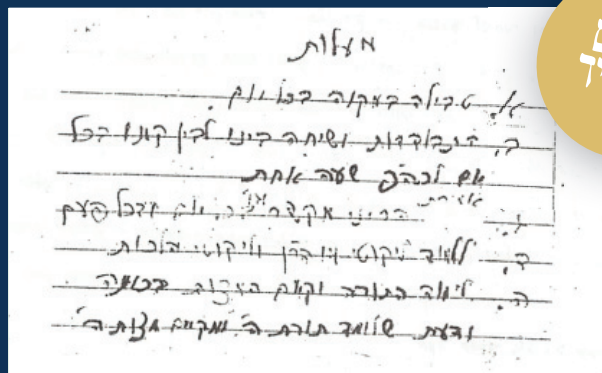

צילום
כתב יד

פתק שרשם לעצמו ר' נחום יצחק פראנק ז"ל
ושמרו בכיסו תדיר ובו מפרט דברים הנחוצים לכל
אדם בכל זמן מעלות

- א. טבילה במקוה בכל יום.
- ב. התבודדות ושיחה בינו לבין קונו בכל יום לכה"פ שעה אחת.
- ג. אמירת הריני מקשר וכו' כל יום ובכל פעם.
- ד. ללמוד ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות.
- ה. לימוד התורה וקיום המצוות בכוונה ודעת שלומד תורת ה' ומקיים מצות ה'.

"ממקרים שכאלה צריך החי ליתן אל לבו ולדרוש מה התכלית של העולם הזה הרי אנו רואים שאין אף אחד שנשאר לנצח, כולנו בני תמותה אנחנו, אם כן מה התכלית של החיים"

מכתב שכתב ר' נחום יצחק פראנק ז"ל לאחד מקרובי משפחתו
לאחר שקרהו אסון בפטירת רעייתו וכלתו, במכתב תנחומים ששלח
מחזק אותם ר' נחום יצחק ומחדיר בהם דיבורים על מיאוס הבלי
העולם וזיכרון התכלית הנצחי

צילום
כתב יד

ב"ה י"ב סיון תשמ"ג עיה"ק ירושלם ת"ו
לכבוד שאירנו היקרים מרת...
נדהמתי, בשמעי [מהרב עזריאל] האסון הגדול שקרה לכם
בהריגת כלתכם ורעייתך, טל, רעייתו של בנכם יהושע שיחי
צר לי מאד! צר לי מאד!

אני משתתף בצעריכם הגדול, והקב"ה ינחם אותכם וירפא את שבריכם ולא תדעו עוד מצער.

שלמה המלך אמר, והחי יתן אל לבו, ממקרים שכאלה צריך החי ליתן אל לבו ולדרוש מה התכלית של העולם הזה הרי אנו רואים שאין אף אחד שנשאר לנצח, כולנו בני תמותה אנחנו, אם כן מה התכלית של החיים, אמרו חכמינו ז"ל העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין, זהו אמונת ישראל, כי העולם הזה הוא מעבר לעולם הבא, עיקר הוייתו והחיים של האדם הוא בעולם הבא, ורק בעולם הזה הוא צריך להכין את עצמו שיחיה בעולם הבא. וכפי מעשיו הטובים שעושה בעולם הזה כן הוא מקבל שכרו בעולם הבא אשר הוא עולם הנצח ושמה רק שמה מקבל שכרו לנצח.

אני מסיים בברכה נצחית אליכם שתזכו לעשות מעשים טובים בחייכם בעולם הזה לאורך ימים ושנים טובים ותאכלו פירותיהן בעולם הזה והקרן תתקיים לכם בעולם הבא.

יתן ה' שנוכה מעתה להתבשר ממכם אך בשורות טובות

שאיירכם נחום יצחק פראנק

היה יום ט"ו תמוז עיה"ק ירושלם ט"ו
אברהם שליטת פוקימאמר, יהודית זמר וצמח זקנים והושע
נדיבית, גלעד [מהרב עזריאל] האסון היצול שקרה לכם
בהריגת כלתכם ורעייתך, טל, רעייתו של בנכם יהושע שיחי
צר לי מאד! צר לי מאד!
אני משתתף בצעריכם הגדול, והקב"ה ינחם אותכם וירפא את שבריכם ולא תדעו עוד מצער.
שלמה המלך אמר, והחי יתן אל לבו, ממקרים שכאלה צריך החי ליתן אל לבו ולדרוש מה התכלית של העולם הזה הרי אנו רואים שאין אף אחד שנשאר לנצח, כולנו בני תמותה אנחנו, אם כן מה התכלית של החיים, אמרו חכמינו ז"ל העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא, התקן עצמך בפרוודור כדי שתכנס לטרקלין, זהו אמונת ישראל, כי העולם הזה הוא מעבר לעולם הבא, עיקר הוייתו והחיים של האדם הוא בעולם הבא, ורק בעולם הזה הוא צריך להכין את עצמו שיחיה בעולם הבא. וכפי מעשיו הטובים שעושה בעולם הזה כן הוא מקבל שכרו בעולם הבא אשר הוא עולם הנצח ושמה רק שמה מקבל שכרו לנצח.
אני מסיים בברכה נצחית אליכם שתזכו לעשות מעשים טובים בחייכם בעולם הזה לאורך ימים ושנים טובים ותאכלו פירותיהן בעולם הזה והקרן תתקיים לכם בעולם הבא.
יתן ה' שנוכה מעתה להתבשר ממכם אך בשורות טובות
שאיירכם נחום יצחק פראנק

ששכינתא בגלותא, ועל דא וודאי קא בכינא'.

דובר אמת בלבו

הקשר ההדוק עם נותן התורה, הסיר מר' נחום יצחק כל פחד מבני אנוש. הציווי 'לא תגורו מפני איש' התקיים על ידו במלוא העוז. חף מכל משוא פנים היה, ואף לדמויות נשואות ומבוגרות ממנו - לא שעה, במקום שחשש מחילול ה'.

כשהחלה לעלות סוגיית הגיוס לצבא השמד בארץ הקודש, אזי ארגנו עסקנים וראשי ישיבות - 'אסיפה', שתדון בנושא הבעור. בין הנואמים העיקריים, היה ראש ישיבה מכובד שטען כי "אין להתחמק מן הגיוס לגמרי, אלא יש לקבלו באופן חלקי וכד'". דעתו שנאמרה עם נימוקים והסברים רבים כמעט והתקבלה אצל הנוכחים, אלא שלפתע נעמד ר' נחום יצחק, שכבר התייצב במקום במעוד מועד והחל לצרוח ככרוכיא. ברוב כישירונו החל למנות את טיעונו של אותו ראש ישיבה ובחדא מחתא פרך את דבריו מכל וכל. "אין לנו איפה אלא להתחמק בצורה מוחלטת מן הצבא", סיכם בתקיפות נמרצת. דבריו שיצאו מעומק הלב - עשו רושם עז על היושבים במקום, וחיש קל החל להתפתח דיון סוער בין המשתתפים. אלו מצדדים לדברי ראש הישיבה הישיש ואלו לדבריו של ר' נחום יצחק הצעיר בן השלושים. לבסוף הוחלט לשאול את פיו של המרא דאתרא - ר' יוסף צבי דושינסקי. לאחר שדן בעניין, מצא רבי יוסף צבי פשרה מסוימת: מצד אחד פסק ברורות שאין ללכת לצבא בשום צורה שהיא, אך ניתן להסתפק גם בקבלת 'דיחוי' (כך היו פני הדברים באותם ימים).

יצחק 'עריק' מן הצבא. שלושה פעמים עצרוהו בשל כך ואף ישב זמן מסוים בכלא. בעת ישיבו בכלא בפעם השלישית והאחרונה, ראה באחד הימים את דלת התא פתוחה לרווחה, ר' נחום יצחק לא חשב פעמיים, מיד קם. יצא. והלך לו. והתקיים בו "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים".

מידת האמת הנחתה את ר' נחום יצחק והייתה נר לרגליו, גם כאשר ניתן היה לחשוש שיפסיד באופן אישי מכך וכפי שיעיד המאורע כדלהלן: בעת שהלכו לגמור שידוך אצל אחד מבניו, זרש ר' נחום יצחק שתתקיים 'פגישה' בין בנו למיועדת, כנהוג. אולם אב הכלה שהיה מן החסידים הראשונים, לא אבתה נפשו בכך, והוא היה מעוניין לסיים את השידוך בין המחוטנים בלבד. בני ביתו של ר' נחום יצחק אשר ידעו כי כל רוחות שבעולם לא יזוהו מעקרונותיו, החלו להוגיע את מוחם במציאת פתרון למשבר. עד שלפתע הבזיק רעיון במוחה של אחת מבנותיו. בצהלת ניצחון אצה אל אביה וטענתה בפיה: "היות והבן - כבדה עליו מעט לשוננו, אין כדאי שיערוך בעצמו פגישה עם המיועדת, שהרי עניין זה יכול חלילה להרוס את השידוך...". אולם צהלתה נהפכה בין רגע לאכזבה, "אדרבה" ענה האב, "אין סיבה יותר חזקה מכך להתעקש על עריכת 'פגישה', שהרי מחמת כובד דיבורו יתכן שלא תאבה האשה ללכת אחריו וחלילה נעבור על איסור הונאת דברים".

הא לנו דוגמא זעירה ממידת האמת בה ניחן ר' נחום יצחק. את מה שחשב ל'אמת' אמר ללא כחל ושרק. מבלי שום ריח של חנופה, ואף לנימוסי עולם שלח גט שחרור.

פעמים, כאשר נשא ונתן ר' נחום יצחק בדרכי ההשקפה, אירע וקמו עליו עוררין מתוך הקהל שהטיחו בו דברים קשים כגידין, דברים שכוונו באופן אישי כנגדו. אולם כאשר הרגיש והבין ר' נחום יצחק שכעת

אולם דעתו של ר' נחום יצחק לא נחה: 'חושבני שיש לעשות הכל על מנת לקבל פטור מלא מהצבא. ואכן התקיים בו "נאה דורש ונאה מקיים", כאשר אפילו את תעודת הפטור לא הלך לקבל מידם. וכך נשאר ר' נחום

שם חלקו, נוהג היה להניח טלית ותפילין בביתו ולבוא כך מעוטר לביהכנ"ס כדברי הזוהר. עקב כך נוצרה בעיה: מצד אחד, הרצון לטבול דווקא בבתי אונגריין שבמאה שערים, ומצד שני לצאת מהבית עם הטלית והתפילין. הכיצד יעשה שניהם?

אולם לר' נחום יצחק היה פתרון פשוט: הולך היה למקוה, טובל, וחוזר חזרה את כל הדרך. עולה עד ביתו שבקומה החמישית, מניח תפילין ועושה שוב את כל הדרך עד לבית המדרש. כל זאת בגיל מופלג ובחולשה גדולה, אך הוא לא שת ליבו לזאת. הרצון לדקדק במצוות גבר על כל המניעות.

אותה מסירות נפש לא הגיעה לו רק בזקנותו, עוד קודם לכן בימים בהם שכנו הישמעאלים בסמיכות לבתי היהודים בירושלים, כבר אז התמסר ר' נחום יצחק לתפילה עם אנשי שלומינו. היה זה כאשר רח' שמואל הנביא נחשב ל'גבול' בין היהודים לערבים ו'כיכר מנדלבאום' ל'חזית'. מסוכן היה להסתובב שם בימים וק"ו בלילות. אך ר' נחום יצחק, שכבר קבע את משכנו בברסלב, לא ראה ברירה אחרת אלא להמשיך ולהתפלל בבית המדרש ע"ש הצדיק. לפעמים אירע שבאמצע הליכתו לפנות בוקר, החלה הפגזה כבידה והוצרך לטפס את כל מעלה ההר עד שכונת מאה שערים בחילה. גם בשנים המאוחרות יותר, כאשר התגורר אצל חתנו לאחר שנתאלמן וזקנה קפצה עליו, עדיין המשיך לבוא מדי יום להתפלל עם אנ"ש, חרף פסיעותיו שהתקצרו כדרך הישישים, ולמרות העלייה התלולה אותה הוצרך לעלות כל יום.

גם בעת שחלה ברגליו, לא נמנע מלהלך הליכה זו למען התפילה בבית מדרש ע"ש הצדיק. בהקשר לכך התבטא פעם לפני ר' בנימין וייצהנדלר שיחי': "בעולם האמת, אם ישאלוני - ההיית ברסלב'ער חסיד? לא אוכל לענות! אך זאת אוכל להעיד ברורות כי במשך 41 שנים לא החמצתי תפילת שחרית מנחה מעריב בבית המדרש הנקרא על שמו..."

ר' נחום יצחק לא השאיר את אור רבינו לעצמו וכאשר ראה מקורבים חדשים מיד ביקש לחזקם ולעודדם בדרכם. הרה"ח ר' משה קרמר שליט"א שהיה קרוב משפחתו מספר על חלקו של ר' נחום יצחק בהתקרבותו: "ה'סייעתא דשמיא' הגדולה ביותר בדרך ההתקרבות, הגיעה ממקום בלתי צפוי. בעת לימודי בישיבת 'פני משה', עבר אבי להתגורר במושב בית חלקיה לצרכי פרנסה, ואני עברתי להתגורר אצל דודי - הרה"ח ר' נחום

מדובר על רמיסת כבודו ולא דווקא כבודו הקב"ה, מיד היה משתתק וממשיך בדרכו, משל לא אירע דבר.

ומידת האמת היא זו שהביאו לרבינו בחיפוש אחר האמת ועמה המשיך לעבוד את ה' בתמימות אמיתית, ר' נחום יצחק לא הגה תמיד בליקוטי תפילות עד שיום אחד נקלע לעת צרה ופתח ליקוטי תפילות ושפך ליבו שם למחרת סיפר לידידו ר' ישראל נחמן אנשין בקביעות שהיה להם יחדיו: הנה גיליתי ספר חדש ממוהרנ"ת בהתכוונו לליקוטי תפילות בו קבע לעצמו סדר חדש, ואם בליקוטי תפילות עסקינן כאן המקום להזכיר את אביו ר' זאב שהגם שלא אהב את התקרבותו של שניים מבניו לברסלב נהג בימי הסליחות לומר ליקוטי תפילות בהסבירו שזה תפילות יותר מובנות

ר' נחום יצחק ישב בחבורה קבועה עם הרה"ח ר' גדליה קעניג ר' יצחק גלבך ויבלחט"א ר' יעקב מאיר שכטר בה התחזקו יחדיו בעבודת ה' למרות שלא תמיד היו בדעה והשקפת חיים אחידה כי זהו ר' נחום יצחק שהאמת נר לרגלו ואינו זו ממנו כמלוא נימה

ר' נחום יצחק נשאר עם האמת עד סוף ימיו, הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין שליט"א מספר שבאחרית ימיו שמעוהו מתאנח שה' יעזור לו לישאר תמיד עם האמת ולא להתפתות אחר השקר

שמחתי באומרים לי בית ה' נלך

ר' נחום יצחק הלך מדי יום להתפלל בבית מדרשנו בשכונת מאה שערים. ואף כאשר הזקין וכבדה עליו ההליכה מביתו ברחוב שמואל הנביא, למרות זאת התעקש ללכת עד שכונת מאה שערים בכל יום תמיד בבוקר פעמיים באהבה. ולמה פעמיים? משום שהמקוה בו טבל היתה ב'אונגרישע אייזער' - בתי אונגריין. והוא, שבין המהדרין

היו יכולים לכוון את השעון על פי זמן הגעתו לתפילה".
כאשר ניגש ל"עמוד", התחיל תמיד חמש דקות קודם הזמן, וזאת על מנת שיוכל להתפלל במתינות וכמונה מעות

יצחק פראנק. כאן ראיתי בחוש כיצד רבנו-של-עולם מנהל את עולמו; אמנם בעצמי כבר הייתי חזק מאוד בעניין רבנו ז"ל, אבל לא היה בי את 'כח הלחימה', ללחום נגד הזרם ולעמוד איתן מול גילויי התנגדות, מצד המשפחה והמכרים. ומאותו רגע שעברתי להתגורר אצל ר' נחום יצחק, שוב לא היה מי שילחיץ אותי עם דיבורי התנגדות, אפילו קלושים, שכאמור נבעו מחשש לקשיים בשידוכים.

"באותה תקופה ההייתי הולך עמו ביחד ל'שול', בדרך די ארוכה – מביתו שברחוב שמואל הנביא – כשבדרך שוחחנו רבות. באחת השיחות הסביר לי במתיקות את העניין של 'התקשרות לצדיק'. הדברים היו אבן יסוד בהתקרבותי, ובעצם, ר' נחום יצחק הוא זה שהאיר את עיניי בעניין ההתקשרות, הוא היה הרבי שלי בנושא זה, והיה נאה דורש ונאה מקיים. הוא חי את ה'התקשרות לצדיק' בפשטות, עד כדי כך שאמר לי לפני שהגענו ל'שול': 'אני מגיע לרבי! כאמור, הוא נמנה ממש על היחידים שכל ימיו ושנותיו לא החסיר יום מלהגיע ל'שול', הן כשהתגורר ברחוב שמואל הנביא והן כשעבר מאוחר יותר לשכונת זיכרון משה" מסיים ר' משה.

התקשרות לצדיק

לאחר פטירתו נמצאו בגניזו פתקאות רבות עליהם כתב שלל ציטוטים מספרי רבינו, נושאים שדיברו על ליבו במיוחד וחפץ לזכרם בכל עת. בין כתביו גם נמצא פתק עם הנהגותיו ובו הנוסח הבא: אטבילה במקוה בכל יום. ב. התבודדות ושיחה בינו לבין קונו בכל יום לכה"פ שעה אחת. ג. אמירת הריני מקשר וגו' בכל יום ובכל פעם. ד. ללמוד ליקוטי מוהר"ן וליקוטי הלכות. ה. לימוד התורה וקיום המצוות בכונה ודעת שלומד תורת ה' ומקיים מצוות ה' (מצורף בסמוך).

וכמו תמיד, צריך המקורב החדש לוותר על הרבה דברים, ולפעמים גם על דברים גדולים וחשובים, למען אפייתו היטב בלב הצדיק. ר' נחום יצחק טרם התקרבותו, בעל תפילה קבוע היה בבית כנסת ליטאי גדול בימים הנוראים, ולא העלה על דעתו לעזוב אי פעם מישרת קודש זו, אבל אז הגיע לאזניו הכרוז "שכל מי שסר למשמעתו ומקורב אליו, יהיה על ראש השנה אצלו, לא יחסר איש" הצו חילחל בלבו הליטאי שקיבלו בסגנון משלו - כמו היה זה פסק ב'שולחן ערוך' או "הלכה למשה מסיני", זה הפך לחלק מיהדותו, ר' נחום אף התבטא באחד השנים שהרגיש בתפילת ראש השנה שרבינו היה אתנו בקיבוץ, כאשר שמע פעם ר' נחום יצחק על אחד מבניו שנסע מחוץ לעיר לראש השנה שלח לו מכתב לאמור: אינני יודע איך אוכל לעבור את הראש השנה בידיעה שבני אינו משתתף בקיבוץ של הרבי'

ודיבורים אלו לא נשלפו מהשרוול גרידא, כבר היה מקרה ור' נחום יצחק חולה היה כאשר אבן חסמה את בני מעיו, וכל פרק זמן נתקף ביסורים איומים. והיו פניו חיזורות ומפחידות, ומזכירות יותר דיוקן בר מינן, מאשר צלם אנוש. ר"ה מגיע ועל דעת ר' נחום יצחק לא עולה אפי' מחשבת 'הוא אמינא' להישאר במיטה, הלך ר' נחום ל'קיבוץ' ברינה, והתפלל בנחת כפי כוחו, ואף מן השמיים ריחמו עליו, ובמהלך יום-הרת עולם יצאתה האבן ונתרפא!

ר' נחום יצחק היה אמון על קדושת ארץ ישראל ולא יצא את תחומה ועל כן גם לא נסע לימי הקיבוץ בראש השנה לאומן אך בעת זקנותו כאשר נזקק לטיפול רפואי כל שהוא בחרו"ל רצה לנצל הזדמנות זו לפקוד את ציון רביז"ל אך מחמת כל מיני מונעים ומניעות לא יצא הדבר לפועל

כאשר נפתחו הגבולות והחלה הנסיעה לאומן בנסיעה הראשונה השתתף בחור אחד מנכדיו לאחר שחזר מאומן אף לא ניגש לומר לו שלום עליכם, ר' אפרים נחמן אנשין ששם לב לזה אמר לר' נחום יצחק דע לך שנכרך לא נסע לאומן לטויל אני עדות לכך שהוא שמר על עינו בדרכים, ניצל את זמני הנסיעה ללימוד התורה, ניצל את השהות באומן להתפלל על הציון בשמע ר' נחום יצחק את דבריו פנה ר' נחום יצחק אל נכדו בשלום עליכם חם ולבבי

ומראש השנה ועד אחריתה, היה יהודי זה - שלא היה אמור לדעת מעולם על המושג 'התקשרות לצדיקים' - מקושר ואפוי בלב העולם, בניו מספרים, כי ב'ליל הסדר' לא הסתפק באמירת 'הריני מקשר' כללי על כל מצוות הלילה, אלא לפני כל מצוה דאורייתא או דרבנן של אותה ליל שימורים, קישר עצמו מחדש בדחילו ורחימו לנשמת המוציא ממצרים. בכלל מעידים בניו היתה 'ליל הסדר' מהזמנים היפה והנעלים ביותר אצלו - עליה לא ויתרו גם שנים אחרי נישואם, בהגיעו ל'נשמת' שאחר ה'הגדה', ידעו כבר כל המסובין, ששתי עיניו יהפכו באחת לשני זרזיפים ויזובו דמעות של אהבה והשתוקקות...

כשמקושרים לזה הצדיק האמת, אזי מצייתים לכל דבריו. ואם הרבי אמר: "עקר עבודת איש הישראלי, הוא לְהַר לְקוּם בְּחֻצוֹת לַיְהוָה", מיד מבקש ר' נחום יצחק לקיים זאת - לעובדא ולמעשה. הוא מגייס את אופי הדיוק בו ניחן ואת טבע העקשנות שלו - לעבודת ה'. וכך לילה לילה קם היה בחצות, בשקט ובניחותא, בלי קול רעש גדול, ובעקביות ברזל.

אגב קימתו בחצות, מספר אחד מבניו כי בילדותו ביקש פעם מר' שמואל צ'צ'יק ז"ל לבוא להעירו בחצות. ר' שמואל, שהשליך מעליו את נימוסי עלמא דשיקרא ודפוסי הבריות לא נחשבו בעיניו, הגיע בשעת נקודת

"אולם" ממשיך ר' אפרים נחמן "לא נרגעתי מדבריו. על כן השחתי את צערי לפני ר' נחום יצחק, אך הוא השיב בדיוק כדברי ר' משה, הבנתי שזאת התשובה שהשי"ת מבקש שאשמע.

"בתחילה, ישבו בשיעור כחמשה אנשים. ביניהם ר' נחום יצחק ור' יצחק גלבך. אך שאר ה"עולם" לא התעניינו והיה קשה להשקיט אותם. אשר על כן חשבתי אולי כדאי לומר את השיעור בקרן זווית ומי שמעוניין שיבוא. העליתי את ההצעה לפני קהל השומעים המצומצם, והם מיד הסכימו איתי. אולם בהמשך השבוע, כאשר פגש אותי ר' נחום יצחק, אמר לי כי חשב שוב פעם על העניין ולדעתו יש לקיים את שיעור כרגיל במרכז בית המדרש וטענתו בפיו: 'היות והשיעור כבר השתרש במקום, אין ראוי להחליש אותו'. אכן בזכותו המשכתי במקום הרגיל וב"ה עם הזמן התרבו שומעי השיעור. הכל בזכותו של ר' נחום יצחק.

ר' אפרים נחמן, נזכר כיצד באחת הפעמים הביא בפני המשתתפים קטע מסוים מדברי המדרש, הקשה על כך קושיא, ותירץ את העניין על פי הסיפורי מעשיות. לאחר השיעור ניגש אליו ר' נחום יצחק והודה לו על הדברים אך העיר שבמדרש מבואר ההיפך ממה שאמר. ר' אפרים נחמן מספר כי נדהם מדבריו ושאלו: "אם כן, למה לא הערתם את הדבר באמצע השיעור?" (כפי שנהג בעת שראה צורך...). ענה ר' נחום יצחק: "הפירוש על הסיפורי מעשיות, היה כה נעים וערב לחיך, לא רציתי לקלקל".

ר' אפרים נחמן מספר על ימי זקנותו של ר' נחום יצחק, עת עלה לבקרו לאחר שהתמוטט. הוא התעניין אצלו מה אירע עמו בעת ההתמוטטות ויען ר' נחום יצחק בפשטות אופיינית: "הרגשתי שאני הולך ונחלש, והנה עוד מעט אני הולך ומסתלק מן העולם. חשבתי לעצמי: ה' נתן לי 75 שנות חיים ורוצה שבכך אגמור את חיי. זה מה שיהיה. אך ב"ה ריחמו עלי ממרום והחלט להחזירני לארץ החיים...".

זכה ר' נחום יצחק לצאת מזה העולם, כאשר הוא מצויד בכל טוב. תורה ומעשים טובים לרוב. ובוודאי ש-חן האמת שלו ונעילות עבודתו לא ישכחו במהרה מלב מכריו ובני משפחתו.

חצות למרפסת ביתם, נעמד בסמיכות והחל לקרוא בקול גדול בשמו של הילד. ר' נחום יצחק שכמובן היה ער אותה עת, סבר שאין זה מן הראוי. הוא יצא למרפסת והיסה את ר' שמואל בתקיפות. אולם ר' שמואל צ'צ'יק שאף הוא לא נפל בתקיפותו ובעזותו מר' נחום יצחק, כמעט והוציא את חרב המלחמה מתערה, אבל כאן מיד שתק ולא השיב מאומה. לימים יספר ר' שמואל כי חשב בלבו: "איני מעז להתווכח עם יהודים שקמים כל יום בחצות...".

ר' נחום יצחק, דרכו הייתה להתפלל תפילת "שמונה עשרה" בעיניים עצומות. יום אחד בערוב שנותיו, התבלבל וטעה. הדבר זעזעו ממש, ומאותו רגע קיבל על עצמו להתפלל אך ורק מתוך הסידור. ואכן, עד יומו האחרון לא מש סידור התפילה מידי בעת תפילת שמו"ע.

דגש גדול נתן ר' נחום יצחק על הגעתו בזמן לתפילה. וכפי שמציין הרה"ח ר' אברהם שמעון בורשטיין שליט"א: "היו יכולים לכוון את השעון על פי זמן הגעתו לתפילה". כאשר ניגש ל"עמוד", התחיל תמיד חמש דקות קודם הזמן, וזאת על מנת שיוכל להתפלל במתינות וכמונה מעות.

מידי יום ביומו, היה ר' נחום יצחק מוסר שיעור ב"משנה ברורה". מבלי להסתכל על כמות המשתתפים. למעשה, הוא הגבר אשר על ידו הושגת עמוד ההלכה בבית מדרשנו במאה שערים, יחד עם החסיד הנודע ר' לוי יצחק בנדר. שניהם עמלו לתקן ולהעמיד כהוגן את צביון ההלכה במקום. ואם עד היום מקפידים בבתי המדרשות של אנ"ש על זמן נץ החמה, ועל הפסקה קצרה עבור הנחת תפילין בר"ת, עז, הרי שניתן לומר כי אלו הם פירות עמלו.

ר' נחום יצחק היה זה שקידש על היין בבוקר יום השבת בבית מדרשנו ואחר כך מתיישב היה לשמע בשקיקה את השיעור בסיפורי מעשיות על כך מספר הרה"ח ר' אפרים נחמן אנשין שליט"א, מספר בערגה אל אותו חסיד נלבב: "אחר פטירת ר' לוי יצחק בנדר, היה החסיד הנודע ר' מיכל דופרמן מוסר את השיעורים בסיפורי מעשיות, בשבת לאחר התפילה. כאשר התחיל ר' מיכל להתפלל במניין הותיקין, היה הרה"ח ר' משה קרמר שיבלחט"א ממלא את מקומו, אך כשנסע לחו"ל ביקשו ממני למלאות מקומו באופן זמני. כאשר חזר ר' משה ארצה, התחמק מלומר את השיעור בטענות שונות וביקש ממני שאמשיך, באומרו שאני ראוי לזה. ואכן המשכתי למסור את השיעור. פעם השחתי צערי לפני ר' משה: 'אני מרגיש גאווה ממסירת השיעור ומה אעשה?' ענה לי ר' משה: 'אם הינך ממשיך למסור את השיעור כנראה שאתה מדבר טוב, אתה שואל מה עם הגאווה? זאת כבר העבודה שלך. תבקש על כך מה'.

"העיקר מה שזכ לזהכיר את רבינו דזוקא מתוך הש

בן ציון ירושלמי

הצצה מופלאה לעבר האגודה הזוטיקה בברסלב
אגודת 'משך הנחל', ואל 'מאחורי הקלעים' של
ההפצה האדירה גולת הכותרת של ההוצאה -
סדרת הספרים הידועה 'שיח שרפי קודש' הרה"ח
ר' שלמה יהודה וויצהנדלר שליט"א בשיחה
בלעדית ומיוחדת ל'אבקשה' * המטרה הקדושה,
הקשיים העצומים והביצוע בס"ד.

בה מזהרנ"ת
זו הקדוש, ה'יה
שיחות שרן"

שילוב נדיר

לפני שנעסוק בגוף הספר
ברצוננו לשמוע מעט פרטים על
אביכם מייסד המכון?

קשה לנו להרחיב במסגרת מצומצמת זו אודות אבינו הגדול, אך זאת נדגיש אשר משחר נעוריו היה עוסק בכל חלקי התורה שעות ארוכות ימים ולילות כפשוטו ממש, היתה בו אהבת התורה שאין ניתן לשער, ומוחו היה משוטט בה תדיר עד הרגע האחרון, בד בבד היה איש עשייה, והשילוב אצלו בין שני אלו הדברים היתה נפלאה ועצומה, בתוך כדי לימודו כשהיה רואה שיכול להוציא מלימודו דבר שיהיה לתועלת לכלל לא היה מהסס הרבה, ותיכף מעלה הדברים על גבי הכתב. באופן זה חיבר חיבורים חשובים ונצרכים לאין ערוך בכמה וכמה חלקי התורה כידוע, זוגמת ספרו הגדול 'ערכי הקודש' ועוד.

אם תוכל לספר לנו קצת על
האגודה בכלליות, ומה הייתה
מטרתו בייסודה?

כפי שאמרנו, כאשר היה רואה איזה דבר שיכול לסייע לזולת בלימודו היה לוקח הדבר על עצמו מיד, ספרי רבינו הק' היו בזמנו בכתב רש"י וצילומי דפוס ישנים, היתה בו אמונה יוקדת בדברי רבינו (חיי"מ של"ט) שלעתיד יהיו כל העולם אנשי ברסלב... הוא ראה בעיניו את קיום הדבר במוחש... בשנת תשמ"א

המקים והמייסד. הרה"ח ר' אברהם ויצהנדר ז"ל
בציון רבינו צום גדליה תש"ע

ר' שלמה יהודה בוחן כתבים ברסלבים היסטוריים

אגודת "משך הנחל" ידועה בקרב אנ"ש חסידי ברסלב, בזכות העובדה שעשרות ספרים עברו תחת ידם, ואחר עבודה דקדקנית ויסודית, יצאו לאור עולם בתכלית השלמות כלילי יופי. כמו כן, זכו להתגדר ולעלות על מזבח הדפוס כמה וכמה ספרים יקרי ערך שלא שזפתם עין הדפוס מעולם.

אך, אין ספק שגולת הכותרת של המכון היא סדרת ספרי "שיח שרפי קודש", אשר מאז תחילת הוצאתו לפני כ-35 שנים, זכה למקום של כבוד אצל כלל ההוגים בתורת רבינו הקדוש ותלמידיו, וכבש את מקומו כ"נכס צאן ברזל" בחסידות ברסלב.

לרגל יום היארצייט הל"ג של הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל שיחול בכ"ב תמוז הבעל"ט, הוא הגבר שהעביר את השיחות ששמע מפי אנ"ש הזקנים באומן, בדייקנות ובמסירות, בשיעוריו לאנ"ש בארץ ישראל, ומפיו נשמעו ונכתבו הדברים בספר, נועדנו לשיחה עתירת גילויים עם ר' שלמה יהודה שליט"א בן החסיד המנוח הבלתי נשכח הרה"ח ר' אברהם נחמן שמחה ווייצהנדר ז"ל, במשך השיחה ביקשנו לשמוע מעט על השתלשלות וקורות הספר, החל משמעתם ע"י ר' לוי יצחק ז"ל, וכלה בהוצאתם במהדורה החדשה בשנת התש"פ, והתוכניות לעתיד.

למעשה ההיכרות ביניהם החלה כבר משנות ילדותו של אבינו. ר' לוי יצחק - שכידוע היה ער לכל הנצרך אצל אנ"ש, ומעשי חסד רבים נכרכו בשמו, היה מסייע רבות ביד משפחת בית אבינו, ואין עתה המקום להאריך בזה.

אולם, אבינו היה מציין תמיד שעיקר הרגשו בגדולת נפשו של רלוי"צ הייתה בט"ו בשבט תשל"ג בעת ההלוויה של ר' משה בנו של רל"י, היתה זו לווייה כאובה ביותר, והרבה מאנ"ש השתתפו בה בלוותם את המיטה להר הזיתים (הסיפור ידוע שרל"י ביקש בצינן רביה"ק שיתנו לבנו עכ"פ עוד חמישים שנה, וכן הוה). הוא הלך על יד רל"י כל הדרך להר הזיתים, וקודם סתימת הגולל וכיסוי העפר ראה איך שהתכופף רל"י והיטה עצמו לעבר פי הקבר הפתוח באמרו לבנו: "זאלסט וויסן אז דו ביזט שוין געשטארבן, זאלסט זיך נישט לאזן נארן, זאלסט וויסן אז דארט איז דא אזעלכע מלאכי חבלה, דארט איז אויף דא מתנגדים וואס רעדן אויפן רבין, עס

כבר ההדיר וניקד לראשונה את כל ספרי רבינו והוציאם לאור בסט מהודר של י"א כרכים עם מראי מקומות ומפתחות, והדפיס ממנו שלושת אלפי עותקים, הייתה זו כמות בלתי נתפסת לעומת הביקוש מצד החסידים שהיו בשעתו. אחד מחשובי אנשי שלומנו התפלא אז בפניו על כך, והוא ענה לו במתק לשונו: "תבינו, תיכף יתקיימו דברי רבינו שלעתיד יהיו כל העולם חסידי ברסלב ואנו צריכים להכין ספרים עבורם..." עוד קודם לכן בבחרותו עת למדו בישיבה ערך אז לראשונה את ה'השלמות' וה'אמירות' על ה'ספר המידות' של רבינו, היה בו מין חשק עצום לגלות ולהביא סגולת רבינו לכל בני העולם.

עזות דקדושה

ברוב תעוזתו ואומץ לבבו, הקים בשנת תשמ"ד את חנות הספרים הסמוכה לבית מדרשינו הגדול במאה שערים.

זורנו זה כבר התרגל ששם רבינו הק' מתקבל אט אט בעולם, אך באותה תקופה היתה בפתיחת החנות 'עזות דקדושה' לא מובנת כלל. חסידות ברסלב מנתה אז קומץ אנשים מועט, וכאן קם לו בן אדם ומקים חנות בטבורה של עיר לממכר ספרי ברסלב... המטרה היחידה בזה היתה להנגיש עניין רבינו לכל מבקש ה', והגיעה מתוך הבנה שחייבים לעשות שינוי של ממש בתחום ההפצה של ספרי ברסלב.

כיום ניתן לומר שהמטרה השיגה את עצמה בס"ד, ובזכותו נחשפו רבים לאורו של רבינו הקדוש. הציצו ונפגעו...

רגע לפני סתימת הגולל

מהיכן הכיר ר' אברהם את ר' לוי יצחק?

עבר על החלקים הראשונים של הספר. הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל לאחר התפילה בבית מדרשינו במאה שערים.

פרסום ראשון
באדיבות ספריית ברסלב ירושלים נ.מ.ת.

עבר על החלקים הראשונים של הספר. הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר ז"ל מתפלל בדקות בתוך מערת ציון הרשבי"ב במיתון

ידוע עד כמה ר' לוי יצחק סלד מפרסום, ובכל כוחו ברח ונמלט מכל דבר אשר ריח פרסום נודף ממנו, איך הסכים שאמרותיו יודפסו עלי ספר?

אכן בתחילה רלוי"צ לא היה מוכן בשום אופן לשמוע על רעיון הדפסת ה'שיחות' בספר, ולא רק בסיבת 'פרסום', אלא בעיקר מגודל האחריות שמא בעת הכתיבה תשתנה האמת מכפי שהיא.

אולם, במשך הזמן, היו כמה דברים שגרמו לשינוי בדעתו של ר' לוי יצחק להדפסת אלו הספרים.

הסיבה הראשונה הייתה שראה איך שהתעקמו שיחות רבות ונשתנו מכוונת אומרם, וחלק מהם באו בדפוס. וכפי שהיה ר' לוי יצחק מתאונן במתק לשונו: "דער זאגט 'ס'קען זיין, און דער אנדערער זאגט 'ס'איז אזוי, און אזוי ווערט זאכן!..." - האחד אומר

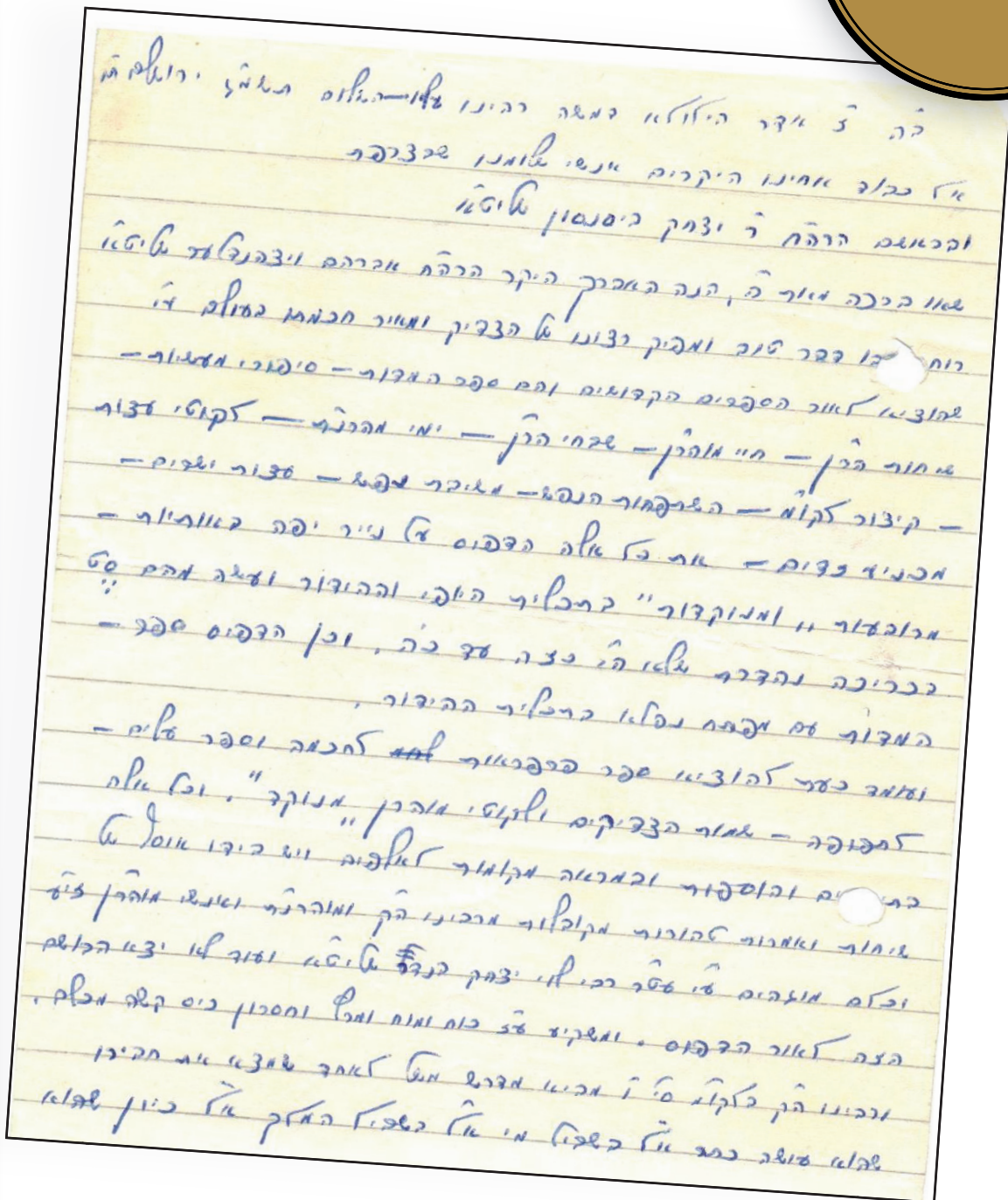
איז דא דארט קלפות וואס זיי ווילן דיר אפרייסן פון דעם רבי'ן, זיי וועלן דיר זאגן וואס דארפסטו נאר דיין רבי'ן? עס איז דאך דא דער רבי און דער רבי און דער רבי, זאלסט זיי זאגן ניין? נאר דער רבי נאר דער רבי, איך וויל גיין נאר צו מיין רבי'ן, רבי נחמן בן שמחה רבי נחמן בן פייגא, דו זאלסט זיך האלטן ביים רבי'ן, און זאלסט גיין צום רבי'ן" ["שתדע שאתה כבר מת, שלא תרשה שירמו אותך, שתדע שיש שם מלאכי חבלה כאלו, שם ישנם גם מתנגדים אשר מדברים על רבינו, ישנם שם קליפות שרוצים לנתק אותך מרבינו והם יאמרו לך מדוע אתה צריך רק את רבך הרי יש רבי זה ורבי זה ורבי זה, ואתה תאמר להם לא! רק רבינו רק רבינו, אני רוצה לילך רק לרבי שלי רבי נחמן בן שמחה בן פייגא, אחוז עצמך ברבינו ולך אליו]. אבינו היה מפליא בפנינו את ה'ישוב הדעת' ואת ה'אמת' שראה והכיר אז כדיבורים של ר' לוי יצחק ז"ל, הוא הבין אז שמדובר ב'ברסלב'ר חסיד' אמיתי, אשר מקיים באמת את עצותיו של רבינו, ומאז דבק בו בכל מאודו, והיה קשור אליו עד עת פטירתו.

מכתב נדיר של הרה"ח ר' יעקב מאיר שכטער שליט"א לאנ"ש בצרפת מיום ז' אדר תשמ"ז בו הוא מכביר בשבח הספרים היוצאים ע"י אגודת "משך הנחל"

"...הנה האברך היקר הרה"ח אברהם ויצהנזלער שליט"א רחש ליבו דבר טוב ומפיק רצונו של הצדיק ומאיר חכמתו בעולם וכו', ויש בידו אוסף של שיחות ואמרות טהורות מקובלות מרבינו הק' ומהרנ"ת ואנשי מוהר"ן זי"ע, וכולם מוגהים ע"י עט"ר רבי לוי יצחק בנדר שליט"א, ועוד לא יצא הבושם הזה לאור הדפוס"

יכול להיות, השני כבר אומר 'כך הדבר', וכך נהיים דברים שלא היו כלל!..."

דבר נוסף הוא שרל"י הבין את גודל ה'התעוררות לתשובה' שתצמח מזה, זאת לא יכול היה למנוע, בפרט אחר שכמה מאברכי אנ"ש ובראשם הרה"ח ר' נחמן ישראל בורשטיין ז"ל שהפצירו בו מאוד, בהסבירם לו את התועלת המרובה בכך שיוחקו השיחות עלי גליון באופן מדויק ומבורר, למען לא יעלמו בתהום הנשיה. ואכן, אחר שכנועים רבים, הסכים ר' לוי יצחק לכתוב הספר, בנמקו שהוא לא 'בעל הבית' על הרהורי התשובה הרבים שבזמניו יתעוררו משיחות אלו, ואין ברשותו למונעם מהדורות הבאים...

לאמיתו של דבר; 'יותר ממה שקראתי לפניכם כתוב כאן, ובהקדמת הספר ובמבוא, וכן במכתבו של ר' נחמן בורשטיין הניצבים בראש הספר, מבוארים דברים אלו בארוכה, וסיפור הדברים הנ"ל הוא רק תמצית ממה שהיה אז.

תמונה של הרבי

ברצוננו להבין; מהי המטרה בשיחות? האם התורות של רבינו הקדוש אינם מספיקים? האם ההלכות של מוהרנ"ת אינם מספיקים? במילים אחרות: מה הצורך הבווער להשקיע כ"כ הרבה בהוצאת סדרה שלמה של ספרים כשבהם בעיקר 'שיחות' ו'סיפורים'!?

אכן, שאלה נכונה. מובן שלא נצליח במסגרת מצומצמת של ראיון לספק תשובה מלאה לשאלה זו, אבל ננסה לבאר את היסוד, בתקווה שהעניין יובן נכונה. ניתן להאריך הרבה מאוד בנושא זה, אך נתמקד בכמה נקודות בודדות, ויתן לחכם ויחכם עוד!...

דבר ראשון, בשיחות הללו מונחת ה'השארה של הרבי! למה הכוונה? בספרים אלו מבוארים פרטים רבים על חייו ופעלו של רבינו הקדוש שלא הודפסו קודם לכן מעולם! בזכות השיחות האלו יש לנו נדבך נוסף במהות רבינו.

בזכות שיחות וסיפורים אלו נפרסים לפנינו חלקים גדולים מחיי רבינו. כך אנו מבינים ויודעים איפה הוא נולד ומתי, עם מי הוא נפגש, היכן התגורר וכו' וכו'. פרטים רבים שפורסים לפנינו תמונה מלאה וכוללת!

בל נשכח דבר עיקרי, הרי מדובר כאן ברבי שלנו! צריך להפנים שאם אנו באמת אוהבים את רבינו וקשורים אליו, אזי כל פרט הנוגע אליו יקר עבורנו לאין ערוך! ה'אמונת חכמים' שלנו תלויה בזה!

כל אחד מאיתנו זוכר את התאריך המדויק של יום לידתו או של יום נישואיו, מכיון שהוא מרגיש לזה קשר אישי, כך בדיוק אמור ברסלב'ר חסיד להתעניין בימי חייו הקדושים של רבו! ככל שאדם כלשהו קרוב אלינו יותר, כך פרטי חייו מעניינים אותנו יותר!

כל זאת מלבד העניין שכל הסיפורים והשיחות אינם 'סתם סיפורים', אלא מלאים בהליכות חיים לעובדא ולמעשה, גדושים ביראת שמים טהורה, וריח ישן ומשובח נודף מהם. מכל שיחה וסיפור ניתן ללמוד לימודים רבים וקדושים, כפי שכל המתבונן בעין האמת יבחין מיד...

האמת היא, שמוהרנ"ת בעצמו החל להעתיק ולכתוב את כל השיחות והסיפורים ששמע מפי רבינו הקדוש ותהלוכות חייו, ונדפסו בשלושה ספרים נפתחים: שיחות הר"ן, חיי מוהר"ן, ושבחי הר"ן.

וכפי שמעיד מוהרנ"ת בעצמו ש'העיקר מה שזכה להכיר את רבינו הקדוש, היה דווקא מתוך השיחות שלו!'

[שיחות וסיפורים ל"ד]

כך עשה אחריו תלמידו המובהק ר' נחמן מטולטשין, ששילב ושיבץ שיחות רבות בספרי חיבוריו. וכן נהג גם בנו ר' אברהם, אשר חוץ מהשיחות הרבות ששילב בספר ביאור הליקוטים, אף ייחד כמה קונטרסים המיוחדים לשיחות ולסיפורים, והדפיסם בספרו 'כוכבי אור'.

כאן המקום להעתיק מה שכתב ר' אברהם ב"ר נחמן באחד ממכתביו לאנשי שלומינו, וזה לשונו: "נדפס פה קונטרס אחד מהספר 'שיחות וסיפורים' שנמצא תחת ידי וכו', ומאוד מאוד הם נצרכים לאנשי שלומינו, כאשר יבואר מזה בספר 'שיחות וסיפורים' הנ"ל, אשר הוצאתי מדברי רבינו ומוהרנ"ת ז"ל שנמצאים סגולות נפלאות גם בהידיעה בעצמה מכל דיבור מדבריהם, הן מה שנמצא בכתב, הן מה שנמצא בפה בבירור איש מפי איש אשר בפירוש איתמר וכו' עיי"ש.

אמנם, על אף שר' נתן ותלמידיו אחריו, העתיקו

מקורבים נתקרים לאורו, וכל המתבונן יבין מאליו מה היה קורה אילו לא היו שיחות יקרות וקדושות אלו באים בדפוס ח"ו.

הרבה שיחות מרבינו הקדוש, אך מרבית השיחות והסיפורים עדיין נותרו להיאמר בעל פה, ולא באו לדפוס מעולם. וזאת מלבד השיחות היקרות ממוהרנ"ת ושאר אנ"ש, שלא נדפסו מעולם. ומקום רחב ניתן להתגדר בו, וכל הרוצה ליטול את ה' ולהגדיל תורה ולהאדירה, יבוא ויטול.

לא לסטות בסעיף קטן שבשולחן ערוך

קחו לדוגמא את השיחה שנדפסה לראשונה (ח"ג שני"ג): "יכולים אתם לקמט את ספרי כפי שתמצו (היינו לומר בו פירושים כלבבכם), ובלבד שלא לסטות משום סעיף קטן שב'שולחן ערוך'" (א"ר מעגט קנייטשן מיין ספר ווי אזוי איר ווילט, נאר ניט טשעפען קיין סעיף קטן פונעם שולחן ערוך" ועוד רבים שהם ממש הכרחיים ומחוייבי המציאות לכל

ואכן, אבינו נכנס לעבודה הקדושה עם כל אונו ומרצו. בדרך סלולה זו צעד גם אבינו, והמשיך בעבודה קדושה זו של העלאת השיחות והסיפורים על מזבח הדפוס. הוא העתיק את כל השיחות ששמע מפי ר' לוי יצחק, למען ידעום הדורות הבאים. וכלשונו של רבינו (שיהר"ן ר"ט) "איערע קינדער זאלט איר מודיע זיין וואס דא האט זיך געטאן" (גם לבניכם תודיעו את כל התורות והשיחות הנפלאות וכו' אשר גילה לנו")

ייתכן לומר שבבחינה מסוימת הספר 'שיח שרפי קודש' הוא מעין השלמה לספר 'חיי מוהר"ן', וכפי שר' נתן מעיד בהקדמה שלא זכה לכתוב את כל

כל זאת מלבד העניין שכל הסיפורים והשיחות אינם 'סתם סיפורים', אלא מלאים בהליכות חיים לעובדא ולמעשה, גדושים ביראת שמים טהורה, זריח ישן ומשובח נודף מהם

עניין התקרבותנו לדבר רבינו ז"ל.

כמו כן, הסיפורים השייכים לכל תורה, אשר מוהרנ"ת כידוע מייחד לכך פרק נכבד בספרו 'חיי מוהר"ן', וישנם כמה וכמה סיפורים השייכים לתורות שהודפסו לראשונה ב'שיח שרפי קודש', ומה הצורך כלל להאריך בנחיצותם וחשיבותם, וכנודע שתורתו של רבינו היו כפי צורך השעה והזמן וההתרחשויות באותו העת, ועל ידם ניתן להבין לא אחת דברים בלימוד התורה. [דוגמת תורה ג' בליקוטי קמא, שם מבאר רבינו הקדוש את עניינם של הניגונים ומקורם, וז"ל: "הנה מי ששומע נגינה ממנגן רשע, קשה לו לעבודת הבורא. וכששומע ממנגן כשר והגון, אזי טוב לו". באופן תמוה לכאורה מתחיל רבינו בצד השלילי בתיבות: "מי ששומע נגינה ממנגן רשע" ולכאורה היה צריך להתחיל מצד הטוב? אולם המעיין בפרטי המעשה יבין מייד שאופן אמירת התורה הייתה, שהיה אצל רבינו חזן אחד שהיה חוטא בסתר, וכתגובה על

השיחות ששמע מפי רבינו ז"ל.

להרחבת הדברים הנ"ל כדאי להעתיק את דברי ר' אברהם ב"ר נחמן (ביאור הליקוטים קמא ס"א, ס"ו), אשר תמצית דבריו שם הוא ש'מחוקק הכתב' - היינו הדפסת התורות והשיחות - הוא דווקא באופן של 'לאט לאט', וכפי שמרחיב שם, שדווקא צורה זו בה מודפסים מידי תקופה דברים שלא הודפסו קודם לכן, היא זו הנותנת כח להתגבר על הסטרא אחרא, שמצידה מתחדשת מידי תקופה בתכסיסים חדשים, ודווקא באופן כזה תבוא הגאולה.

במאמר המוסגר נציין, שאף במהדורה החדשה זכינו להתגשמות שני העניינים הנזכרים, בהוספת מאות שיחות חדשות שלא נדפסו מעולם, מתוך ההקלטות ורשימות התלמידים.

יש עוד הרבה מה להאריך בגודל עניין הדפסת 'תורה שבעל פה' בכלל, ובפרט בזורנו זה שהרבה

נגינתו התחיל רבינו תורה זו (שיש"ק ח"ג תק"נ. וכך עוד דוגמאות רבות)

נציין שכל הנ"ל הוא רק כמאן דמחוי במחוג, והדברים מבוארים בארוכה בהקדמות לספר.

מדוע מתבסס הספר דווקא על

השיחות שנשמעו מפי ר' לוי יצחק? האם לא היו עוד מאנ"ש שסיפרו מה שמעו?

לפני שנשיב על השאלה עצמה, צריך להבין מה היה באותם ימים...

היה זה בזמנים בהם נמוטו מוסדות תבל ונשתנו סדרי עולם. כלל ישראל סבל אז צרות רבות ורעות בכל מקומות מושבותיהם, לדאבונינו נכחד כביכול דור שלם של כלל ישראל מהם גדולים וקדושים, המסורת של כלל ישראל מדור לדור כמעט ונקטעה כליל, לולי ה' חמל על שארית עמו והותיר לנו לפליטה צדיקי אמת לשבטיהם ועדותיהם שקמו מההריסות, והקימו מחדש קהילות לתפארה.

כך לגבי היהדות בכלליות, וכן גם היה לחסידות ברסלב בפרטיות, בודדים היו מאנ"ש שהצליחו לצלוח בחיים את כל המעברים ברוסיה ובפולין ולהגיע לארץ ישראל, וגם מבין אלו שזכו וניצולו ואף עלו לארצנו הקדושה הרי שהיו הם ברובם סגורים ומסוגרים, דבר אין בפיהם ובלשונם מילה, דיבוריהם היו להשי"ת לבד, שיעורים ושיחות ברבים מאן דכר שמיה.

שונה ומיוחד היה רבי לוי יצחק בלקחו על עצמו דיבורו של מוהרנ"ת (שיש"ק ג, פ"ד): "דעם רבינ'ס זאף איז נישט זיין קיין שותק, מען דארף רעדן - און וויסן וואס צו רעדן" - "ענינו של רבנו איננו להיות 'שותק', צריכים לדבר - אלא שצריכים לדעת מה לדבר", היה חשוב לו עד מאוד להעביר ההווי של אומאן וברסלב מזמן מוהרנ"ת לדורנו אנו, אפשר לומר שהפקיר עצמו ממש על דבר זה.

עיתותיו הרי היו מדודות וספורות כנודע, ואף על פי כן חש צורך עצום להעביר לבני הנעורים דבר חשוב ונצרך זה שעניין רבינו הקדוש הינו נצחיות, ושענינו ממשיך מדור לדור ללא שום שינוי וללא שום 'שיפוץ' (באפוצקייט).

גם מעלה גדולה ויתירה היתה בו ברל"י שלא זכה לה אף אחד מבני דורינו, והיא הקירבה והחביבות המיוחדת שרחש לו קדוש ה', ר' אברהם ב"ר נחמן ז"ל בנו של תלמידו המובהק ונאמן ביתו של מוהרנ"ת - ר' נחמן מטולטשין.

אי אפשר במילים ספורות להאריך במידת האמת והדייקנות שהייתה טבועה בו באופן מיוחד. הוא לא שינה כמלוא נימה משום שיחה או סיפור ששמע, והיה מדגיש פעם אחר פעם: "נישט באפוזן דעם רבינ'ס זאף" (לא 'לשפץ' את עניין רבינו) גם אם הכוונה הוא להדר עניין רבינו, והיה נאה דורש ואף מקיים דבר זה.

ולגוף השאלה, האפשרות הנפוצה לכל אחד ואחד להקליט האחד את זולתו החלה רק בתחילת שנות ה'תש"ל, ומזה יבין כל אחד ואחד כמה וכמה מרגליות טובות וחמודות הפסדנו באובדנם של הרבה שיחות, סיפורים, ודברי חיזוק נוספים שהיו נשארם לנו לפליטה, אילו היו מקליטים לדוגמא את ר' משה טשענסטחובער ועוד ועוד, ובדור שלפניו אילו היו זוכים ומקליטים את דברי רבי אברהם סופר - שטערנהארץ נכד מוהרנ"ת והרב מטשעהרין, וחבל על דאבדין ולא משתכחין, וכפי שאכן כותב אבינו בהקדמתו לספר: "ומזה יש לנו להבין ולזעוק מרה על אבדנם של עוד אלפים אלפים מימרות ושיחות וסיפורים שנאבדו במשך הדורות, וחבל על דאבדין, כי כל מעיין יראה שמכל אחד מאנשי שלומנו לא נכתבו אלא מעט גרגירים וכטיפה מהים הגדול, מדורו של רבינו עד דורנו אנו, אשר על כל אחד מהם היה באפשר לחבר חיבור גדול; אולם אם אין בכוחנו ואין בידיעתנו לעשות זאת - לא מנענו עצמנו מלקט ולצרף מעט מהם, עד הגיענו הלום".

אם נבר עשו...

האם הספרים יצאו בחיי ר' לוי

יצחק? וכיצד הוא הגיב עליהם?

תחילת הוצאת סידרת הספרים הייתה בשנת התשמ"ח שנה קודם פטירתו של ר' לוי יצחק. אז הודפסו שני הכרכים הראשונים בסדרה [שכללה לבסוף שמונה כרכים]. אבינו עבר עם ר' לוי יצחק פעם אחר פעם על השיחות, רל"י אף נתן את הסכמתו הניצבת בראש הספר.

אף שכאמור בתחילה לא רצה ר' לוי יצחק לשמוע כלל על רעיון כזה של הדפסת השיחות, אמנם ברגע שהבין את התועלת והסכים להדפסה, הוא פעל ועשה כדי לעודד את הוצאתם לאור עולם. וכפי שהתבטא פעם "אם כבר עשו, כשהשם יתברך עזר שכבר בא הדבר לידי כך שכבר כתבו; אני חפץ שאכן יהיה זה דבר נאה, שיהיה דבר מושלם, שיהיה לזה חן!".

ספק סדרת הספרים 'שיח שרפי קודש'. זהו ספר שכל מקורב חייב להתמודד עם הדברים, כיצד מוטל עליו להתנהג כאשר מקבל הוא את ה'הנהגת המלכות' של רבינו (על פי דברי רבינו בתו' י"ח), ר' לוי יצחק חוזר ומעורר שוב ושוב את שומעי לקחו לבלי לפגוע בהנהגת המלכות של רבינו, הן לעניין העבודה של חצות לילה והן לעניין זמן קריאת שמע ותפילה ועוד ועוד.

משמונה לשלושה?

כיצד יתכן ששמונה כרכים מלאים במהדורה המקורית הצטמצמו לכדי שלושה כרכים בודדים במהדורה החדשה?

השאלה מתעצמת לנוכח העובדה שמאות ההוספות ומראי המקומות שהוספנו במהדורה החדשה הכפילו

הוא הסכים לקבוע שיעור מיוחד עם אבינו ללבן הדברים, דבר זה נמשך כמה שנים, הוא התעניין בכל שלבי העריכה וההדפסה, ואף הדגיש כמה פעמים את האופן בו צריכים להיות מסודרים הספרים, כמו כן התעניין בשאר פרטי פעולותיו הגדולות והנצורות של אבינו זצ"ל.

אמנם למעשה בשל כמה וכמה סיבות לא סודרו הספרים בשלימות, ולדאבון לב הסתלק אבינו בחטף לפני שזכה לסיים את המלאכה עד תומה, והנה בעת פטירתו היה מונח באמתחתו סך של ח"י אלפים שקלים המיועדים למטרה זו, ורצון יראיו יעשה ובחסד ה' הגדול יצאו הספרים לאור עולם בצורה הראויה ביותר, עד שפנים חדשות באו לכאן, והספר משמש עתה לאנשי שלומנו כ'ספר לימוד' ממש עם אלפי מראי מקומות הרחבות וציונים, ועוד חזון למועד בכרכים הנוספים.

כדאי להוסיף נקודה חשובה במיוחד; בילדותי שמעתי מאבי מורי דיבור נפלא, וכה אמר: 'בעניין רבינו צריכים

המציאות מוכיחה שכיום מאתיים ואחד עשר שנים מהסתלקות רבינו, אפשר ב"ה לראות חבורות ועדרים של אנ"ש, אשר באיכותם מתנהגים המה ממש כמו לפני מאה וחמישים שנה

ושילשו את כמות המילים... הסיבה היא פשוט משום שאנו עדיין בעיצומה של העבודה על שאר הכרכים.

שלושת הכרכים שיצאו עד עכשיו כוללים אך ורק את השיחות מרבינו ומהרנ"ת. ישנם עוד אלפי דיבורים אמרות ושיחות משאר אנ"ש שיודפסו בעז"ה בכרכים הבאים, וברגעים אלו ממש עובדים יומם ולילה על עריכתם.

כולנו תקווה שאכן נזכה לסיים את המלאכה במהרה. ומכאן תצא הקריאה לכל נדיב לב בממון או במעש, להצטרף לעבודת הקודש של המכון, שבדרך אגב, ישנם עוד עשרות ספרים - ללא גוזמא - שממתינים לצאת לאור עולם. חלקם ממש לקראת ההדפסה, ורק מחמת מניעות ממון וחוסר בכוח אדם לא מוציאים זאת מכוח אל הפועל.

והלוואי שנזכה להגדיל תורה ולהאדירה, ושיהיה שם שמיים מתאהב על ידינו.

ליזהר ביותר שה'כמות' לא תשפיע ותפגום באיכות". והסביר דבריו שעד לפטירת רל"י היה עניין רבינו נוהג יותר באופן של 'איכות', אחרי פטירתו התחיל יותר עניין של 'כמות' (בעת השבעה היה אחד שסיפר שאבינו אמר לו זאת בעת ההלויה של רל"י).

ואכן אחר הסתלקותו של רל"י החלה נהירה גדולה ועצומה לאורו של רבינו הקדוש בפרט שאז זכינו ושערי ציון הנעולים נפתחו לרווחה, אשר מאז החלו להתקרב אלפים אלפים, וחסידות ברסלב הכפילה ושילשה את עצמה עשרת מונים, אשרינו מה טוב חלקנו.

המציאות מוכיחה שכיום מאתיים ואחד עשר שנים מהסתלקות רבינו, אפשר ב"ה לראות חבורות ועדרים של אנ"ש, אשר באיכותם מתנהגים המה ממש כמו לפני מאה וחמישים שנה בבאברניץ טעפליק או קיבליטש בתמימות ופשיטות. זוהי תופעה נדירה ומתנה עצומה שזכה לה דורנו באורח פלא אף שאנו ללא רבי חי כביכול.

בין שאר הדברים שגרמו לתופעה מופלאה זו היא ללא

הדפינע!

הספר שכולם ציפו לו
עכשיו בחנויות הספרים!

מאות עובדות
מאלפות, מסמכים,
תמונות וכתבי יד
**בפרסום
ראשון**

שלהבת בכפור

680 עמודים מרתקים
המגוללים את גבורת
נפשם שול חסידי ברסלב
בצל השלטון הרודני
ברוסיה הקומוניסטית

**חשיפה בלעדית
'הרוגי מלכות'**

לראשונה לאחר 80 שנה
נחשף תוכן תיקי האישום
של עשרות הקדושים
מאומן שנאסרו בשנת
תרח"צ בגין הפצת יהדות
ועקבותיהם לא נודעו

הפצה ראשית: 053-3108661

לבני הנעורים

מתלווים לבני הנעורים בשבילי הכיסופים והחיפושים מאת אחד מראשי חבורות הבחורים בברסלב

"עזרה על הנל"

ר"ה, וכלשון מוהרנ"ת בהלכות שלוחין (הלכה ה' אות ט"ז) "כי בכל העסקים שעושים, הן תורה ותפילה ומצוות ומעשים טובים והן משא ומתן ושאר עסקים, צריכין לכוון בכל עשיה ועשיה ובכל דרך עיר וכרך שהולכין, אולי יזכה על ידי עסק ונסיעה זאת למצוא את שאהבה נפשו – זה משה שהיא בחי' הצדיק האמת הנ"ל, כי כל חיותו ותקותו לנצח וזרעו וכל דורותיו עד סוף כל הדורות והנפשות התלויים בו וזרעו כולם תלויים בהצדיק האמת הנ"ל, עכ"ל. רואים אנו מזה שאפילו שלא בעת התפילה, יכולין על ידי כל עבודה ועבודה לזכות לזה.

ועל אודות מה שאתה אומר שאתה מגיע לכליון עיניים וכאב לב, כי אתה לא יודע אם פעלת או אם תפעל וכו'. באמת צריכים לדמות את ההתחזקות בנושא זה כמו בכלליות עבודת השם, שאדם מתפלל ימים ושנים ונדמה בחוש שאינו פועל. ועל כך רביז"ל מחזק את האדם, שהוא צריך לעמוד על עמדו ולהמשיך להתבודד, וסוף כל סוף בודאי יתקרב להשי"ת, אבל צריך להיות מוכן לעבוד השם אפי' בלי עוה"ב, כמובא בתורה מ"ח תניינא. כן בענין זה, רביז"ל גילה לנו בתורה ס"ו, כי כל המניעות זה רק כדי שגברא יותר בחשק יותר ויותר.

זוהי העבודה שלנו, בימים אלו שכל העניין של 'אומן ר"ה' מוטל בספק שמה ימנע מאיתנו ח"ו. אנחנו צריכים להרבות בחשק, זה העבודה שלנו, ואחר כך השם יתברך הטוב בעיניו יעשה. 'אני על משמרת אעמודה', כי זו העבודה שלי, אפילו אם בסוף לא אפעל בתפילתי באופן הנגלה. אני מחיה את עצמי עם עצם הכיסופין והרצונות, וה' הטוב בעיניו יעשה, ובודאי ש'לא יכלמו לנצח כל החוסים בו', 'כי לא ישקוט האיש עד אם כלה הדבר', כי רביז"ל אמר 'נצחתי ואנצח', ומי שהולך בעצת הצדיק בוודאי ינצח לבסוף.

שאלה: אני יודע ומאמין בגדולת ראש השנה של רביז"ל וש'אין דבר גדול מזה'. ורואה שהר"ה של רביז"ל בסכנה, ואני יודע שעיקר כלי זיינו של איש הישראלי זה תפילה, וזה מה שיכול להציל אותו.

אבל אני מבולבל, כי אני לא יודע כמה זמן השי"ת רוצה שאני אקדיש תפילה על זה, ועוד שאפילו כשאני כבר מתפלל אני מרגיש בתפילה זו בחינה של 'תוחלת ממושכה מחלת לב', כי אני לא יודע אם פעלתי כבר או לא, ועתה נפשי בשאלתי, כדת מה לעשות במצב כזה?

תשובה: מה ששאלת על כך שיש לך בלבולים ואתה לא יודע כמה זמן זה רצון השם שתתפלל על זה, באמת קשה להגיד וליתן עצה על זה. אבל זה פשוט שתפילה באופן של 'שברון הלב' זה רק בשעת התבודדות, כי שאר כל היום צריכה התפלה להיות בשמחה. ובשאר שעות היום אפילו כשלא מתפללין בפירוש על ענין זה, אפשר לכוון על כך בתפילה אך ורק באופן של כיסופין ושמחה ולא בשברון לב, וכלשון מוהרנ"ת (בחי' מוהר"ן אות ר"ד) 'וכבר התפללתי הרבה ע"ז, ולא בלבד התפילות שהכל מתפללים היינו שחרית מנחה ומעריב, רק חוץ מזה כמה וכמה תפילות התפללתי ע"ז'.

רואים מזה שכל מה שמתפללין יכולין לכוון על ענין זה, כגון: ל'אתה חונן לאדם דעת', וזכין ע"י הצדיק שכל ענינו הוא ר"ה. תשובה – השיבנו, רפאנו – רפואה ברוחניות ובגשמיות, ברך עלינו – פרנסה ברוח ובגשם וכו', הכל ע"י הצדיק, שכל ענינו הוא הר"ה. ולא רק בתפילה אלא אפילו בשאר עבודת היום, יכולין לכוין שע"ז נזכה להיות באומן

בחור יקר! ניתן לשלוח שאלות, התלבטויות, בענייני עבודת ה', בדרכי רבינו הקדוש, וכיז"ב, באמצעות הקלטת השאלה בטל' המערכת: 02-539-63-63 שלוחה 5, או בשליחה לפקס: 077-318-0237.

בניינו של הנחל נובע

הרה"ח ר' גדליהו אהרן קניג ז"ל

הרה"ח ר' יעקב קליין שליט"א

מסירות נפשו של הרה"ח ר' גדליהו אהרן קניג ז"ל לבניינה של קהילת 'נחל נובע' ולהפצת עניינו של רבינו הקדוש מן הידועות הן * לראשונה התלוותה מערכת 'אבקשה' למי שהיה יד ימינו זכה ללוותו באופן מיוחד * הנעימות ששבתה את הכל והעקשנות שהביאה את המהפכה בשיחה מיוחדת עם הרה"ח ר' יעקב קליין שליט"א מיקירי אנ"ש בעיר הקודש צפת ת"ו

בנימין גולד

קירבני לאורו של רבינו הקדוש.

הרה"ח ר' אלעזר מרדכי קעניג ז"ל בציין רבינו בשנה האחרונה לחייו

מנסיעה לקברי צדיקים בצפון. נסעו להתפלל על ילד חולה - בן יחיד להוריו שחלה במחלת דם, ר' גדליה לא הכירו אך נסע להתפלל עליו. זו הייתה הפעם הראשונה שראיתי את ר' גדליה.

כשהגעתי לבקר פעם ראשונה בשבת לפני מנחה, אני נכנס ורואה את כולם אוכלים, אז עוד לא ידעתי שר' גדליה נוהג שלא לישון כל השבת, ובאותה שעה כבר היה אחרי אמירת תהילים ולימוד של כמה שעות. אני לא ראיתי כל זאת רק את הפיצוחים על השולחן, וחשבתי - 'זה ר' גדליה הגדול, שיושבים אצלו יחד בשבת אחרי הצהרים ואוכלים פיצוחים?'... ומשמים בדיוק אז ר' גדליה, כביכול רצה להשיב לתמיהתי ופותח בדבריו: "יש ענין גדול לאכול לכבוד שבת, האכילה בשבת היא עניין אחר לגמרי..." והחל לדבר שיחה ממעלת אכילת שבת קודש.

איך היה המשך הקשר עם ר' גדליה...?

ר' גדליה התחיל למסור שיעורים במקומות שונים ואחר כמה חודשים עבר לדבר בביתו. הוא לא היה מחזיק את עצמו רב, לא היה יושב בראש השולחן, היה יושב עם כולם באמצע השולחן והיה קורא לנו 'חברים'

בהקלטות השיעורים שומעים את קול שקשוק כוסות התה שהיה מגיש לנו... זה היה תה עם טעם מיוחד.

לרגל יום היארצייט של הרה"ח ר' גדליהו אהרן קעניג ז"ל פנינו לאחד האנשים שהיה קרוב אליו ביותר וליווה אותו משך תקופה ארוכה הרה"ח ר' יעקב קליין הי"ו שיוספר לנו מזכרונותיו הרבים מאותם ימים נפלאים, תחילה שאלנו את ר' יעקב על מהות וטיב הקשר שלו עם ר' גדליה.

כיצד זכיתם להכיר את ר' גדליה?

בשנת תשכ"ב נכנסתי ללמוד בישיבת מיר, שם זכיתי ללמוד במשך שלוש שנים בחברותא עם הרה"ח ר' אלעזר מרדכי קעניג ז"ל.

בתור בחור כלל לא ידעתי מה זה ברסלב, ר' לוזער גם לא ניסה למשוך אותי בגלוי לברסלב. לאחר שלוש שנים הוא עבר מהישיבה לישיבה אחרת. חמש שנים לאחר מכן, לאחר חתונתי, חיפשתי משהו 'יותר', לא הסתפקתי בתורה ויראת השמים שקבלתי בישיבת מיר, ומכיוון שידעתי שהייתה לי חברותא משכמו ומעלה החלטתי ללכת לשמוע מר' לוזער את מה שיש לו למכור, ואכן בשיחתו עמי הוא מאד חיזק אותי. אז ר' לוזער עוד היה בחור, ובפעם הראשונה שהגעתי לבית הוריו - ראיתי שם את ר' גדליה יושב באפיסת כוחות ועייפות גדולה. ר' לוזער הסביר לי שעכשיו חזרו

שלו העביר אותו לישיבה חסידית - ישיבת חב"ד, כך הוא גדל בחב"ד ובהמשך אף היה משפיע בחב"ד. הם היו גרים בגבעת שאול והיה שם יהודי בשם ר' חיים ברוך טרנובסקי, שהיה מקורב מאד לר' אברהם. הוא ראה את ר' גדליה - שהיה כלי מפואר, ורצה לקרב אותו. לכן הוא ניסה לתת לו שליחויות, להעביר חבילות לר' אברהם שהתגורר בקטמון, ואולי ע"י זה יושפע מאורו, אבל ר' גדליה פחד מר' אברהם, מאחר שהפחד מפני חסידות ברסלב (והשלכות ההתקרבות אליה) היה גדול מאוד, והוא היה משאיר את החבילה ומיד בורח. פעם אחת ר' גדליה הגיע וראה את ר' אברהם שקוע כל כולו בלימוד, הוא רצה להסתלק מיד כדרכו, אך ר' אברהם עצר אותו ושאל אותו: 'לאן אתה בורח?' הוא התחיל לדבר איתו בלימוד ור' גדליה ראה שר' אברהם בקיא גדול מאד בתורה, וכך הכל התחיל... ומאז הוא החל לבוא אליו והתקרב מאד.

לאחר מכן אמר ר' גדליה, שלקח לו כמה שנים להוציא מעצמו את הדעת שהייתה לו קודם התקרבותו לרביה"ק. הוא התחיל לנסוע עם ר' אברהם לקיבוץ בר"ה במירון. בספריו ניתן לראות את הקשר שלו העמוק שלו לתורתו של הרבי, ב'שערי צדיק' - רואים באיזה 'ברסלב'ר חסיד מדובר.

היינו אז קבוצה קטנה, היו שם ר' שמואל טיקוצ'ינסקי (שכתב את הקונטרס - 'חיי נפש'), ר' נח חפץ, ועוד...

לחזור מרשב"י צנום יותר...

היו כמה פעמים שנסע לר"ה למירון כמעט ללא אוכל, אשתו נבהלה - מה תאכל? איך תסתדר? היכן תישן? היא שלחה לו כמה בולקעלך (לחמניות) בשביל הדרך, שם היה ישן על ה'חלאט' (חליפה) שלו, בסעודות אכל כל פעם לחמניה אחת, וחזר צנום ורזה... כ"כ היה דבוק בקיבוץ בצלו של הרשב"י...

אחד הדברים שמאוד בולטים במכתביו של ר' גדליה זו הדביקות והאמונה העמוקה ברביה"ק.

גם אני בתחילה חשבתי שהבנתי מה זה ר' גדליה, אבל כשמעיינים בסדרת הספרים 'שערי צדיק' רואים שזה משהו אחר לגמרי לגמרי, שאנחנו ממש לא מבינים, הוא היה מאוד צנוע, וחשבו שמבינים אותו... אבל לא ידעו איזו גדולה יש בו...

כתלמידו של ר' אברהם, מה סיפר לכם ר' גדליה אודות הקשר ביניהם?

ר' יעקב: ר' גדליה היה מגיע לר' אברהם במשך 14 שנה, ממאה שערים לשכונת קטמון. כשלא היה לו ממון די הצורך עבור נסיעה באוטובוס, היה הולך רגלית. כ"כ הרבה הלך ר' אברהם עד שנעליו היו בלויות וקרועות לחלוטין.

באיזה אופן התנהל השיעור?

היינו יושבים כולם וקוראים את דברי הרבי, ר' גדליה היה יושב ולומד כאחד מכולם, צורת הלימוד שכבר לא רואים היום כל כך - לקרוא את דברי רביה"ק כפשוטם, כמו שהם בלי צורך לפרש הרבה.

מה אתם יודעים לספר על התקרבותו של ר' גדליה לברסלב ועל הקשר שלו עם ר' אברהם שטערנארץ ז"ל?

למעשה ר' גדליה למד בישיבת 'חברון', בימים ההם עוד לא היו ישיבות בירושלים, ואח"כ אבא

אותו בבוקר ליד ביתו כשהוא מתעלף מקור, והביא לו רופא והחיה אותו. כך הוא ישן אצלו כמה ימים. יומיים או שלושה לפני פסח אני מגיע ושומע מוזיקה מהבית של ר' גדליה, התפלאתי, מעולם לא היה לו לא טייפ, אך ר' גדליה הביא טייפ הביתה כדי לשמח את הבחור התמהוני במוזיקה.

הרבנית נבהלה מאד מהרעיון להחזיק בביתה משוגעים, הבחור התחיל לומר על עצמו שהוא משיח וכו'... ור' גדליה הרגיע אותה. ימים ספורים לפני פסח לקחו אותו משם למוסד המתאים לו... היתה לו אהבה אמיתית לכל אחד!

היתה תקופה ששכן של ר' גדליה, יהודי חילוני עם שיער ארוך אסוף בקוקו, התחיל ללמוד איתו גמרא בחברותא כל יום חצי שעה. אני הייתי מגיע בדרך כלל מיד לאחמ"כ כדי לפגוש אותו בענייני הקהילה בצפת. כך, כל יום אני רואה את היהודי, עד שיום אחד, אחרי כשבועיים - הקוקו איננו. ר' גדליה אמר לי - אני לא אמרתי לו מילה, כלום, המאור של התורה השפיע עליו. אח"כ אותו אחד חזר בתשובה לגמרי.

#רואים שהוא מצא מסילות ללבבות של כולם. איך זה ש'יהודי של מאה שערים' מצליח למצוא שפה גם עם כאלה אנשים?

לאחר השבת נכנס ר' גדליה אל הרבי מסאטמר ונשק את ידיו, ומיד העיר לו הרבי; "מפורסמים של שקר"!!!!

ר' גדליה היה מסתכל על הפנימיות של כל יהודי. הוא לא רצה להרחיק אנשים וחיפש רק לקרבן. למשל, הוא ביקש שלא יאמרו 'בית הכנסת האר"י הספרדי' אלא 'ביהכנ"ס האר"י העתיק'. כדי שכך יבואו כולם.

הדביקות בתפילה

גם אצל ר' גדליה וגם אצל ר' לוזער היה

התחיל להחשיך מעט לא מצא ר' גדליה את הנעל, וכך- הגיע לתפילת מנחה עם נעל יחידה... זהו יהודי שהעריך והחשיב את ה"תפילה", והתבונן עליה במבט מרום יותר, עניין אחר לגמרי...

יישוב הדעת

אחת הנקודות הבולטות בחייו של ר' גדליה, היא ללא ספק ה"יישוב הדעת" שלו, מה יש לכם לספר בעניין הזה?

ר' יעקב: אכן, יישוב הדעת, ובכלל עבודת המידות- הייתה מהנקודות העיקריות ביותר אצלו. זכרני שבצום גדליה אחד במירוץ- ר' גדליה התפלל מנחה עם הציבור בטלית ותפילין והניח את כובעו על השולחן. לפתע אני שם לב שילד משחק בכובע, הוציא את כל החלק הפנימי שבכובע- וקרע אותו... ר' גדליה גמר להתפלל וכאילו מאומה לא ארע. לא די שלא העיר או אמר איזו מילה, אלא מבחינתו כביכול לא היו דברים מעולם... ככלל- כל מידה וכל עניין בעבודת ה' היו בשלימות גדולה. יש עשרות סיפורים על ה"אהבת ישראל" שהייתה בו. אנשים שלא הכיר

כלל, שביקשו ממנו טובות למכביר- ומעולם לא השיב את פניהם ריקם.

ידוע שלר' גדליה היו מוגיעות גם כל מיני דמויות מעניינות?!

היו מגיעים לשיעור גם אנשים תימהוניים. פעם הגיע שם איזה בחור לא ממש בריא בנפשו. כמה שבועות לפני פסח הגעתי לר' גדליה אחרי הצהריים ואני רואה את ר' גדליה יושב ומשקה את הבחור הזה תה. מתברר שר' גדליה מצא

רבי גדליה לומד בסוכה (באדיבות ר' אברהם שמעון בורשטיין)

מתגורר כאן יהודי משכמו ומעלה, עם ראש ישר ויר"ש טהורה היו באים. ר' גדליה, לא היה "רב" או "מנהיג" אלא התנהג כאחד הפשוטים, והיא שגרמה לרבים להתחזק ע"י בכל עת וכו', וב"ה שר' גדליה חיזק אנשים רבים, וחיזקם בעצות ישרות ע"פ דעת רביז"ל בכל תחום!

מה ניתן לספר על הקשר שלו עם גדולי ישראל באותה תקופה?

ר' יעקב: כשהגיע ר' גדליה לארה"ב למטרת איסוף כספים עבור הקמת מוסדותיו בצפת, פגש בכמה וכמה רבנים, אחד מהם היה האדמו"ר מסקווירא עמו היה סיפור מיוחד... כשר' גדליה הגיע לניו-יורק, הוא רצה לשבות את השבת הראשונה בקרב חסידי סאטמר. אך הרבי מסאטמר עדיין שהה בעיר מיאמי באותה עת, לפיכך קבענו שבשבת השלישית לשהותנו בארה"ב נשהה בקריית יואל, אך ר' גדליה הציע שלא נפסח גם על העיר סקווירא השוכנת בקרבת מקום... באותם שבועות השתוללה אש המחלוקת במלוא עוזה בעיר מאנסי בין חסידי ברסלב, לחסידי סקווירא... התקשרתי לדווח לחסידי ברסלב שבמאנסי על כיוון הנסיעה של ר' גדליה והם התחלחו: מה? האם נטרפה עליכם דעתכם? לנסוע לעיר סקווירא כשבחוץ משתוללת כזאת אש של מחלוקת? אך ר' גדליה בשלו: תנסה בכל זאת

אפשר להבחין בכך, שהם לא הראו כל כך תנועות חיצוניות, אך כשהסתכלו היטב, היו רואים הכל... פעם אחת היה ר"ה מחובר לשבת, ור' גדליה יושב היה במירון, שם בפינה, כשהתפילות שלו - היו 'שלושה ימים של אש בוערת, אך מוצנעת בפינתו הצדדית'!

קדושת העיניים ויר"ש

פעם גערה בו חמותו המבוגרות על כך ש'הוא לא שם לב שהיא עברה ברחוב', והוא סיפר לי שהוא כלל לא ראה אותה, הרי היה הולך עם העיניים למטה. ר' שמחה ברלב סיפר ששמע מר' גדליה איך שבצעירותו היה נלחם הרבה עם הבעל דבר על שמירת העיניים למרות שהיו לו נסיונות בעניין. למרות הכל, הוא התחזק והתחזק עד שהקב"ה זיכה אותו שמה שהוא לא צריך לראות - הוא פשוט לא רואה.

איך ובאיזה צורה היו אברכים או בחורים באים להתחזק עם ר' גדליה?

ר' יעקב: לא הייתה לו "שטעלע" של רבנות. הוא לא נשא משרה כזאת, וממילא לא היו גם שעות קבלת-קהל... הבית היה תמיד פתוח לכל דורש ומבקש ה', ואלו שהכירו וידעו כי

תמונה
נדירה!

היה בעל מידות מיוחד. ר' גדליה בצוותא עם יבדלחט"א ר' יעקב הי"ו

לסדר מגבית בסקווירא!

בן דודי, היה שותפו העסקי של ראש העיר סקווירא. פניתי אליו, לבקשתו של ר' גדליה, והודעתי לו כי אחד מהחשובים ביותר של חסידי ברסלב בא"י רוצה לבוא ולבקר בעיר לצורך מגבית... בן דודי הודיע לי שהוא נכנס אל האדמו"ר במוצ"ש לברכו בברכת "א גוטע וואך" (שבוע טוב) ואולי יש סיכוי לפעול משהו באותם רגעים אצל האדמו"ר, לכן כדאי שאצור עימו קשר במוצ"ש. הגיעה השבת השלישית- ואכן שבתנו בקרית יואל.

כשהרבי מסאטמאר אומר "מפוי" רסמים של שקר

דקות אל הרבי מסקווירא. בתחילה שוחחו השניים יחד על שושלת אדמו"רי סקווירא- ר' גדליה היה בקיא גדול בייחוס משפחתו של האדמו"ר. לאחר כ 20 דק' ר' גדליה רימז לי לצאת, ובעקבותי אף המשמש יוצא מן החדר... ואז- ר' גדליה סיפר לאדמו"ר ממה שר' אברהם שטערנהארץ סיפר לו, איך החלה ההתנגדות בסקווירא על חסידי ברסלב מהבל-הבלים אין בו ממש!, ולאחמ"כ האדמו"ר העניק לו \$100 והמשמש נכנס לביהמ"ד ואמר לכל הציבור; המנהיג של ברסלב בא"י הגיע עבור מוסדותיו בעיר צפת! חזרנו לרגע לרכב אך פתאום ר' גדליה החל להקיא דם. היה זה דבר ידוע- שבכל פעם שר' גדליה התרגש או התאמץ, הוא החל להקיא דם, עד שלבסוף הוא גם נפטר ממחלה זו- היה לו קרע בלב, ה"י. כך היה גם בנסיעה הזו. חזרנו לרכב, ור' גדליה אמר לי; "דער בעל דבר פארגינט

לאחר השבת נכנס ר' גדליה אל הרבי מסאטמר ונשק את ידיו, ומיד העיר לו הרבי; "מפורסמים של שקר"!!!... המטרה של ר' גדליה הייתה לערוך מגבית למען המוסדות בצפת, ולכן הוא חיכה ליום ראשון בבוקר- הוא שוב נכנס לאדמו"ר ואף העניק לו את ספרו הנפלא "חיי נפש", וכן "טלית קטן". הרבי נתן לו מיד \$100 שבאותם ימים נחשב לסכום גדול אך למעשה לא הסתייע מילתא והמגבית לא יצאה לפועל...

"אני מקווה שהורדתי הרבה מההתנגדות!"

כאמור, במוצ"ש התקשרתי לבן-דודי, וזה בישר לי שביום ראשון אחה"צ ניכנס אל האדמו"ר. ואכן- הגענו, והוכנסנו תוך כמה

נישט'ט'-- הס"מ לא מפרגן... אבל- המשיך ר' גדליה- אני מקווה שהורדתי הרבה מההתנגדות ואכן כהיום- ההתנגדות לברסלב היא ממש שמיים וארץ לעומת ההתנגדות דאז.

אם הזכרנו את הקרע בלב- יש סיפור נפלא על האהבת ישראל של ר' גדליה שקשור לעניין הזה. בשיעוריו של ר' גדליה השתתף אדם שהיה סובל מבעיות נפשיות. יום אחד הגיעה אשתו לר' גדליה ואמרה שבעלה לא מרגיש טוב. ר' גדליה הגיע לביתו של האיש, ואמר לאשתו שתלך להזמין רופא. אותו אדם, נכנס לרגע לביהכ"ס, אך לא יצא, גם בעבור זמן רב... בשלב כל-שהוא הבין ר' גדליה שמשוהו קרה לו- הוא נכנס לביהכ"ס וראה

להיפך דווקא באמצעות נוכחותו שהשפיעה עליהם לטובה. (במאמר המוסגר ניתן לציין כי ר' גדליה סבר שאין לעקור חלק חי מן הגוף בשום אופן, וממילא הוא התנגד נחרצות לעקירת שיניים, ואף הוא עצמו סבל ייסורים נוראים- ובלבד שלא לעקור שום שן!)

אריכות אפיים של ר' גדליה

ר' יעקב: בפעם הראשונה כשרציתי לשוחח עמו ביחידות, לאחר חצי שנה של השתתפות בשיעורים פגשתי אותו בביתו. ישבנו במטבח ודיברנו, וגבו היה לכיוון דלת הבית. עודנו

בד"כ לא היה ר' גדליה מגיע עמנו לאסוף, אך לבסוף הוא היה סופר את הכסף הקטן, ואומר: "כך אבנה את צפת, כך אבנה את צפת!"

מדברים ולפתע ילד עבר בפראות וכמעט הפיל את ר' גדליה ארצה... אך ר' גדליה כאילו לא אירע דבר המשיך בשיחה, מבלי לעורר שום תגובה מצדו כלפי הילד.

שאותו אדם התעלף שם... והוא- בגופו הצנום והתשוש סחב על גבו את האיש עד למיטה- ולאחר מכן היה ר' גדליה עצמו צריך לשכב תקופה ארוכה, תוך שהוא מקיא דם פעם אחר פעם!...

אחד ממפעליו הכבירים והידועים ביותר של ר' גדליה, הוא ללא ספק בניינה הרוחני המחודש של עיה"ק צפת והחייאת היישוב היהודי בגליל העליון, ובוודאי שיש רבות על מה לספר בנדרון, אך כטיפה מן הים מה תוכלו לספר בעניין זה?

ר' יעקב: בעת שר' גדליה עסק ופעל למען צפת, ר' נח חפץ היה אמור לבוא אליו על מנת לדון בנושאים העומדים על הפרק. אך ר' גדליה לא חש בטוב, ולכן הודיעו לר' נח שלא יגיע לחינם. אני באתי בכל זאת, והכניסו אותי

עדותו של רופא שיניים

ב"שבעה" של ר' גדליה הגיע רופא השיניים שלו, וסיפר על היכרותו עם ר' גדליה, בין הדברים סיפר על שני פציינטים, נערים צעירים שהיו מגיעים בקביעות לצורך טיפולים, אך בזמן ההמתנה- היו מחוללים שמות בחדר, הם התקוטטו, צעקו, ומה לא... לפתע עלה בדעתו של הרופא לשבץ את תורם של הילדים בצמוד לתורו של ר' גדליה, ואכן- מני אז ואילך- שקט ודממה שררו בחדר ההמתנה, לרווחת הרופא וכלל המטופלים... כל זאת ללא שמץ של גערה והערה מר' גדליה, אלא

לחדר השינה של ר' גדליה, ששכב חלוש בחדרו, ואמר לי: הבעל דבר לא מניח לנו להיפגש!

תק"ע בשופ"ר – צפת וירושלים

בהמשך סיפר לי שבעולם יש עניין כזה שנקרא "צרים תאומות", ששתי צרים כורתות ברית ביניהן, והדבר בא לידי ביטוי בכל מיני עניינים שעושים יחד, ואחת מסייעת לשנייה, כמו כן להבדיל בצד הקדושה יש קשר בין ירושלים ציה"ק לצפת ת"ו, ויש גם רמז נפלא לזה בברכת "תקע בשופ"ר בשמו"ע- כי "תקע"- עולה בגימטריא "צפת" מכוון ממש, ו"שופ"ר" עולה בגימטריא "ירושלם" מכוון ממש, ולשם בניינה של צפת מסר ר' גדליה את נפשו ונסע בפעם הראשונה ל 5 חודשים לאמריקה, ולאחמ"כ בשנת תש"מ נסע לארצות אירופה לסבב על פתחי נדיבי עם- ושם באירופה נפטר ממחלתו כאמור. באסיפה הראשונה שפתח למען צפת, סיפר לנו ר' גדליה את מה ששמע מר' אברהם, כי "אם יתעסקו בעניין רביז"ל בעיה"ק צפת, תצמח מזה טובה גדולה!"

כך אבנה את צפת!!!

במשפחתו חשבו שנשתבשה עליו דעתו; הוא לא היה ישן יותר משעתיים בלילה, הפרנסה לא תמיד הייתה מסודרת כדבעי, ויהודי כזה יעזוב את כל אשר לו וילך להתעסק בבניינה של צפת? אם נוסף לכך את העובדה שהוא היה אדם חלוש כוח מטבעו, וחולה בסוכרת, ומחלות לב וכו' הרי שניתן לומר בבירור שהוא מסר את נפשו כפשוטו למען העניין הזה!

בתחילה היינו עוברים ביישובים מדלת לדלת לאסוף צדקה עבור העניין. בנתיבות בשדרות וכו', בד"כ לא היה ר' גדליה מגיע עמנו לאסוף, אך לבסוף הוא היה סופר את הכסף הקטן, ואומר: "כך אבנה את צפת, כך אבנה את צפת!" פעמיים השתתף עמנו ר' גדליה במלאכת האיסוף ברחבי הארץ, ופעם אחת התבצע האיסוף ביישובי התימנים סמוך לבית שמש. נכנסו למושב אשתאול, ועבר שם בחור תימני בלי כיפה, קטף פרי מהעץ, והכניסו לפיו מבלי לברך... ר' גדליה אמר לו: "מה עם ברכה?" ענה לו אותו בחור: מה אעשה? אין לי כיפה... אמר לו ר' גדליה: נו, לפחות שים את היד על הראש- ותברך!

בצהריים, היו כל דלתות הבתים פתוחות כמנהג המושבים, אך לקראת ערב סגרו את הדלתות. דפקנו על דלת אחד הבתים, ובעל הבית שאל מתוך

הדירה בחשש מה, ובמבטא תימני עמוק: מי שם? כדי להסיר את החשש מליבו- ענה לו ר' גדליה במבטא תימני מובהק אף הוא: "גדליו", וכך נפתחה הדלת...

#זוה באמת פלא גדול איך ר' גדליה הצליח להתמודד עם כל הקשיים שהיו כרוכים בבניינה הגשמי והרוחני של צפת, האם הייתם עדים לחלק מהס"ד שזכה לה?

ר' יעקב: באמת, אי אפשר לתאר כלל במילים את מסע ההתנגדות הקשה שהתנהל כנגדו. גורמים בממשלה ובעיתונות דיברו על כך ללא הרף, "חסידי ברסלב הורסים את צפת", זעקו הכותרות! אך מנגד הסייעתא דשמיא שליוותה אותו הייתה נפלאה, ונספר לדוגמא עובדא; באחת הפעמים נסענו אל אל הבכא סאלי, ישבנו אצלו כשלוש שעות, והוא ערך סעודה לכבודנו, דיבר דיבורים מרביה"ק ואח"כ הוא נתן את הסכמתו וברכתו למוסדות. גם עם ר' מרדכי שרעבי ז"ל- מגדולי המקובלים דאז היה לר' גדליה קשר חם וטוב, והם אף למדו יחדיו.. והנה, למרות כל הקשיים האין סופיים לכאורה "צפת ה' היא תקום".

תפילה כראוי

רוצים להתפלל בביהכ"ס בו פשוט אין פוצה פה משך כל התפילה, כדאי לבוא לביהכ"ס של ברסלב בצפת... אמר לי פעם מישהו בהתפעלות על השילוב הנפלא של השמחה והיראה שיש בתפילה בביהכ"ס של חסידי ברסלב בצפת! השוער של הרה"ח ר' אפרים (קעניג, בנו של ר' גדליה, להבחל"ח) התפלל כאן פעם את תפילות השבת. לאחר השבת הוא אמר: הרגשתי בתפילות השבת כמו בתפילות יום כיפור... וב"ה שממשיכים את עניינו של הנחל נובע כראוי. יהודי מטורונטו, שאינו נמנה על חסידי ברסלב היה נוהג להגיע לפה לצפת אחת לשנה, בהטעימו שבכך הוא "מטעין את הסוללה" הרוחנית למשך שאר ימות השנה...

יעזור השי"ת שנזכה להמשיך גם אנו לדבוק בדרכיו ומסילותיו של רביז"ל, ולהרבות פעלים למען כבודו ית', וכבוד הצדיק האמת, ודבר אלוקינו יקום לעולם

תודה לבנו הר"ר משה קליין הי"ו, וכן להר"ר נתן הורוויץ הי"ו על הסיוע הרב בהכנת הכתבה והבאתו לדפוס.

למען
קיום
הקיבוץ
הקדוש
בראש
השנה
הבעל"ט,
על ציון
רביה"ק
הננמ"ח
בעיר אומן,
במתכונתו
כמידי שנה
בריבוי
הבתים
של רבבות
מישראל.

יום תפילה ודעקה עולמי

בת עמי
לא תחשה
ולא תשקט
בזעקה

כלל
אנשי
שלומינו
חסידי
ברסלב
בכל
אתר ואתר
מתכוננים
בדחילו
לקיים

שיתקיים בער"ח אב הבעל"ט

בהוראת הרבנים גדולי זקני אנ"ש שליט"א,
יתכנסו אנ"ש מנער ועד זקן לתפילת רבים באהבה ואחדות, לקרוע שערי שמיים
בעצרת מרכזית בכל עיר ועיר

אשר בכוחה לשבור ולגבור על כל המניעות, ולפעול בס"ד לקיבוץ גדול שיקדם את הגאולה
הראש השנה שלי עולה על הכל!

עצרות מרכזיות בכל עיר
לפתוח
לקיום
הקיבוץ
באומן

כ"ח תמוז תשפ"ב

בחסות:

בעל תשובה! יש לך שאלה?

קושיות?
התמודדיות? לבטים?

מעוניין לברר על ארגון קיים
ומקצועי עם מענה לשאלותיך?
אינך יודע איך מה ולאן לפנות?

"את אחי" - יחבר ויקשר
אותך בס"ד עם הארגונים,
הרבנים והיועצים המנוסים
הקיימים מכבר המותאמים
לך במגוון תחומים באופן
אישי לפי הצורך...

מפרט

התקשר עוד היום וצוות "את אחי" יעמוד
באן לשירותך ולמענך לתת את כל המידע
והמענה הראוי אי"ה לכל דורש ומבקש.

שלחה 1 **02-5329617**

את אחי

מרכז מידע חיבור והכוונה בעולם התשובה

טזעמיה חיים זכו

טעימה קטנה בלימוד ליקוטי מוהר"ן

אברך יקר!

**משתוקק לטעום מעת לעת טעם לימוד
ליקוטי מוהר"ן בעיון ובהתבוננות?**

הנך מוזמן להגיע בכל יום, ללא התחייבות, בין השעה 2:45 ל-3:45 לכולל ליקוטי מוהר"ן במסגרת לטייל בתורתו, בביהמ"ד אנשי מוהר"ן, ולהתבשר מהאווירה בלימוד התורה הזמנית בעיון, בצוותא חדא ובדיבוק חברים, ולחוד ככל אשר תאוה נפשך ותקבל טעם חדש בלימוד ליקוטי מוהר"ן

כי גם קצת זה המזון!

אחראי הכולל: 052-7148323

lb046277313@gmail.com

**לטייל
בתורתו**

פרויקט לעידוד העמקה
והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

רשת מלמדים וחברות
ליקוטי מוהר"ן בעין

כי עקר הצדיק הוא תורתו הקדושה (ליקוטי חו"ט שלוחין ה' יב)

עורר ישנים מתרדמו

קריאת קורש מאת הרבנים גדולי זקני אנ"ש למען התקבצות אנ"ש בימי ראש השנה על ציון רבינו ו

בס"ד לקראת ע"ה תמו"ז - זמני תשוב אל אנשי שלומנו היקרים והחשובים ד' בכל אתר ואתר החוסים בכל צח צ"ע ה"ע. זעקת ושוועת אליכם יושבי מדינת אוקראינה עולה השמימה, בעת אשר ניששים שם מוראות מלחמה וצמצום חרות אשר רבים ושריות הפליטה נמצאת במצב מדיק, ורבים אשר נאלצו להימלט חיים נמצאים בגלות קשה ומרה. המקו חובתנו להתפלל לשלומה של מלכות.

ויהי עם זאת מנה קרב ובא יום הרת עולם, ראש השנה הקדוש והגורא, אשר אליו נשואת עיניהם ולי הצי"י, ועליו כל סמיכותם ותקותם וביטחונם, לזכות בו לתיקון נפשם ולהכתב בספרן של צדיקים, עיי' ו הקדוש ויציא להיות בחלקת ממוקק ספון בעיר אומן צ"י לימי ראש השנה, ובחמלתה היקרה וכינו בדורנו השני לפרשת שני ציון, ומה עשרות שנים שרבות רבבות מתקבצים להיו ופינה להתגלות ופרסום שם הצדיק והנרדף בכל המצות ישראל, ואורו זורח ומאיר באופן שלא הי

הן על כל אלה לטש הבעל-דבר עינו וחורק שינו, ומשתח מנגד בכל כונו כגיבור המתריאש, למנוע ח הקדוש והגורא, אשר בו תליה נאולתנו ופדות נפשנו (כ"א אנ"ש מור"ן ד'), וכפי שאנו רואים בחוש ב כלו חל ומודועע מפני נזרות שנות ומשנות, מניפות ומלחמות רח"ל, ותצאתיהם כל פעם חן מן אנ"ש לבוא ולהשתחח על ציון איתנו רביה"ק ויציא, ואין איתנו יודע ער מה ער הוכן ו

ולב מי לא יירא ויפחד לעת כזאת כאשר סכנה גדולה מרחפת שוב על אם על הציו"ק באומן, בימי ראש השנה תשפ"ג הבעל"ט

על כן נקרא בזה אל אנשי שלומנו היקרים והמונים עלי תולע, להחמס כאיש אחד בלב אחד, בכל ריב לעצרות תפילה וזעקה גו

בבתי המדרשות דאנ"ש ובכוללים והשיבות, וכן תשכיר בבית תלמודם (ונשים דצי ביום ערב ראש-חודש תמוז

להריע על הצרה הגדולה הזאת לזעק אל ה' בחוקה ולהתנתן על נפשנו שימתיק את רוע תוהרה מעלינו, ושנכה לחסות בראש הש על ציו"ק בגיל ורעה מטרד ישוב רעות ולשוב ולשמוח כל השנה בזכותה הגדולה, וכן תק כבו ועל זאת יתפלל כל חסיד לעת מצוא, מדי יום ביומו, על הכי שיוכזו להיות אצלו על ראש השנה, באין מוצה מה ומי וכמו כן כאשר זו השנה השלישית שמתגברים הקלי למנוע מאי ש את השתמחות על ציונו הקדוש קו"ק

להתעורר לעמדם כענין זה: ומה נאה ויאה לאנ"ש באי היכל חדר בחדר, להשתדל כל אחד עצמו להיות הזיר ביותר בכבוד הציו"ק הקדוש, בפרט בשמי ובאתערותא ולתא אתער לילכא, לכתל כל צד ומשיון מעלינו, ועיי' במורה החזונה ענינו כשבו ה' שבת ובאע"ה"ח

יעקב מאיר שכטער שמואל משה קרמר ש"מ

געוואלד, ברסלב'ר חסידים. הראש השנה של הרבי בסכנה!?

התהפוכות שעוברות על העולם כולו ואוקראינה בפרט מאימות על עתידו של הקיבוץ בראש השנה הבעל"ט באומן אם לא חלילה גם לשנים הבאות כולם // סקירה מיוחדת מהשטח הבוער, בשילוב הצצה אל המיית ליבם של רבבות חסידי ברסלב הכוספים להצלחת ושלום הקיבוץ בו תלוי העולם כולו // דרך מחופה בסכינים

1. הכנה

הדי הטילים שהחלו לעוף בשמי אוקראינה, אי שם בשלהי חודש אדר הראשון בישרו את תחילתו של עידן חדש לגמרי. תוך ימים ספורים הפכו מילוני גויים אוקראינים לפליטים חסרי כל, והעולם כולו כמרקחה.

איש לא שת את ליבו באותם ימים אל העיר הקטנה 'אומן', ולעתיד ציונו הקדוש של הנחל נובע, הלא הוא 'המקום המוכן לו מששת ימי בראשית לעסוק בתיקון העולם'. אך רבבות חסידי ברסלב שנפשם קשורה לאותה מצבת אבן, החלו מביטים בדאגה על המתרחש, חוששים שמא 'מה שהיה כבר לא יחזור שוב'.

כחסידי ברסלב מאמינים, אנו יודעים שעתידו של הקיבוץ בראש השנה, כמו גם ההשתתחות בשאר ימות השנה, אינם עוד צרה בתוך האסון הגדול

שאירע לאוקראינה, אלא ייתכן שהם בכלל סיבת כל המלחמה, על מאות אלפי ההרוגים שהיא כבר גבתה.

עדיין חרוטים בליבנו המראות קורעי הלב, של אלפי החסידים מושלכים כחיות השדה, תחת גשם זלעפות, קור אימים ושרב יוקד. מולם ניצבים היו חיילים חמושים עם מבט מקפיא בעיניהם, וברקע אותם כלי רכב משוריינים מאיימים. ולכן, לא פלא היה לשמוע על כך שאותם כלי מלחמה עולים באש רוסיית, ובאותו מעבר גבול דוהרות שיירות משוריינים בדרכם לקייב הבירה.

אין משמעות הדברים שמאן דהו לזעג לאידו של העם האוקראיני חלילה, שהרי נצטווינו בתורה 'להתפלל לשלומה של מלכות', ובפרט אותם שקיימו בנו 'הכנסת אורחים' למשך שנים כה רבות. אך השייכות שבין המאורעות, והקשרים הרבים שמעידים על משהו נעלם שמתרחש מאחורי הקלעים, גם הם לא נעלמים מנגד עינינו.

נכנסים לשדה הקרב

כלל ישראל כולו ליווה את 'פליטי אומן' במנוסתם, יחד עם עשרות אלפי יהודי הגולה, שנשטשו את

דמתכם!

ני אג"ש שליט"א
ציון רבינו הקדוש

תמו"ר - זמני השנה משמשים וראים חסידי
קמת ושועת אלפים ורבות מאחורי בני ישראל
חובות אשר רבים חללים הפילו כבר בח"ל וגם
ת קשה ומרה. התקום ירחם עליהם. וגם לרבות

שאות עיניהם וליבם של כלל חסידי ברסלב
ש צדיקים, ע"י שנובה לקיים צוואת רבינו
ולימי ראש השנה.

בנות מחקצנים להיות על ציונו ב"ה, וממנו ית
מאיר באופן שלא היה כמורה מעולם.

מתריאש, למנוע ח"ו את חיקוני הראש השנה
ואנו רואים בחוש כבר כמה שנים, שכל העולם
הם כל פעם הן מניעות קשים ומתודשים על
ע' עד מה עד היכן הדברים מגיעים.

ת שוב על אפשרות ההתאסמות
וב"ג הבעל"ט.

בלב אחד, בכל ירחיו איש באה"ק ובעולם
זה גדולה

מודם (ונשים צדיקות בבתיהן)

זמון

זה הזאת

לחסות בראש השנה הבעל"ט בכל רביה"ק
ירולה. וכן ק"ק כבוד לא יפאס תפילה רבים.

ומו, על הכלל ועל הפרט

ווצה מה ומצמצף.

ציונו הקדוש קו"ק, סימנא מילתא היא משמא

דל כל אחד ואחד לקבל על

בפרט בשמירת הדיבור

יצינו כשבו ה' שבת עמו ע"י ששית צדקנו ב"א.

שמעון שפירא

הכל, במסירות נפש שכמותה לא נראתה, ויוצא לחוג את יו"ט שבועות בצילו של רבינו הקדוש. באותה עיירה הודפס גם הספר הנורא 'ליקוטי מוהר"ן תנינא', ובכל העיירות שסביבותיה בילו החסידים את ימיהם בעבודת ה' בקדושה ובטהרה.

עשרות ואולי אף מאות של אבות עם ילדיהם יצאו לדרך המפרכת, ילדים שבקרוב יגיעו לגיל שבע, רוצים 'לחטוף' את ההבטחה הנוראה של הרבי, ש'מי שיבוא על ציונו לפני גיל שבע, בוודאי יהיה נקי מן החטא', וכשהאוקראינים רואים את הגדיים הרכים, הם מבינים שכנראה את "היהודים המשוגעים" הללו הם לעולם לא יוכלו להבינן...

בחג השבועות הגיעה העלייה לרגל' למימדים שכמותם לא נראה בכל אוקראינה בעת כזו. מאות רבות של חסידים לא ויתרו על 'קבלת התורה' במחיצת רבם הנצחי, ויצאו את הדרכים מכל הכיוונים האפשריים לקראת החג. בימים שטרם החג שררה אי וודאות בכל הנוגע לכניסה מהגבול המולדובי, שהינו הנתיב הקצר ביותר לאומן, ובשל כך הוצרכו רבים לנדוד לשדות תעופה רחוקים הרבה יותר, והעלויות כמובן בהתאם.

האווירה הייתה מרגשת ומופלאה, והשמחה והריקודים הרקיעו שחקים. את ההתקבצות ליוותה התעוררות עזה כהכנה לנסיעה הגדולה לראש השנה, שבתנאים הקיימים נראתה עדיין אפשרית, אם כי

אוקראינה בדרכם אל ארץ מבטחים. מיליוני דולרים נשפכו על מבצע ההצלה הגדול באוקראינה, שהותיר את אומן עם קומץ חסידים 'שרופים' בלבד, כאלו שלא מוכנים לנטוש את הציון בשום מצב, ולחלקם מי יודע אם היה בכלל לאן ללכת.

בתחילה היה זה הרב נתן בן נון יו"ר איחוד חסידי ברסלב, שלא שת לבו לשום דבר, ועשה את דרכו תחת שמירה אל תוך אוקראינה הבוזרת, אל עבר הציון הקדוש. כדי לוודא שהמקום לא יינזק ויפגע כתוצאה מהמצב. בהמשך נפרצו שמועות על עוד חסידים שיצאו את דרכם אומנה, מתוך להט שדבר לא יכול היה לעמוד בפניו.

בר"ח ניסן כבר יצאה קבוצה מאורגנת של ממש, הראשונים שזכו לחזות בתמיהה המופלגת על פניהם של החיילים בגבול, כמו שאלו: 'כולם יוצאים ואתם דווקא נכנסים?!' לך תסביר לגוי מהי אהבה שבין רב לתלמיד, בין הכבשה המשתוקקת לרועה הרחמן מאין כמותו.

הרושם שהתקבל לאחר חזרתם ארצה היה ש'זה לא כל כך נורא כמו שזה נראה', ומאז החלו שיירות מצויות לנוע בדרכים הנידחות והשוממות אל הציון באומן. הדרך הלא מוכרת עוברת בעירת הגבול 'מוגילוב - פודולסק', הלא היא 'מאהלוב' אותה מזכיר רבי נתן בימי מוהרנ"ת, שם יכול הינך לצייר בעיני רוחך את התלמיד הגדול, עוזב בערב שבועות את

אין דלק, וגם איפה שיש, הוא ניתן בהקצבה ובמחיר כפול ויותר! גם עלויות מוצרי המזון האמירו ואף שבכל העולם ישנה עליית מחירים, כאן במדינה היא מורגשת הרבה יותר.

בנוסף, ייתכן מחסור גדול בנהגים, כיון שרבים מהתושבים, ובפרט מי שאינו עובד, יצאו להילחם בשדות הקרב. לכן כנראה

שרוב הציבור יאלץ לנסוע באוטובוסים, ופחות במוניות ורכבים פרטיים. גם על עניין זה אנו נותנים את הדעת ומשתדלים לעשות ככל האפשר להתכונן כראוי.

חשוב מאד מאד להדגיש: אין בדברינו אלו להבטיח מה הולך לקרות, בפרט שנשמעו קולות שונים מהממשל שהם עדיין לא החליטו על אישור סופי, לכן צריך לעשות כל אחד כפי הבנתו ובעיקר להשקיע בלי סוף בתפילה לה'.

מה עוד תוכלו לומר לציבור בעת כזו?

רבינו אומר בספר המידות 'מדירת הצדיק ניכר מעשי הדור', ולכן כאשר אנו רואים את התגברות המניעות הלא מובנת הזו, על קבריהם של הצדיקים רבינו הקדוש ורשב"י, עלינו להרהר בעצמנו אולי אנחנו צריכים לדאוג יותר לציין הקדוש - דירת הצדיק.

כל מה שקורה באומן אינו מובן מאליו, יש קשיים רבים על כל צעד ושעל, דמים מרובים ומאמצים שלא נגמרים לדאוג לכל פרט, ובפרט בעת שכזו.

כל אחד שיחשוב בעצמו איך הוא יכול לתת את חלקו לעזרה, לתת כוח לפעילות הקדושה הנצרכת כל כך, ולוואי ותהיה כבר המתקת דינים בשלמות, כשנזכה לביטול כל הגזירות והגאולה השלמה.

ותטה לב המלכות עלינו לטובה...

בשיחה מיוחדת לאבקשה חושף הר"ר נתן בן נון הי"ו יו"ר 'איחוד ברסלב - אומן' את 'מאחורי הקלעים' של השתדלנות הנמרצת מול השלטונות למען הקיבוץ המתקרב, ואת המציאות הנראית לעין נכון לשעת כתיבת שורות אלו

מה תוכלו להעביר לציבור על המצב בו אנו עומדים כיום?

בתקופה האחרונה אנו מנהלים את כל המגעים עם ה'מטה הכללי הצבאי' שהוא זה שאחראי על כל אוקראינה עקב מצב החירום. ב"ה בימים האחרונים קבלנו 'אור ירוק' מהגורמים האחראים, להתחיל ולקדם את התוכניות לקראת ראש השנה. ובמילים פשוטות: האוקראינים נותנים את הסכמתם לקיום הקיבוץ, אך כמובן, הם חוזרים ומדגישים כל העת ש'הכל לפי המצב הנוכחי ונתון לשינויים בכל עת'.

לפי דרישות השלטונות, הם מתכננים להקפיד הקפדה יתירה על חוקי המלחמה, בהם האפלת הבתים בלילה ועוצר ברחובות בין השעות 22:00 ל - 5:00. ברצונם לאכוף את העניין בצורה נוקשה, ו'הוויזות השחורות' הם כלי אכזרי שהם מוכנים להשתמש בו לשם כך.

תקוותינו היא, שאזור הציין כולו ייחשב ל'מתחם' אחד גדול, בו יוכלו להסתובב ללא הגבלה גם בלילה, כיון שהם מבינים שעניין ה'עלייה לציין' הוא משהו קדוש אצלנו. אך זאת על כל אחד לדעת, כי טיולים ושאר בילויים מסוכנים מאד, והם עלולים להצית את זעמם של הגויים, ולחבל בכל הראש השנה כולו. זהו ממש 'קוץ בעיני האוקראינים' שסובלים כל כך במלחמה.

גם כשמדברים על קיום הקיבוץ בתנאים הקיימים, צריך לזכור שהמצב פה בכלל לא פשוט. ברוב תחנות הדלק כלל

בקשיים לא מבוטלים שכנראה ילוו אותה.

מה יהיה עם ראש השנה?!

מסופר על הרב בעל ה'קדושת לוי' שהיה סניגורן של ישראל, שהיה הולך לדרכו בערבו של חג הסוכות, והנה מולו הוא פוגש את הבעל דבר כשהוא מלא שמחה. לשאלתו של הרב 'לשמחה מה זו עושה?!' משיב השטן, שהנה הוא הצליח להטביע בים ספינה גדולה, עליה היו אלפי אתרוגים המיועדים ליהודים בגולה, וכעת הם בוודאי ימנעו ממצווה חשובה זו.

ויהי לאחר החג, והנה שוב פוגש הרב את אותו מלאך המוות, והוא רואה בו שהוא סר וזועף. 'ומה הפעם?!

שאלו הרב. 'מר ממוות', הוא השיב. 'אתרוג אחד נותר לפליטה לכל בני העיר, וכולם על עולליהם וטפם עמדו במשך כל היום בתור שהשתרך על פני כל העיר, הכל רק כדי לקיים את המצווה. כל צבא השמים רעשו מקול המצווה, והצרה אשר חישבתי עליהם נהפכה להם לששון ושמחה'.

למעשה כדוגמת מעשה זה, זוכים חסידי ברסלב עתה כבר בפעם השלישית. הפעם הראשונה הייתה באותה 'שנת הקורונה' כאשר כתוצאה מסגירת הגבולות התגלתה מסירות נפשם של רבבות החסידים, החל מאברכי כולל ש'שפכו' עשרות אלפי דולרים בנסיונות שונים לחזור אל המדינה הנצורה, דרך מעשי מסירות נפש נוראים ומופלאים שרובם כלל לא ידועים, וכלה ביהודים רחוקים שהחל מאז ניצתה בהם השלהבת, והם שבו בכל ליבם לחיקם של צדיקי האמת ותלמידיהם.

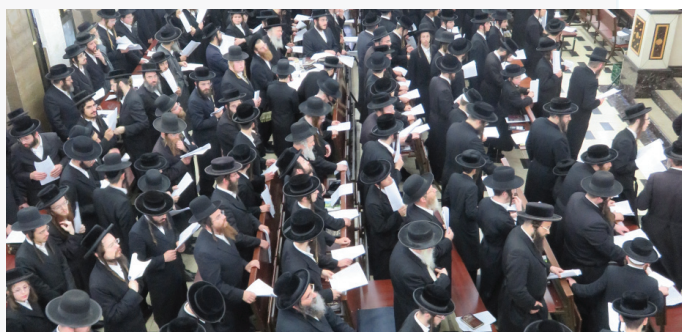
הפעם השנייה הייתה בשנה שעברה. אז התגלתה אהבתם האינסופית של החסידים לרבם, כשהושיבו 'ישיבה על קברו' באומן, למשך שבועות

הושע נא ציון המצוינת

מה מביא קרוב לרבבת יהודים להתכנס ביום בהיר ולהתחנן על נפשם קדם מרי עלמא? מהי המטרה בהשקעה האדירה ומהם התוכניות לעתיד? ההרגשות, הזעקות ממעמד התפילה האדיר לכלל אנ"ש שהתקיים בביהמ"ד הישול' שבירושלים בשיחה מיוחדת עם מארגן הכינוס שבחור להישאר בעילום שם כי זהו תיקונם המיוחד

המודעות שבישרו על הכינוס המתקרב, העלו בלבבות רבים מאברכי ובחורי אנ"ש את החשש הגדול ממה שעתיד להתרחש, בקרוב ממש – בעוד 'מאה' ימים בלבד! העסקנים היקרים האמונים על ארגון כינוסים רבים, תכננו הפעם להביא את הציבור מכל קצוות הארץ. יחד לעמוד ולהתחנן לפני בורא עולם שיחוס על עמו, ויזכנו גם השנה לקיים את רצון רבינו הק' בשלמות.

אחרי שנתיים כמו אלו שעברנו, לא פלא שההתעוררות בהיכל הישול' הרקיעה שחקים. הציבור מנה קרוב לשבע מאות יהודים מרחבי ארץ

הקודש, כשכל אחד מהם עצר את סדר יומו העמוס כדי לפעול בכוח 'תפילת רבים' להמתקת הדינים.

אין כמו קירותיו של הישול' שספגו כל כך הרבה דמעות, כיסופים ודיבורים על עניין הקיבוץ בראש השנה, עוד מאז נבנה בימי מסך הברזל, לתפילות אלו. בזמנו, היו התפילות על הנושא לדבר שבשגרה. אך 'תפילת רבים' מעין זו דומה שעדיין לא זכו הקירות הדוממים לספוג.

עם התחלת הכינוס המו הלבבות בהשתפכות, עת נשמע סדר הסליחות מפי חזן הקיבוץ הרה"ח ר' שרגא לוי שליט"א. לאחר מכן הובערה אש הקדושה בלבבות, כאשר נדברה דרשתו של הרה"ח ר' יעקב שלמה מוזסון שליט"א, שעורר את הציבור בגדולת מעלת ראש השנה החובה להתפלל לשלומן. אחריו החלה שיחתו המעוררת והמופלאה של הרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א (ראה מסגרת), שהותירה את הציבור בהשתוקקות לקראת היום הגדול הקרב ובא.

ועדיין לא תמו התפילות... לחתימת המעמד ניגש הרה"ח ר' בנימין כהן שליט"א וקרא את פרקי התהילים בקול בוכים, והרה"ח ר' שמעון שפירא שקול בכיו ושאגת ליבו, לא הותירו עין יבשה בקהל.

מיד עם סיום התפילות, החלו הריקודים. כל הלב נשבר' הפך ברגע אחד לבעירה של שמחה עצומה. הראש השנה שלי עולה על הכל... אומן, אומן, ראש השנה... אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו, ועוד ועוד ניגוני שמחה והודיה, שיצאו מפיות המשתתפים הישר אל שמי מרומים.

עקב הצלחתו האדירה של הכנס, והמצב המסוכן בו נמצא עתיד הקיבוץ, מתוכנן כינוס נוסף באזור המרכז, עבור האלפים הרבים שנבצרה מהם ההשתתפות, ולהגברת רחמי ה' עד לפתיחת שערי ציון לרווחה וגאולת ציון במהרה.

כי לא יטוש ה' את עמו ואת נחלתו של רבינו הקדוש לא יעזוב.

ניתן לומר בוודאות, כי כבר כעת, בעקבות ההתעוררות הגדולה, כבר נחל הבעל דבר את מפלתו הגדולה, וחלקו רב בכיסופים והתשווקה שהוא מעורר בליבות החסידים ל'אומן ראש השנה'.

ארוכים לפני ראש השנה. אלפים רבים היו שנטשו את הכל, ובאו לבלות את חודש הרחמים בתוך ה'תיבת נח' של הצדיק. שעות של תורה ותפילה נאספו שם, ישיבות, חיידרים וכוללים, הוקמו שם בתוך ימים ושעות, כשאת כל זה משלימים שעות רבות של ריקודי שמחה סוחפים, בבוקר ובערב, ריקודים שכמוהם לא ראה הדור כולו, אש של אהבה שלא התגלתה מעולם.

לפני הפעם השלישית אנו עומדים כיום הזה, ובלב מקנן חשש עמוק מהמצב הקיים ומהחמתו אל הגרוע יותר, כשאומן תהפוך לעיר כבושה או לחזית מלחמה ח"ו. השאלה הנוראה: 'מה יהיה עם הראש השנה של רבינו?!, מקנת בליבו של כל יחיד מאנ"ש. בחבורות, בשדות, בקברי הצדיקים ובקרב העסקנים היקרים נשמעת הזעקה: 'געוואלד, הושע נא ציון המצוינת!!!'

אך למרות החשש מובטחים אנו גם בישועה העתידה,

לך כנוס את כל היהודים

דרכם של חסידי ברסלב הנאמנים לעצותיו של ראש

באזהרה נחרצת לבוא אליו על ראש השנה, מזהיר אותנו מאד 'שלא להתבלבל משום דבר שעובר על האדם בעבודת ה'". כך גם אנו מוצאים במכתביו של מוהרנ"ת לבנו כששכב במיטת חוליו, בו הוא מזהיר אותו שלא לדאוג כלל על הנסיעה ולא להתבלבל ממנה, כי העצבות והדאגות מזיקים מאד ח"ו'.

מוהרנ"ת אף הקפיד על אותם התולים את הגזירות והצרות בשלטונות ומתרעמים עליהם, ועורר את תלמידיו לזכור תמיד, מי הוא זה שמכוון את הכל מלמעלה.

לכן לא נותרה הברירה בידינו, אלא לתפוס אומנות אבותינו בידינו, להרים את עינינו השמימה, לזעוק ולהתחנן על הציון הקדוש שנותר לנו לפליטה, ועל ההתקבצות הנוראה שבה תלוי קיום העולם כולו וביאת הגואל. מהצד השני, להרבות בריקודים להמתקת הדינים הקשים, ובשאר כל היום להסיח את דעתנו מכל מחשבה מבלבלת ולהמשיך בעבודתנו בהתחדשות יתירה.

מניעות לנעימות

בתורה ס"ו העוסקת במניעות הבאות לאדם בכל עניין של קדושה, ובפרט ב'נסיעה לצדיק - דבר שכל יהדותו תלוי בו', מגלה רבינו את עומק הרחמים המונחים במניעות. רבינו מאריך שם לבאר איך דווקא המניעות הם הכלים דרכם אנו יכולים לקבל את אורה של המצווה, וזאת על ידי ההשתוקקות שהיא גורמת, מה שמחבר את האדם אל יסוד המצווה הפנימי והעמוק ביותר, שאין שום דרך להשיג אותו אלא ברצון, שם מונח עצמותו של האדם.

כפי שכבר זכינו לראות בשנים האחרונות, דווקא המניעות הרבות הם שהביאו בכל פעם את כלל ישראל לרמות חדשות של געגועים והשתוקקות לצדיקים. ה'ראש השנה' שאצל הרבה אנשים נהיה כדבר מובן מאיליו וההתייחסות אליו הייתה נראית מעט כאל דבר שבשגרה כמו מלומדה, גורם עם כל מניעה ומניעה להתחדשות נפלאה, ומקבל אור חדש לגמרי. תקוותנו ותפילתנו, שאכן ההשתוקקות תתעצם ותתגבר עד שנזכה במהרה לאורו הבהיר והמאיר בפתיחת השערים, ולנסיעה רגועה וקדושה, ולבסוף נזכה לתכלית השלמה בהתגלות הגואל במהרה.

בני ישראל, מופלאה ומיוחדת במינה היא. ליקוטי התפילות על ר"ה מחולקים בכל עת מצא ונתלים בכל קיר ופינה. ובד בבד עם שברון הלב והזעקה העולה לשמי רום, מתחזקים כולם בריקודי שמחה להמתקת הדינים, כשבכל עת מצא רוקדים הם את ניגוני ראש השנה.

בערב ראש חודש ניסן התקיים 'כינוס תפילה וזעקה' הראשון בשנה זו בציון הרשב"י. את הכינוס יזמו העסקנים החשובים מ'קו איחוד חסידי ברסלב', הזכורים לטובה מהכינוסים בשנים הקודמות. ההתעוררות והתחינה עלו מעומק לב, ואפפו את היכל הציון. השאגה האדירה פרסמה ברמה את דבר ה'ראש השנה של הרבי', וגילתה לעולם מעט מזעיר, מאותה אהבה עצומה ששוררת בין הרבי לאנשיו המסורים.

בתקופה הבאה התבטאה ההתעוררות הציבורית במעמדי תפילה רבים שנערכו בבתי הכנסת של אנ"ש בארץ ישראל ובעולם כולו. עם הגעת התאריך כ' בסיון יצאו בקו 'מערכת ברסלב' לקמפיין עולמי ל'איסוף' תפילות, בסימן '100 ימים לראש השנה', בו משתתפים על ידי לקיחת תפילה, ריקודים, תהילים ו'ליקוטי תפילות על ר"ה'. התקרבותו של יום הדין יחד עם הקמפיין עוררו בציבור את הדרישה לקיום מעמדי תפילה נוספים, ואכן בעקבות כך התקיימו שני מעמדים אדירים בחו"ל ובירושלים עיה"ק (ראה מסגרות).

כינוסים נוספים מתוכננים בכל עיר ועיר בערב ר"ח אב הבעל"ט, בעקבות הדרישה הגדולה. המארגנים מבטיחים להודיע על הפרטים בהקדם.

מה יילד יום...

הידיעות החדשות המגיעות מאוקראינה, מדאיגות ומאיימות מאד. השמועות הבאות מהחזית העקובה מדם, טוענות שהצבא האוקראיני נוחל הפסדים קשים, מה שמביא להתקרבות מסוימת של המלחמה, אל גבולות המחוז בו שוכנת העיר אומן. ומהצד השני ידיעות עצומות על עצבנות וחשש בקרב השלטונות האוקראיניים מההתאספות הצפויה, ורמזים כלשהם המעידים על חוסר רצון לאפשר לו להתרחש.

כל מי שענינו בראשו לופת את ליבו בחרדה. ההבנה הפשוטה היא שה'ראש השנה באומן' בשנה זו וייתכן שאף בשנים הבאות נמצא בסכנה איומה. קיום הקיבוץ בתוך מציאות מורכבת שכזו ולציבור גדול שכזה, כמעט בלתי אפשרית, והכאב בלב איום ונורא.

אך זאת עלינו לדעת, כי אותו הצדיק שהזהיר אותנו

יום כיפור ו'שמחה תורה' ב... חודש סיון

רשמי הוד מהכינוס האדיר של כלל חסידי ברסלב בארצות הברית שנערך במאנסי שבמדינת ניו יורק // בתחילה – זעקות של תחינה ואמירת פרקי תהילים להצלחת והצללת הקיבוץ הקדוש, ובסוף – ריקודי שמחה והודיה על ראש השנה העבר שבוודאי המתיקו את הדינים בשורשם הר"ר ר' שמחה הוס ממארגני הכינוס בשיחה מיוחדת ל'אבקשה' // עולה על הכל

את השיחה עמנו פותח הרב הוס בהתרגשות רבה שניכרת בקולו, הכינוס, שכמוהו עוד לא נראה במדינת הוזהב של אמריקה, זועק את זעקת ה'כרוז' אותו ציווה עלינו רבינו לעשות, וגורר תגובות נלהבות מכל מי שדבר הכינוס הגיע לאוזניו.

השגחה פרטית מופלאה הביאה את ר' שמחה לפגוש בר' אברהם שמחה מאמרמזעלשטיין הי"ו, שהיה זה שאירגן כינוס דומה בערב ר"ח אב אשתקד. על אף שהוא נושא על עצמו עדיין חובות של אלפי דולרים מהכינוס הקודם, מחליט ר' אברהם שמחה להוציא לפועל גם את הכינוס הנוכחי.

ההחלטה נפלה לקיים כינוס תפילה לקראת השנה

הבעל"ט.

בכינוס עצמו חולקו לבאים כרטיסים מיוחדים עם 'שמות הצדיקים' המסוגל לשנות הטבע, כדי שיוכלו לקחתם עמם ולאמרם בכל עת. גם קונטרס מיוחד של תפילות וליקוטים מכל הספרים על ראש השנה, מתוך הספר 'ראש אמנה' ניתנו לכולם.

'חשיבות וכוח התפילה' היו הנושאים העיקריים עליהם זעק הרב בורשטיין מנהמת ליבו. לאחר מכן יצא הציבור לשרשרת של דרשות ותפילות, בהם היה הרה"ח ר' יצחק פריעדמאן מזקני אנ"ש שטרח והגיע לכינוס למרות חולשתו, במשך כשעה ארוכה עורר על נושאים רבים בקשר לר"ה, ובהם החיוב לנסוע בכל מצב שהוא.

שיר של געגוע וערגה התנגן לסיום המעמד מפי אברך מיקירי אנ"ש, שהצית בלבבות המשתתפים את התשוקה והרצון לזכות להיות חלק מהתיקון הגדול בעולם יחד עם כלל ישראל כולו. ריקודי ההודיה הסוערים שלאחר מכן, הפיחו בידיים וברגליים רוח של אמונה ותקווה חדשה.

כיון שזכינו לשיחה עם ר' שמחה, הידוע בעסקנותו הרבה למען עניין הראש השנה, זכינו לשמוע מפיו מעט מהמתרחש מאחורי הקלעים בעניין הקיבוץ המתקרב. נדהמנו לשמוע על חסידי רבים, ששופכים ממנום סכומי עתק של אלפי דולרים, ובנוסף מיטלטלים בדרכים קשות מנשוא מארה"ב ומאר"י בקשר לעניין. את כל זאת הם עושים

בשביל פעולות מסוימות של השתדלות, וכדי לנסות ולצאת ידי חובת כל האפשרויות הנוגעים לדבר יקר שכזה.

המסירות נפש העצומה רק גוברת והולכת, לקראת ראש השנה כולנו משקיעים בהשתדלות החזקה והוודאית מכולם והיא: ה'תפילה' וה'ריקודים'. יעזור ה', שנזכה כולנו להתקבץ יחדיו בצל ציונו הקדוש בראש השנה הבא, בשלום ושמחה שלמה.

הבאה ומעמד הודיה על ראש השנה העבר בחדא מחתי. הכל, כדי לנסות את ה'השתדלות' הטובה ביותר, כזו שבוודאי תקרב את כלל אנ"ש אל ה'ראש השנה של הרבי'.

הרצים יצאו דחופים, ולאחר הזמנת אולם גדול בעיר מאנסי הוזמן גם הרה"ח ר' נתן בורשטיין מארץ ישראל, להלהיב ולעורר את דבר ה'תיקון העולם' בתפילה ובקשה לקראת השנה החדשה

דיבורי קודש להבעיר הלב ברשפי שלהבת, על גודל מעלת התפילה וההשתוקקות על קיום הקיבוץ הקדוש בראש השנה באומאן, סמוך למקום גניזת רבינו הקדוש. אשר נשמעו במקהלות עם רב, בעצרת התפילה בירושלים עיה"ק, מהרה"ח ר' שאול סירוטה שליט"א.

ערך והביא לדפוס: בן ציון ירושלמי

ראש השנה אצל רבינו הוא תקוותינו ותקוות נפשינו!

אשרינו מה טוב חלקינו שזכינו להתקרב ולידע מצדיק גדול כזה, זה היה ההתחזקות הגדולה ביותר של מוהרנ"ת, וזה מה שחזיק אותו במעברים הקשים ביותר, וביותר, שזכינו לידע מהגילוי העצום של ראש השנה אשר הוא תיקון כל העולמות.

באחד ממכתביו מתבטא מוהרנ"ת: "צריכין רק להחיות את עצמינו בלימוד הקדוש של אומרה לאלוקי בעודי, כדי שיהיה לנו כח לחפש ולבקש ע"י זה דייקא. ועל כולם, מה שאנו מכינים עצמינו במחשבותינו להיות על ראש השנה, במקום קודש גניזתו הקדושה, זאת נחמתנו וזוה יגיל וישיש ליבנו כי עור יש תקווה להשיג אורחות חיים מעתה על כל פנים. וה' יצליח דרכנו בהצלחה האמיתית והנצחית בזה ובכא לנצח".

יש כאן גילוי נפלא. עצם המחשבה להיות בר"ה אצל רבינו, היא הנותנת לנו כח ותקווה לזכות לכל הטוב ולהשיג אורחות חיים!

צריכים אנו איפה, בימים שנשארו עד ראש השנה, להתחיל לחשוב ולהשתוקק להיות אצל רבינו הקדוש בר"ה, ובוודאי יהיה נעשה מזה דברים נפלאים! בכל רגע פנוי צריכים לרצות ולכסוף "רבש"ע! רצונינו להיות אצל רבינו הקדוש בר"ה!".

לפחד מהגזירות!

ידוע מה שלימד אותנו רבינו הקדוש על צורת ההתייחסות לגזירות "שלא להחזיק אותם לדבר קל". הרבי לא אחז מהתחזקות כזו שמתנחמים שלא יקרה כלום ויהיה בסדר, אלא צריך "להתפחד מאוד מאלו הגזירות". ידועים דברי הרמב"ם שכל האומר על צרה שהיא 'מקרה', הרי זה מידת אכזריות. ובוודאי בדבר זה שכבר שלש שנים שמרמזים משהו מהשמים, הקב"ה קורא אלינו.

מוהרנ"ת כותב שייסורי הנפש הקשים ביותר הם כשיש לאדם 'חלוקת העצה', שאינו יודע איך להתנהג בעניין מסוים. וייסורי הנפש קשים מזה הם כשחלוקת העצה הוא ברוחניות. ובוודאי בדבר קדוש כזה שאין גדול ממנו, כמה צריכים אנו להתייגר ולחשוב מעניין זה!

כמה צריכים אנו לצעוק להשי"ת "רבונו של עולם! אל תעשה לנו כזאת! טוה אוננו דאס נישט! אל תמנע מאיתנו להשתתף בקיבוץ הקדוש בר"ה!".

הרי לאבוננו כבר טעמנו כבר כזה מציאות שלא זכינו להיות אצל רבינו הקדוש בר"ה... כמה צריכים אנו לזעוק ולהתחנן שלא יקרה דבר כזה שוב חלילה.

בל"ג בעומר זכינו לראות בקיום הבטחת התורה "כי לא תשכח מפי זרעו", בישועת ה' הנפלאה שהיתה משוללת כל הגיון. צריך לקחת מזה התחזקות על כוח התפילה שבוודאי משברת את הטבע.

חשיבות השתתפותו של כל אחד

יש כאלו שמתנחמים בכך שהדרך אינה סגורה לגמרי וניתן לנסוע דרך היבשה. אבל לאמיתו של דבר אין מחשבה מטופשת מזה! הרי הרבי בעצמו גילה לנו עד כמה חשובה השתתפותו של כל יחיד בקיבוץ על ר"ה, וכלשונו הקדוש: "איך האב אוסגיקוקט איטליכן" (הסתכלתי על כל אחד מכם).

הרי אם מתבוננים בעניין הנורא של ריבוי הבתים, מבינים שאם מחמת הקשיים יימנע חלילה אפילו מאדם אחד מלהגיע לר"ה הרי זה הפסד עצום לכלל כולו!

לגודל העניין היה ראוי לעשות עצרת תפילה על כל יחיד שנמנע מלנסוע ח"ו...

פעם אמר רבינו לר' אהרן הרב דברסלב: "מברך אני אותך שתזכה להבין שיחת חולין אחד שלי, 10,000 שנים לאחר פטירתך". ואם בשיחת חולין כך, בתורתו וודאי כך. ועל עניין זה של ר"ה שאין גדול ממנו, על אחת כמה וכמה שאין לנו שום השגה בזה. ואם לרבינו היה אכפת על כל יחיד שנעדר מהקיבוץ, א"כ מה נענה אבתריה.

ראש השנה אצל רבינו זה החיים שלנו!

כדאי לעיין קצת בלשונו הנורא של מוהרנ"ת: "ה' יעזור לי בחסדו לנסוע למקום שאסע, ולהשתטח על מקום שאשתטח, אשר באמת איני יודע כלל עוד עד היכן הדבר מגיע. אבל זה אני יודע בבירור בעזהש"ת, שאני צריך ליסע לשם בכל עת ובפרט על ר"ה הקדוש והנורא והאיום מאוד מאוד, וגם אני צריך לעורר ולחזק אתכם בכל כוחי, בכל מיני דיבור אמת שבעולם, שתזכו ג"כ להיות שם כי הוא חייכם".

יש כאן נקודה נוראה! הרי על דירת מגורים, שאחר שחולפים כמה עשרות שנים עוזבים אותה ועוברים למגורים נצחיים, עושים כ"כ הרבה השתדלויות אפילו על סיכוי רק לקבל הנחה על הדירה... ומי מדבר על מי שיש לו כבר דירה, ורוצים להפקיע אותה ממנו באמתלאות שונות, שבוודאי יעשה כל טצדקי שבעולם וייסע לקברי צדיקים וינסה בכל כוחו לעורר רחמי שמיים לבטל הגזירה.

ואם חלילה יש סכנת חיים ממש, אז בוודאי שאין מפסיקין

לרגע להתפלל, ועושים כל מה ששייך בכדי לעורר את כל כלל ישראל להתפלל, וכל השתדלות ששייך לעשות מבצעים מייד, בלי התחשבות בשום מניעים אחרים.

ואם על חיים גשמיים – שהם זמניים וחולפים שגם אם יבריא האדם, יחיה לכל היותר עוד כמה עשרות שנים, וילך ג"כ מן העולם כדרך כל הארץ – מתנהגים כך, א"כ על נושא זה של ר"ה, שהוא חיינו הנצחיים כלשון מוהרנ"ת, על אחת כמה וכמה שאין להפסיק לרגע מתפילה וזעקה.

זה ההצלה של הדור וחלילה להפסיד זאת

בתורה ח'–תקעו תוכחה, שכידוע שתורה זו היא כעין הצוואה, מגלה הרבי שהסיבה שצריך לנסוע לצדיק על ר"ה, הוא משום שהוא עוסק בבירור המדמה.

מי יכול לתאר איזה צרה זה ליפול למדמה? מסתובב בן של ה' יתברך, שבכל גיד וגיד שלו תלוי רבבות עולמות, ומונח לו בראש דמיונות של קנאה תאוה וכבוד במקום תורה ומצוות ונצחיות....

בפרט בדור הזה, עם כל המכשירים הפסולים, והמכשולות השונים מבית ומבחוץ.

זה הרי בוער ברחובות!

בשביל זה צריך לנסוע לרבי, המדמה הוא הרי היצר הרע של הדור הזה!

זה לא מלחמה קלה! הרבי אמר ע"ז, שהצדיק הוא נכנס לגרון הסט"א במסירות נפש, בכדי לגרום לה להקיא מה שבלעה כבר רח"ל.

על זה לבד היה צריך להקדיש את כל השעה התבודדות עד ר"ה, "רבש"ע הבטחת לנו רפואה, נתת לנו רבי שעוסק במסירות נפש להצילנו מדבר זה, וכל דבר זה עומד בסכנהו".

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה

חז"ל מגלים לנו שהדרך לבטל גזירות הוא ע"י תשובה ותפילה וצדקה. ואם נתבונן בזה ונקיים זאת, בוודאי זהו הדרך לבטל הגזירה.

תשובה; בוודאי שצריך כל אחד בפרטיות לפשפש במעשיו, ולתקן כל הטעון תיקון. אולם יש גם תשובה בכלליות, מה שנוגע לכל אחד. ר' נתן כותב ש"עיקר התשובה צריך להיות על פגם אמונת חכמים".

הפסוק אומר: "יען כי ניגש העם הזה בפיו, ובשפתם כבדוני, וליבו ריחק ממני, ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה, לכן הנני מוסיף להפליא את העם הזה הפלא ופלא, ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר" וחז"ל דורשים זאת על הסתלקות הצדיקים.

וכהיום שלא שייך להגיע לציון הקדוש הרי זה בחינה של הסתלקות הצדיק. והסיבה לכך, מגלה הפסוק שזה בגלל שיש 'מלומדה'. התרגלנו שבסוף חודש אלול אורזים מזוודה ונוסעים לרבינו...

לפני שנתיים כשהיטלטלנו בלונדון, שאל אותי אברך מדוע בעצם נוסעים לרבינו לראש השנה. כבר שנים הוא נוסע, ואף פעם הוא לא שאל את השאלה הזו... רק כשמזעזעים אותנו אנחנו נזכרים? אנחנו צריכים להתבונן

מעצמינו מדוע אנו נוסעים, ולא לחכות חלילה לתזכורות. הרי הרבי אמר שבכל פעם שמגיעים לצדיק זה צריך להיות כמו בפעם הראשונה.

להפסיק את המלומדה בנסיעה לציון הקדוש

בשנים האחרונות פשטה תופעה בה נוסעים לרבינו ל'נופש' רח"ל. פעם אף שמעתי התבטאות ממישהו שזה יותר זול מלנפש במקומות אחרים...

האם השתבשה עלינו דעתינו? להיכן נעלמה החרדת קודש שתמיד הייתה בציון!?

חז"ל אומרים [פסחים ת] שלא היה פירות גינוסר בירושלים, כדי שלא יאמרו השבטים שבשביל זה עלו כדי להנות מפריה.

הפנ"י אומר שההבטחה שם בגמרא, שהנוסע לביהמ"ק אינו ניזוק לא בהליכתו ולא בחזירתו, היא רק אם אינו נוסע להנאתו.

הדברים מבהילים, ומוטל עלינו לתקן זאת.

וכן מה שכתבו זקני אנ"ש במכתבם, להתעורר שלא לדבר שום שיחת חולין בציון. אנו חייבים לעצור את ה'מלומדה'!

תפילה; ידוע מה שמגלה רבינו הקדוש בתורה ס"ו, שכמה שהדבר הנחשק גדול יותר כך המניעות המתגברות כנגדו גדלים יותר, בכדי להגביר החשק. וכותב שם רבינו "בפרט דבר שבזה תלוי כל יהדותו כגון לנסוע להצדיק" היכן ראינו כדבר הזה, שבכל שנה צצים כאלו מניעות שאפילו לא חלמו עליהם... אין זה כי אם הוכחה על גדול העניין, ואין לנו להפסיק ולו לרגע מלזעוק ולהתריע ולרצות ולהשתוקק על עניין זה.

להפסיק לחשוב על השתדלות

צדקה; רבינו מגלה שצדקה משבר הטבע. המחשבה הראשונה כששומעים על המניעות המתרגשות בכל פעם, הם מתי לנסוע והאם שייך להבריח את הגבול וכדומה. אלו הם מחשבות של טבע...

הקב"ה רוצה שנבין מה הוא מתכוון ומה הוא רוצה. אם נתגבר על המניעות בדרך הטבע, לא עשינו כלום! כמוכן שחייבים גם השתדלות, אבל אל לנו לשכוח שזה רק טפל.

שמעתי מעסקן העוסק עם בחורים, שישנם אברכים ובחורים שנפלו ברוחניות רח"ל מהנסיעה בתש"פ. וישנם אברכים שרח"ל נשארו עם הכלים הטמאים והמטמאים כל נפש, ובחורים שנתרו בלי ישיבות... האם שייך להמשיך לחשוב רק השתדלויות טבעיות? איני פוסק אם לנסוע וכדומה, אבל הרי התוצאות הם נוראות, ובוודאי שחייבים לטפל בשורש!

ואם אכן נתחזק בשלושה עניינים אלו, תשובה ותפילה וצדקה, בוודאי שנזכה שיעבירו מעלינו את רוע הגזירה.

יזכנו ה', שנזכה לבוא בצורה רגועה ושמחה, ושלא נבלה חלילה את הזמן בדיבורי סרק, ונזכה לנצל את הזמן הנותר עד ר"ה ברוגע וביישוב הדעת, ונזכה כולנו לבוא ולהשתתף בקיבוץ הקדוש יחד עם כל ישראל, אמן.

די בית המדרש. אור זרח אין עמנואל

עטליכע זכרונות פון דעם אומפארגעסליכן
פערזענליכקייט וואס ערוועקט אונז נאָסטאַלגיע
און געגועים פון דעם חסיד האמיתי

ר' נחמן שבתי גאלינסקי זללה"ה

איבער געזעצט אויף די אידישע שפראך
דורך: שמעון י. הלוי

ר' נחמן גאלינסקי. בית חולין

עטליכע זכרונות פון דעם אומפארגעסליכן פערזענליכקייט וואס
ערוועקט אונז נאָסטאַלגיע און געגועים פון דעם חסיד האמיתי ר' נחמן
שבתי גאלינסקי זללה"ה

גאאזנות און פשטות

אויף די 'דריי זיילן' אויף וואס דער וועלט שטייט איז געווען געגרינדעט
דעם לעבנסשטייגער פון דעם וואונדערליכן חסיד און איש האשכולות,
רבי נחמן גאלינסקי ז"ל – 'אויף תורה און עבודה און גמילת חסד',
שעפנדיג חיות און ווערנדיג באלויכטן פון דעם 'יסוד העליון והפשוט',
דער 'צדיק יסוד עולם', דער ליכט-זייל וואס באלייכט אלע וועלטן, דער

אויך שוין זייענדיג נישט געזונט, ווילאנג ער האט נאך געקענט עטוואס אָנגיין האט ער ווייטער פארגעזעצט דעם שיעור מיט א מורא'דיגע מסירות נפש.

די ווענט פון דעם ביהמ"ד 'אור זורח' אין עמנואל זענען עדות אויף זיין וואונדערליכע התמדת התורה, ווען פון צופרי ביז אויפדערנאכט איז ער געזעצן אין געהארעוועט אין תורה מיט א געוואלדיגע אפעטיט. אין די נאכמיטאג שטונדן פלעגט ער בלייבן אליין אין ביהמ"ד, ווען זיין מיטאג פלעגט מען אים שיקן פון שטוב צום ביהמ"ד כדי ער זאל נישט דארפן מבטל זיין פון זיין לערנען היות די צייט ווען דער ביהמ"ד איז געווען ליידיג פון די לומדים איז געווען פאר אים זיין מערסט-געוואונטשענע צייט אין וועלכע ער פלעגט עספיען אריינצוכאפן צו לערנען ברציפות אָן קיין שום הפסק אדער סיי וועלכער שטער.

די תורות און מאמרים פון דעם הייליגן רבי'ן זענען געווען איינגעקריצט ביי אים אין הארץ, מיט דעם איז ער געגאנגען, און פון דעם האט ער געשעפט זיין גאנצער חיות. עס דערציילט איינע פון די בני המשפחה וואס האט אים באגלייט צו זיין נסיעה צום ציון הקדוש אין אומאן ארום דריי וואכן נאכן אריבערגיין אָן אפאראציע אויפן קאפ ווען ער האט געוואלט נעמען 'רשות' פון רבי'ן צו קענען אנהייבן די באהאנדלונגען וואס ער האט געדארפט אריבערגיין. איז אויפן וועג צוריק פון אומאן קיין אָדעסע האט ער איבערגע'חזר'ט פאר אים גאנץ תורה ד' אין ליקוטי מוהר"ן אויף אויסעווייניג, ווארט ביי ווארט! ערקלערנדיג יעדע זאך מיט א ספעציעלער חן.

על העבודה

"תפילה לאל חיי' – דער עיקר חיות איז מען מקבל דורך תפילה" - האט דער הייליגער רבי געזאגט. ווער עס זיך האט נאר איינגעהערט צו די תפילות פון ר' נחמן'ען ז"ל, האט געשפירט ווי אזוי די תפילות זיינע זענען אים ממש מחיה און ווי דאס איז זיין גאנצער חיות. אסאך יארן האט ער געדינט אלס בעל תפילה, און ווער עס האט נאר געהערט זיין זיסער שטימע ביים דאווענען - ווי אזוי ער בעהט זיך פארן אויבערשטן, איז גאר שטארק

געווען א שם דבר' ביי אלע זיינע באקאנטע. ער איז געווען כל-כולו איינגעזונקען אין תורה בייטאג און ביינאכט - און דאס אלץ ביז זיינע לעצטע טעג. און צוגאב דערצו, כאטש ער איז געבענטשט געווען מיט אויסערגעווענטליכע כשרונות און טאלאנטן און אויסטערלישער גוטער זכרון, האט דאס אלץ אים נישט צוגעברענגט צו גרינגשעצן און אראפקוקן זיין ארומיגע געזעלשאפט.

ווי אויך, כאטש זיין צייט איז געווען ביי אים גאר טייער און געמאסטן, האט ער דאס אלץ גערן אוועקגעגעבן פאר אנדערע - האלטנדיג אין איין חזר'ן דעם שפריך-ווארט בשם הרה"ח ר' יעקב מאיר שעכטער שליט"א אז 'אפילו דער טייערסטער און חשוב'סטער ארטיקל אין לעבן דארף מען אויך אפשיידן 'מעשר' דערפון פאר אנדערע'. ער האט דאס פראקטיצירט למעשה מער ווי ער האט דאס גערעדט - אפשיידנדיג א 'חומש' פון זיין טייערע צייט צו מקרב זיין אידישע הערצער, און דאס אלץ מיט א ווארעם הארץ און מיט א ליכטיגן געזיכט.

אזוי אויך פלעגט ער זיצן און לערנען אין כולל 'אור זורח' אין 'עמנואל' אינערהאלב דעם מסגרת פון דעם ש"ס כולל', לערנענדיג א דרייסיג בלאט 'מדי חודש בחדשו', ווען זיין לערנען ווערט איבערגעהאקט יעדע פאר סעקונדעס דורך די וואס זענען אים געקומען כסדר פרעגן, אדער מברר זיין א טיפער סוגיא, אדער סיי וואס וואס אנבאלאנגט צום רבי'נס זאך, ווען מיט זיין ליבליכער שטראלנדן געזיכט ווענדט ער זיך צו יעדן איינעם ענטפערנדיג אויף אלע זייערע פראגעס.

עס איז געווען ביי אים איינגעפעדעמט אין די בלוט דאס ענין פון 'מזכה זיין את הרבים' און מרביץ זיין תורה 'לשם שמים'. מיט זיינע צען פינגערס האט ער מייסד געווען דעם שיעור 'דף היומי' אין דעם שטאט עמנואל, וואס דאס פלעגט ער איבערגעבן טאג טעגליך 'חוק ולא יעבור'. דער צייט פון דעם שיעור איז געווען ביי אים 'קודש קדשים', ווען אויך ביי פארשידענע משפחה שמחות האט ער דאס נישט פארפעלט. אלע האבן שוין געוואוסט אז ר' נחמן ז"ל קומט צו די שמחות ערשט נאכן שיעור, אויך אויב דאס איז פארגעקומען אינדרויסן פון שטאט.

'נחל נובע מקור חכמה'

עטליכע שורות און מעמארן וואס זענען געשריבן געווארן מיט בענקשאפט און נאסטאלגיע דורך איינע פון זיינע נאנטע. אהערגעשטעלט לרגל זיין דריי-און-צוואנציגסטער יארצייט - כ"ו תמוז תשנ"ט

דריי-און-צוואנציג יאר זענען שוין יענעם ביטערן טאג, דער טאג פון דער פטירה פון איינע פון די אויסגעצייכנסטע פון די חבורה, דעם אלעמען באליבטער חסיד ר' נחמן שבתי גאלינסקי ז"ל, וואס האט אונז אזוי טראגיש פארלאזט אין דעם טאג פון כ"ו תמוז תשנ"ט.

שוין דריי-און-צוואנציג יאר וואס נאך אלץ ווערט זיין געשטאלט נישט פארגעסן פון הארץ. דער חלל וואס איז אנשטאנען מיט זיין הסתלקות האלט זיך נאך אין איין פארטיפן מערער און מערער, ווען זיין אנדענק טוהט זיך נישט אפ פון די הערצער פון זיינע פילע תלמידים און מקורבים. איינע פון זיי האט זיך אויסגעדרוקט פאר די בני המשפחה, אז עס גייט נישט פארביי א וואך אין וועלכע דער נאמען פון ר' נחמן ווערט נישט דערמאנט ביי אים אין שטוב. אלזא, אונטערן איינדרוק פון אזעלכע געגועים ווערן די קומענדיגע פֿאַר שורות געשריבן, פאר אונז, און פאר דעם יונגן דור וואס האט נישט זוכה געווען אים צו קענען פון דער נאנט.

*

דער דורכשניטליכער לעבנסגאנג פון ר' נחמן זצ"ל האט זיך אממערסטנסטייל באצויגן ארום די דריי זולן אויף וועלכער דער וועלט שטייט - 'על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים', ווען אלע פון זיי זענען אויסגעמישט און צונויפגעפלאכטן איינע מיט די אנדערע. ער איז געווען 'כולו קודש' אין תורה, און 'כולו קודש' אין גמילות חסדים - דאס אויסנוצנדיג אין אלגעמיין צו מקרב זיין אנדערע צו תורה און תפילה, און דאס אלץ מיט א ברען און מיט א התלהבות דקדושה און מיט א אנגענעמער שטימונג.

על התורה

שוין אלס קינד-ווייז אָן האט ער געלעכצעט צו תורה ווען זיין התמדה איז

נתעורר געווארן.

אין די הייליגע טעג פון ראש השנה, געדענקען נאך מאנכע, האט ער געדינט אלס בעל קורא אין דעם צענטעראלן מנין אין קלויז אין אומאן, ווען דער טעם און דאס זיסקייט פון זיין ספעציעלן און געשמאקער ליינען האט נאך נישט אויסגעוועפט פון די הערצער פון אלע וואס האבן אנטייל גענומען דערביי. עס פלעגט זיך ארומדרייען דאס שפּריך-וואָרט: "אז ר' נחמן מאכט א פירוש אויף דעם דאווענען און ליינען - מיט זיין דאווענען און ליינען זעלבסט".

זיינע תפילות און זיין ליינען איז ווירקליך געווען זיס און געשמאק פאר אלע צוהערער, נישט נאר אלס זיין בא'חנ'טער שטימע וועלכער האט זיך ליבערשט געהערט ווי א פידעלע מיט וואס ער איז געווען באשאנקען, נאר הויפזעכליך פון דעם וואס עס איז געקומען פון די טיפסטע סטרוגעס פון זיין הארץ. די תפילות זיינע זענען געווען צונויפגעגאסן - סיי פון שרייען, קרעכצן, געזאנגען, געבעטן, פאטשן - ווען דער ניגון מיט די טראָפּן פון די ווערטער זענען פונקטליך צוגעפאסט לויטן אינהאלט. עס איז נישטא גענוג די טינט צו קענען פארשטעלן זיין דאווענען פאר ווער עס האט דאס נישט זוכה געווען צו הערן. אויך ווען ער האט געדאוונט ביחידות זייענדיג שוין נישט געזונט, פלעגט ער דאווענען מיט דעם זעלבן ספעציעלן חיות אונטערשטרייכנדיג דעם ניגון פון די ווערטער ווי גלייך ער שטייט ערשט יעצט ביים ברעטל...

אן אינטערסאנטער עפיזאד וואס זאגט עדות אויף זיין הייליגער דאווענען - האט דערציילט איינער ביי די שבעה, אן איינוואוינער פון עמנואל:

"איך בין געווען א קינד - גייסטיש פארבלאנדזשעט צווישן ביידע וועלטן. די דרויסענדיגער גאס מיט אירע פאנטאזיעס האט מיר ליידער געפאנגען, און איך האב זיך נישט געפונען מיין פלאץ אין ביהמ"ד; עס איז געווען בלויז א שפאן צווישן מיר און דער 'פרייער גאס'. ביז איין אינדערפרי האב איך זיך 'פונקט' אנגעשטויסן ביי תפילת שחרית אין דעם ברסלבער שול, ווי דארט האט ר' נחמן געדינט אלס 'בעל תפילה'. געווען איז דאס סתם א תפילה פון א געווענטליכער וואָכן טאג, אבער

די מתקנות וואס האט זיך געשפירט פון זיין דאווענען האט געווירקט אויף מיר ביז די טיפע סטרוגעס פון מיין נשמה. איבערהויפט האט מיר איבערגענומען זיין 'עלינו לשבח' ביים סוף דאווענען וואס איז געזאגט געווארן מיט אזא חן, מלא טעם, פאמעליך. איך וועל קיינמאל נישט פארגעסן ווי אזוי ר' נחמן ז"ל האט אויסגעזונגען די ווערטער 'שהם משתחווים להבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע', ווען ער זעצט ווייטער פאָר: 'ואנחנו' - פאטשנדיג מיט די הענט, 'כורעים ומשתחווים לפני מלך מלכי המלכים' - אויפהייבנדיג די אויגן צום הימל, דעמאלטס האט דורכגעשניטן מיין הארץ די טייטש פון די זיסע געשמאקע ווערטער, ווען איך טראכט צו מיר: צו וואו לאז איך זיך פארפירן? עס איז דאך אלץ נארישקייטן! איך פארמאג דאך אלעס, איך האב דעם בורא עולם! אט דאס האט מיר געגעבן דער כוח זיך ווידער צו באהעפטן צו תורה און מצוות!", פארענדיגט ער זיין געשיכטע.

אזוי ווי זיין תפילה, אזוי איז אויך געווען זיין צוגאנג צו דעם שפיץ עצה פון דעם הייליגן רבי'ן - זיך אויסצורעדן פארן אויבערשטן דאס הארץ 'מדי יום ביומו' - ווען פון דעם טאג וואס ער איז מקורב געווארן צום הייליגן רבי'ן האט ער כמעט נישט פארפעלט דעם שעה התבודדות. ווען ער איז אריבער וואוינען אין עמנואל האט ער זיך משתדל געווען ארויסצוגיין התבודדות אין פעלד. צוריקקומענדיג פון התבודדות פלעגט ער דערציילן פאר זיינע קינדער וואס ער האט אלץ געשמועסט היינט מיטן באשעפער, אויסלערנענדיג זיי ווי אזוי צו משכנע זיין און באאיינפלוסן כביכול דעם אויבערשטן!

דאס 'זיך אויסשמועסן' מיטן אויבערשטן איז פארוואנדלט געווארן אלץ א קענטליכער טייל פון זיין מהות, ווען אויך אין די יארן פון זיין שווערער קרענק ל"ע, זיך פרעגלנדיג אין יסורים, האט ער געבעטן מען זאל אים ארויסנעמען אין באלקאן אין זיין ראד-שטול, א וואו ער איז דארט געזעצן און זיך אויסגערעדט צום אויבערשטן. און ווען עס האט זיך מתגבר געווען אויף אים - סיי די שוואכקייט מצד זיין קערפער, און סיי מצד דער דעת וואס האט שוין נישט פונקציאנירט געהעריג, איז ער געזעצן א שעה, שטיל און שווייגנדיג, אויפהויבנדיג

זיינע אויגן אויף אויבן, מיט אזא מינע פון געגועים...

ועל גמילות חסדים

ר' נחמן איז געווען א שטיק חסד. איבער זיין גוטסקייט און כאראקטער וואס האט נישט פארמאגט קיין גרעניץ, טיילט אונז עטוואס מיט זיין שוואגער - הרה"ח ר' אברהם ראזענבלאט שליט"א, "ער האט אויפגעשטעלט א גמ"ח פאר הלואות. אזוי אויך איז ער געווען פארמישט אין די חינוך ענינים אין עמנואל. ער האט מיט זיינע אייגענע צוויי הענט אויפגעשטעלט דעם משמרת הצניעות אפצוהיטן אויף די גדרי הקדושה וואס זענען געווארן עטוואס אויפגעבראכן אין געגנט, און טראץ זיין צוגעלאזענער ווארעם-הארציגער כאראקטער, האט ער זיך אנגעגארטלט און מלחמה געהאלטן ווי א לייב מיט אן אמת'ער רחמנות, אויף אלע גדרי קדושה, און זיך אפילו געלאזט קאסען דערפאר".

ר' נחמן איז געווען באליבט ביי אלע תושבים פון געגנט פון אלע סארטן קרייזן און קאלירן. אין דעם לעצטן וואך פון זיין לעבן איז ער אינפארמירט געווארן דורך איינע פון די תושבים, אז יענער פלאנט צו פארלאזן דעם געגנט. צו די פראגע פון ר' נחמן'ען - אויף 'ואס' און 'פארוואס?', ענטפערט ער אים, היות מען לאזט נישט אריין זיין קינד אין דעם ארטיגן תלמוד תורה. הערנדיג דאס, האט ר' נחמן ז"ל געבעטן פון איינע פון זיינע נאנטע אז מען זאל אים טראגן מיט זיין ראד-שטול צום מנהל פון דעם תלמוד תורה וועלכער האט אים גוט געקענט, בעטנדיג דעם מנהל פערזענליך אריינצונעמען יענעם קינד אין מוסד. ווען יענער איז געוואויר געווארן דערוועגן, איז יענער געווארן ממש צעטרייסלט, ער האט זיך נישט געראכטן אז ר' נחמן זעלבסט - אין אזא שווערן מצב - זאל זיך פאָרען אויף אזוי ווייט פאר אים. אבער ר' נחמן ז"ל מיט זיין געוואלדיגער 'לב טוב' האט גלייך רעאגירט, אז אויב עס פעלט זיך אויס, איז ער גרייט נאכמאל ארויפצוגיין - ביז דער ענין וועט מסודר ווערן.

מען דארף באטאָנען: טראץ זיינע פילע פעולות פאר'ן כלל, איז ער קיינמאל נישט פארוואנדלט געווארן אלץ 'עסקן', נאר שטענדיג איז ער זיך געזעצן אין זיין ווינקל

ר' נחמן אויפטרענדיג. ביי א משפחה שמחה, לעבן אים זיצט זיין פאטער רבי יענקעלע גאלינסקי ז"ל

א רער אריבערצופירן דעם רבי'נס וועג אין דער וועלט אויף יעדן צורה און אויף סיי וועלכער פארמאט.

אויף זיין איינערקענונג איבער דער אמת'ע און נצחיות'דיגע זכיה מיטן זיין מקורב צום הייליגן רבי'ן, דער 'אור האורות', וועט מעיד זיין דער פאלגענדער עפיזאד:

געווען איז דאס בשעת'ן פארברענגען איינמאל מיט זיין ברייטפארצווייגטע פאמיליע - צוזאמען מיט זיינע ברידער און שוואגערס. און אט קערט זיך איינער פון די בני המשפחה אין זיין ריכטונג, און רופט זיך אן צו אים מיט שעצונג: "דו האסט אלעס מפיקר געווען פאר דיין רבי'ן - רבי נחמן ברסלב'ער, דו וואלט געקענט מיט דיין התמדה און דייע ידעות זיך ציילן אלס איינע פון חשוב'סטע ראשי ישיבות און פארנעמען א הויכן פאסטן - און מיט דעם אלעם באהאלסטו זיך דארט אין עמנואל און דו פארנעמסט זיך בלויז מיט קלייניקייטן". אויפן ארט האט ר' נחמן געשוויגן און גארנישט רעאגירט. שפעטער האט ער זיך געוואנדן צו זיין שוואגער הרה"ח ר' מנחם קירשבוים הי"ו, און אים אריינגעשושקעט: "איך האב דען עפעס מפיקר געווען פארן רבי'ן? פארקערט, דער רבי האט זיך מפיקר געווען פאר מיר! חלילה חלילה, איך האב ביים רבי'ן גארנישט דערלייגט!"...

ציכטיג און ריין

ר' נחמן זצ"ל האט זוכה געווען אין זיין בייליפיגע 'ניין-און-פערציג' יאר אויף דער וועלט, צו מקדש זיין שמו יתברך ווי אויך דעם הייליגן רבי'נס נאמען, ווען אום שבת קודש פר' מט"מ, נאכן אויסלייטערן און אויסוואשן זיין ריינע נשמה מיט די אלע יסורים, איז זיין ציכטיג לויטערע נשמה ארויף אין הימל אין דער צייט פון 'רעוא דרעוין' מיט אן אויסערגעווענטליכער ישוב הדעת, זינגענדיג דעם באוואוסטער ניגון 'מעין עולם הבא', און נאכן ליינען קריאת שמע, ווארט ביי ווארט, ווערנדיג באהאפטן און פארבינדן מיטן אור הצחחות וואס באלייכט אלע וועלטן.

און יעדעס קינד פון עמנואל האט שוין געקענט זיין שמייכל וואס האט זיך נישט אפגעטוהן פון זיין פנים. א ספעציעלער געוויכט האט ער געלייגט אויף אלמנות און יתומים און עלנדע מענטשן, ווען ער פלעגט זיצן מיט זיי און זיי אויסהערן ווי גלייך קיין שום אנדערע זאך אויף דער וועלט פארנעמט נישט ביי אים יעצט קיין ארט. זיין הארט פנים איז געווארן ווי א טייל פון זיין מהות, ווען אפילו אין די סאמע הויכפונקט פון זיין מחלה - טראץ די אלע שוועריקייטן און פחדים, האט ער ווייטער 'מאיר פנים' געווען זיינע ארומיגע.

גארנישט דערלייגט

און ווירקליך די אלע 'דריי זילן' פון דער וועלט אין וועלכע ר' נחמן ז"ל האט זיך אויסגעצייכנט, זענען געווען אין רעזולטאט פון דעם שפיץ פון די אלע 'עמודים' - דער 'יסוד הפשוט', דער 'צדיק יסוד עולם', דער 'נחל נובע מקור חכמה' צו וועמען ער איז איז געווען אזוי דבוק מיטן גאנצן הארץ, וואס פון ווען ער האט נאר קענען געלערנט דעם אור צו וואס ער האט זיך גענצליך מבטל געווען, איז דאס געווען זיין גאנצער גייסט און אָטעם.

גלייכצייטיג איז ער צוגעקומען צו דער מידה פון ענוה און שפלות, וואס לאזט זיך גארנישט גלויבן וויאזוי טראץ זיינע אלע פעאיגקייטן און זעלטענע מעלות אין תורה און עבודה און תיקון המידות - האבן אים אלע גערופן מיט זיין בלויזער נאמען נישט צולייגנדיג דערביי קיין שום 'תואר' אדער סיי וועלכער טיטל, און דאס אלץ איז געווען ווי נאטורליך. זיין גאנצער וואונטש איז געווען צו זוכה זיין דינען ווי

און געהארעוועט אין תורה ועבודה. נאר ער האט זוכה געווען - אז היות זיין לערנען איז געווען 'על מנת ללמד ולעשות ולקיים' - האט מען אים דאס געהאלפן ערפילן. ער האט זוכה געווען דורכאויס זיין קורץ-טערמיניגן לעבן, צו פארמערן אין תורה און חסד, וואס א צווייטער איז נישט זוכה אין פארלויף פון צענדליגער יארן.

זיין ווייכער הארץ האט אים צוגעברענגט צו עוסק זיין אין 'אנטרענקען ביימער' און מקרב זיין פילע בעלי תשובה - אנהייבנדיג פון דעם פונדאמענט, ביזן זיי פולקאם אוועקשטעלן אויף די אייגענע פיס. פאר אסאך פון זיי האט ער געדינט סיי אלס טאטע מאמע זיי באגלייטנדיג אין אלע זייערע פארמעסטונגען פון לעבן. זיין שטוב איז געווען שטענדיג אפן האלטנדיג זיי צוגאסט פאר געוויסע תקופות. ביז היינט רעדן זיי נאך מיט נאסטאלגיע אויף די לעכטיגע 'סדר נעכט' וואס זיי האבן זוכה געווען אריינצוכאפן ביי אים.

זיין גייסטרייכע השפעה האט געווירקט אויף אלע וועלכע זענען נאר געקומען מיט אים אין בארירונג, אזוי, אז עס האט זיך צונויף געקליבן א גרופע אינגעלייט, בני עליה, וואס האבן געלערנט אין כולל 'אור זורח', וואס מיט זיין לויטערן חן און מיט דעם פייער וואס ער האט געברענט אין דעם רבי'נס זאך, האט ער זיי צוביסלעך מקרב געווען צום הייליגן רבי'נס וועג זיי איבערקערנדיג פאר חסידים און תלמידים מובהקים.

זיין שטענדיגער שמייכל

אן עקסטערן ארט האט פארנומען דער כוח און דער שמייכל מיט וואס ר' נחמן האט זיך אויסגעארבעט. יעדער מענטש

יום תפילה עולמי למען הראש השנה של רבינו!

האמת היא, שאם היה שייך להוציא רעיון כזה לפועל, זה היה דבר נשגב מעין כמוהו מהסיבות דלעיל. אבל במציאות, קשה להרבה אנשים להיטלטל בדרכים, והמטרה היא שכל אחד יוכל להשתתף. כך הגיעו העסקנים היקרים לפיתרון המוצע, לארגן עצרת מרכזית בכל עיר, וכך מצד אחד יוכל כל אחד להשתתף, ומצד שני זה לא יגרע מכוח הרבים.

למי העצרת מיועדת?

לכולם!

נחזור ונבהיר: כל מי שרוצה להיות באומן בראש השנה; חייב את ההשתתפות בעצרת בשביל עצמו! אותו רבי שאמר 'גאר מיין זאך איז ראש השנה' [-העניין שלי הוא ר"ה] הוא זה שאמר 'גאר מיין זאך איז תפילה'!

בס"ד כבר סוכם עם הרבה מגבאי בתי הכנסת של אנ"ש, וכן עם רוב הישיבות והחברות, על השתתפותם בעצרת, ובימים הקרובים מקוים העסקנים להגיע לכל אחד. כמובן, שאין צורך להמתין להזמנה אישית, וכל אחד שאכפת לו מהקיבוץ, מוזמן בחום להשתתף.

כמו כן, סוכם עם כמה מארגוני ה'מתמידים' של אנ"ש בכמה ערים, לאסוף את הילדים יחד תחת קורת גג אחת ובאותו הזמן, ובוודאי הבל פיהם של תינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא, יבקע שערי שמיים.

מתי תתקיים העצרת והיכן?

העצרת תתקיים בליל ערב ר"ח אב הבעל"ט, ביום רביעי כ"ח בתמוז בערב. בכל עיר ועיר יפורסמו המיקום המדויק ושאר הפרטים הנצרכים.

עדיין נצרכים משאבים רבים בכדי שהכל יהיה על הצד הטוב ביותר בס"ד. וכל הרוצה ליטול חלק, הן בממון – בכיסוי ההוצאות הרבות, והן בגוף – לצרכים שונים, יפנה בהקדם לטלפון 0533183654

ובזכות התפילות נזכה בוודאי לקיבוץ גדול יותר מכל שנה!

אלפי חסידי ברסלב בכל אתר ואתר, מתכוננים בדחילו לעצרות מרכזיות בכל עיר ועיר, באהבה ואחדות, בער"ח אב הבעל"ט. הפרטים המלאים לפניכם בראיון עם הר"ר נחמן גלינסקי הי"ו מבית שמש

מאת: בן ציון ירושלמי

על מה הזעקה? למה העצרת?

זה לא סוד, שקיומו של הקיבוץ בראש השנה באומן, מוטל בסימן שאלה גדול. הפחד מהמלחמה שעדיין לא נפסקה לגמרי, ובפרט העובדה שהדרכים אינן כבושות לרבים, יכולים למנוע ח"ו מאלפים רבים, מלהשתתף בקיבוץ השנה.

כמו כן, ישנם שמועות שבכוונת הממשל האוקראיני להודיע, שאין ביכולתם לארח בארצם כ"כ הרבה 'תיירים' בזמן מסוכן של מלחמה, וישנם סיכויים שחלילה יסגרו את שערי המדינה. כמו כן ידוע לכל האיום של ה'זיונות', שעל אף שב"ה בשעת כתיבת השורות, ירדה סכנה זו מהפרק, אבל זה מראה עד כמה הסט"א מגסה בכל כוחה, למנוע דבר נשגב זה.

כמי שאמונים על דבריו של רבינו הקדוש, שהפליג בנחיצות וחשיבות השתתפותו של כל אחד ואחד בקיבוץ הקדוש. אין ביכולתנו לפטור את עצמנו, בכך שאנו כבר נמצא את הדרך להגיע, משום שכל יחיד שלא ישתתף חלילה, הרי זה הפסד אישי שלנו.

מה המטרה בעצרת מרכזית בכל עיר?

קודם כל, כוח הרבים! אינו דומה תפילתם של יחידים רבים, לציבור אחד גדול. כמו כן, האחדות שודאי תראה בכינוס כזה, בכוחה לשבר את כל השערים המונעים ומאיימים על הנסיעה הקדושה. בעיני רוחנו אנו צופים בכינוסים הללו, שיהיו מעין כלליות הגוונים שנראה באומן. כל יהודי שרוצה להגיע לרבי יהיה שם!

למה לא לעשות עצרת כלל ארצית?

ליקוטי תפילות חלק ב' תפילה לג

”

וְכַנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְקוּם בְּכָל לַיְלָה בְּחִצּוֹת מִמֶּשׁ,
וְלִהְתָּאֵבֵל עַל חֶרְבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּחְרַב בְּעוֹנוֹתֵינוּ,
וְעַל יְדֵי זֶה נִזְכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ שֶׁתִּנָּחַם וְתִשְׁמַח
אוֹתָנוּ מִהֲרָה, וְתִשֵּׂם לְאַבְלֵי צִיּוֹן פֶּאֶר תַּחַת אֶפְ"ר

וְנִזְכָּה לְהַכְנִיעַ הַמְּאוֹרֵי אֵשׁ כְּנֶגֶד הַמְּאוֹרֵי אוֹר
וְיִתְגַּבֵּר שֵׁם הַקֹּדֶשׁ, שֵׁם ה', שֵׁם הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם,
עַל שֵׁם הַטְּמְאָה, שְׁמוֹת הַחִיצוֹנִים, וְיִתְבַטֵּל הַשֶּׁקֶר
לְגַבֵּי הָאֱמֶת וְיִתְגַּלֶּה וְיִתְגַּדֵּל וְיִתְפָּרֵס בְּכָל הָעוֹלָם,
שֵׁם הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּיִּם וּפְאָרָם וְהַזָּרָם וְחֲנָם הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא וְנִזְכָּה לְהַכְלִיל בְּשִׁמְם וּבְפֶאֶר הַדֶּרֶת קְדוֹשְׁתָם

”

דעם רעבנ'ס ישיבה

שע"י איגוד הישיבות, הכוללים והחבורות דאנ"ש חסידי ברסלב בארה"ק

אברכים ובחורים מצטרפים לעבודת מתנ"ה - המת"ן
י"ב שבועות של הכנה דרבה - שעות רצופות של לימוד התורה
לקראת "דעם הייליגן רעבנ'ס ראש השנה"

לרישום: מערכת הטלפונית מס'

0799-40-70-35

שימו לב ! לטעות במספר הטל. שפורסם בלוח "חשבון הנפש"

הברסלב'ים שנעלמו

ילדים יקרים!

עוד ועוד בענויים, והכל פדי שיודה.

לרשעים הקומוניסטים היו הרבה שיטות איך ליסר ולענות את הנעצרים האמללים. הם היו מענים את האנשים אחד ליד חברו, פדי שתברו יבהל מהיסורים שעוברים על חברו ויודה במהירות... הם היו מנסים לגרם לאחד להסגיר את חברו, אך עם הברסלב'ים זה לא הצליח...

עם הודע דבר המאסר הנורא, כל קהלת ברסלב הודעקה. האם נראה לכם שהם נסו לפנות למשטרה? בודאי שלא. כי ידעו שזה בודאי לא יועיל. מה שיכול היה להועיל היה אולי פניה דיפלומטית - כלומר פניה של שר או ראש ממשלה ממדינה אחרת. ואכן נסו לפנות לאנשים חשובים בארץ ישראל שהיה להם קשר עם השר ברוסיה - פדי שיבקש שחרור עבור היהודים הצדיקים, אך פשהגיעה הפניה כבר היה מאחר מדי.

ובכן, אם אין דרך מעשית שבה אפשר לפעל, השתדלות טבעית, מה עושים? מה עושים ברסלב'ים חסידים בשעת צרה נוראה שפזו?

אין הם שוכחים מי שם אותם במקום זה, הרי הקדוש ברוך הוא שקבע שאנחנו נהיה בגלות, ומנסה לעזור אותנו!

מיד התפללו הם עצמם, וכמוכן הפיצו את שמוותיהם של אנ"ש לתפלה (אנשי שלומנו, כלומר, האנשים שלנו) בכל דרך אפשרית.

לכתב מכתב מפרש שהם נעצרו - אי אפשר! הרי רוסיה מציגה את עצמה לעולם החיצוני כגן עדן, וכמקום נפלא. ומה יכתבו? שצרו אותם כי למדו תורה? הרי לא יתכן!

לכן כתבו מכתב ברמזים... כתבו שם שאנ"ש חולים מאד. ו'בן ציון' - כלומר הציון הקדוש! שמם! ריק מאדם! אנשים כבר פחדו לגשת לציון שמא ישיכו אותם לחבורה. זהו של הברסלב'ים שכל הזמן מתנגדים לשלטון...

כך שלחו אנ"ש מכתבים לכל העולם, לעזור אותם להתפלל על אחיהם הנתונים בצרה גדולה מאוד.

כמעט אף אחד לא חזר מהמאסר הזה. בין הבוודדים שתורו היה ר' נתמן שטרקס, יהודי צדיק שהיה גר באומן, ומסר את גפשו למען נצחיות התורה, לא רק ברוסיה כי אם גם בארץ ישראל.

בודאי שמעתם רבות, על המשטר הקומוניסטי שהיה בברית המועצות, לפני שנים רבות. אוקראינה - מקום קבורת רבנו - עוד לא נולדה אז. אומן הייתה חלק מרוסיה, שנשלטה בידי ברית המועצות, שרדפה את הדת ואת כל מה שקשור לדת.

השלטון ברוסיה היה שלטון של שקר. הם רדפו ודכאו את הדת, אך לעולם הם לא גלו זאת. הם רק ספרו פל הזמן כמה חיים ברוסיה הם גן עדן, ושיש 'חפש דת', וכל אחד יכול לעשות מה שהוא רוצה.

בפעל, המצב היה קשה מאוד. נאסר על כל פעילות מחתרית, ומבחינתם כל דבר שקשור ליהדות היה מורד והיה 'מסכן לצבור'. כך מסרו היהודים את גפם, וקימו מצוות בהסתה, מתוך פחד איום.

בכל רוסיה, ובצמם בכל רחבי ברית המועצות כמעט שלא יכלו לראות זכר לקיום התורה. בתי הכנסת היו שוממים מאדם, שחיטה כשרה - לא הייתה, יהודים שנראים כמו יהודים - מי ימצא? כך הלכה ודעכה יהדות רוסיה שהייתה מפארת מאוד בעבר. אך במקום אחד עדין בערה השלהבת, שם גרו יהודים מיחדים, בעלי פוחות נפש עצומים, מוסרי נפש למען המצוות. לעיר הזו קראו - אומן.

באומן עדין היו יהודים שלא שלחו ילדיהם ללמד בבתי הספר הגויים, וגם אם שלחו - בימי שבת וחג לא הלכו הילדים. אמנם, בכל רוסיה היו יהודים מוסרי נפש, אך המיחד בקהלת אומן היה - שהייתה שם קבוצה גדולה של יהודים שיחדיו נסו לקיים ולעשות כל מה שהם יכולים.

הם עברו על הרבה 'עברות'... הם נתנו צדקה, הם התפללו בצבור, שחטו שחיטה כשרה, למדו בניהם תורה, ועוד המון דברים שמגיע היה להם על זה ענש, או לפחות מעצר.

שנים רבות שבאומן המשיכו חיי הדת לפעל הרבה יותר מאשר בשאר המקומות, עד שיום אחד - גם עליהם נגזרה הגזרה.

שמונה עשרה יהודים יקרים, זפים וטהורים, חסידי ברסלב מהעיר אומן - גלקחו למעצר.

מעצר אין הבונה - 'חקירה והביתה'. מעצר זו חקירה שאם לא מודים באשמה המיחסת לנאשם - מיסרים אותו

כי מתחבר עם ה'ברסלב'רס', ושאלוהו מדוע?

ענה להם הרב, איני יודע, אנחנו חיים פעת בתקופה קשה, שמירת הדת היא משימה כמעט בלתי אפשרית, ולמי יש שאלות בהלכה? מי דואג לבוא ולשאל על פשרות של תרנגולת, על טמא ועל טהור? הברסלב'רס... כשמישהו צריך מצות לפסח, למי ישאל? לחסיד ברסלב בוצר באש של קדושה ומסירות נפש.

אלו היו היהודים הטהורים שצלקחו, נעצרו, נתקרו וענו, וכל זאת בגלל אשמתם - להרבות תורה, להפיץ את קיום המצוות, לעשות חסד. ממש 'עברות חמורות'... וכפי שהתגלה במסמכים מן החקירה - הם הוצאו כלם להורג, חוץ מאלו שנצלו בנס - ר' נחמן שטרקס פאמור, ר' נפתלי דובינסקי ור' חיים איזנברג.

ונשאל את עצמנו - מדוע? מדוע נהרגו יהודים קדושים אלו? ונזכר, כי אנחנו בגלות, ואין אנחנו יכולים להבין. כשיבוא משיח - יתרץ לנו גם קשיות אלו. בינתיים ננסה ללמד ממעשיהם המרוממים של קדושים אלו, ונמשיך להתפלל ביתר שאת לגאולה קרובה, במהרה בימינו אמן ואמן.

ר' נחמן ספר על הענויים הנוראיים שענו אותם שם, וגם הוא עצמו - שהיה עם חבריו, ואחר כך הגלה לסיביר - לא ידע מה עלה בגורלם. האם גם הם הגלו לסיביר למחנה אחר ושם נפטרו? האם נהרגו בקיבוץ? במוסקבה? באומן?

איש לא ידע מה קרה עם החבורה הקדושה שצלקחה בתקופה ההיא.

הענין היה תעלומה, עד ממש לאחרונה.

לפני תקופה גלו ארכיון נוסף, שבו היו מסמכים של ה'חקירה' של אותה קבוצה 'קרה. את הקבוצה פנה ר' הירש ליב לפל - חסיד ברסלב קדוש שנמלט מרוסיה קצת לפני המעשה - בשם 'מלאכים'. ר' הירש ליב מתאר כיצד היו כל מחשבותיהם לשם שמים, וכמה מיחדת היתה תפלתם, 'תפלה בכח', כמו ברסלב'ר חסידים אמתיים, יהודים קדושים, טהורים ותמימים, שזכו למסר את הנפש על קיום התורה ממש.

במסמכים שנחשפו כתובים תאורים ארפים על ה'אשמה' של כל חסיד וחסיד... רק חלק מהם נזכיר, - לדגמא, את ר' מת'ס הכהן האשימו כי השתתף בפעילות הבלתי חקית של ארגון 'עזרה', ארגון שרק חלק צדקה לצנייים...

מענין לספר, כי באומן של אותם ימים, היה גר רב, חסיד סקוירא. בחסידות סקוירא היו מתנגדים לברסלב, אולם הוא לא כל כך היה מתנגד. לפעמים ראוהו חבריו

הַכְּבָשִׁים נוֹפְלִים לְבוֹר

זהו המָשֶׁל...!

והנמשל הוא... אנחנו, הכבשים היקרות של ה' יתברך, שנקרא 'רוענו' – הרועה הנאמן שאוהב אותנו ושומר עלינו כל כּף. הוא רואה איך אנחנו חושבים לפעמים שאנחנו "יותר חכמים" מהתורה והמצוות, ורוצים לעשות מה שאנחנו רוצים, ח"ו.

לכן הוא עושה לנו גזרה איומה ונוראת, הוא לוקח מאתנו את המנהיגים האמתיים שלנו, את הצדיקים הקדושים שהם אומרים לנו איך לקיים את התורה, ואז אנחנו פתאום נופלים לכל מיני בורות פואבים. אנחנו לא יודעים איך ללכת, ומה לעשות. פתאום אנחנו רואים איך טעינו כשחשבנו ששונה לנו לעשות מה שאנחנו רוצים, ואז אנחנו מבינים שצריך לחזור לה'.

תז"ל אומרים ש'קשה סלוקן של צדיקים כפלים כשרפת בית אלקינו', והפונה, שמתי שהצדיקים נפטרים מהעולם בגלל העברות שלנו, זה פואב אפילו יותר מהחרבן של בית המקדש!!! לפני שנחרב בית המקדש היו כמה צדיקים שנפטרו, כיון שפלל ישראל לא הקשיב להם וחסא ח"ו, ועל כן אנחנו אומרים בכל שנה (בעצ"ה השנה כבר יבנה בית המקדש ולא נאמר) את הקינות, שם אנחנו בוכים על הצדיקים שפבר הסתלקו והשאירו אותנו יתומים ומסכנים.

ילדים יקרים!

בטח אתם שואלים את עצמכם: מה כל זה קשור אלינו? ובכן, בטח שזה קשור אליכם! אבא ואמא שלכם והרבי'ס בחי'דר אומרים לכם כל הזמן מה ה' יתברך רוצה שתעשו. ואתם צריכים לזכור היטב היטב, שמי שמקשיב למה שה' רוצה ממנו, אז הוא הולך בדרך ישרה ונעימה ואוכל עשב רך וטעים. אבל מי שחושב שהוא יודע הכי טוב מה לעשות, אוי ואבוי לו שהוא יברח מהרועה הרחמן ויפל לתוף הבורות המסכנים.

לפני כל דבר שאנחנו עושים נחשב: האם זה מה שלמדו אותנו שצריך לעשות?! האם היצר טוב אומר לי לעשות את הדבר הזה או היצר הרע, שרק רוצה להכאיב לי? וכן, עם עוד ועוד נקודות טובות נזכה ללכת בדרך ישרות, עד שנזכה פלנו ללכת בדרך לירושלים הקדושה בביאת המשיח במהרה.

מעשה היה ברועה אחד שהיה לו עדר גדול מאד, בעדר היו מאות רבות של כבשים שמנות, שנתנו צמר וחלב טוב, ובסוף נשחטו כבשר לאכילה.

כדי שהעדר לא יפגע חלילה, היה הרועה מקפיד מאד שהכבשים לא יברחו לשדות מסכנים. בכל פעם שהיתה כבשה בורחת לצדדים או מתעכבת היא הייתה מקבלת מכה הגונה. כך התנהל לו העדר כלו בשלום ובשלחה.

פעם אחת החליטו הכבשים, שאין להם יותר כח למציאות הזו! 'עד מתי נצטרף להקשיב לכל דברי הרועה הקפדן, צעקו הכבשים השמנות. 'הוא מחליט לנו: 'מינה', 'שמאלה', כפי ראות עיניו... מהיום אנחנו מחליטות לבד להיכן נלך!!!'

ואכן, למחרת כשבא הרועה להוציאם לרעות בשדה, ברגע שרק פתח את השער, יצאו כולם בדהרה, והחלו לברח ולהשתולל, העקר לברח מ'הרועה המעצבן הזה...! הרועה לא נבהל מהם, הוא רחם עליהם באמת, ולכן אסף את כולם בכח, אחת, אחת, עד שהחזיר את כולם.

לאחר מכן, מצא הרועה דרך מיוחדת ביצר להעניש אותם וללמד אותם שזהו מעשה מסכן מאד. כבשים, כידוע, הולכות תמיד בעדר אחרי הכבשים המנהיגות, בלי להסתכל בכלל להיכן הם הולכות. לכן החליט הרועה, לקשר את העינים של הכבשים המובילות במטפחת, כך ילכו הכבשים בלי לראות פלום, וכל הכבשים אחריהם יחד אתם יפלו לתוף כל הבורות ויקבלו מכות פואבות מהאבנים והקוצים.

שעשועון

"זכרו תורת משה"

ילדים יקרים!

רבינו מגלה תורה נפלאה לחדש תמוז, עליכם למצוא בתפזרת לפחות 12 מלים המופיעים בתורה. [תורה רי"ז] בנוסף אפשר למצוא שמות של רבינו קרוביו ותלמידיו (זכות).

המוצא 4 שמות יכנס פעם נוספת להגרלה.

השמות	מילים בתפזרת	-
א	זכרו תורת משה	נקמן
ב	זמן ממן תורתנו	נסן
ג	לוחות	פיגא
ד	נשפברו	שקקה
ה	קסר וא"ו מתמז	אדל
ו	זכרון	אחרן
ז	שקקה	
ח	תורה	
ט	זכרון ששה	
יא	בחדש תמוז	
יב	ז	
יג	אלקלא	
יד	כמו	
טו	פי	
טז	לא	

ח	ח	א	מ	ז	א	ל	מ	ל	א	ג	ש
ס	ש	ז	פ	כ	צ	ש	ק	נ	ר	ה	א
ר	מ	נ	ה	ר	נ	מ	ח	נ	כ	ד	ט
ו	נ	ת	ר	ו	ת	נ	ת	מ	נ	מ	ז
א	ו	ה	נ	ת	ל	ד	א	ח	ש	ק	י
ו	ר	ו	ת	ו	ח	ו	ל	מ	ש	ל	כ
מ	כ	ה	נ	ר	א	ל	ח	ת	ה	א	ר
ת	ז	ו	מ	ת	ש	ד	ו	ח	ב	ר	ו
מ	ט	ה	ח	מ	ש	ו	ר	ב	ת	ש	נ
ז	ת	כ	ו	ש	ז	י	ח	א	ג	י	פ
ה	ר	ו	ת	ה	ח	כ	ש	ט	ו	מ	כ

**בברכה שנופה לראות בביאת המשיח
ולזכות לזכרון דקדשה!**

הילד הזוכה בהגרלה לחודש זה
ישעיהו רוטנברג
מירושלים

את התוצאה הסופית יש לשלח בכתב ברור וקריא עד עד ה' אב
לפקס המערכת: 077-318-0237 או להקליט את התשובות בקול ברור
בטלפון המערכת: 02-539-63-63 בשלוחה 7 בלבד, יש לצין באפן ברור
שם וכתבת מגורים וטלפון

בין הפותרים נכונה יגרל זכוי של 100 ש"ח
ברשת חנויות ספרי "אור החיים"!

קבוצת בחורים איטאים עזלו אותי במיון וטק
כדי ליחף לאלף אותי אס אני מכיר את הפליון
לא בוסאבי, מלעניתי בחיובי, פס פחאו אסכר אי
בהתלכבות אל פמפסכב לפליון חולל בישיבה
לרפס, ואל ככתבה אודות פמקוביס פליטאים
פאומפס בישיבה לפוררה פדים וביס וזימאון
לפית מפי דרכו אל ובי נחמן'.
פסקו ואמז!!!

ל.ח. בית

השיח. האזירה. הכיסופים.

בתוך עומק המיצרים האופפים מכל צד מתגלה האמת המאירה שהופכת את הגלות לגאולה. השיח הברסלבאי שמעורר ומאיר את הגאולה, מופיע בכל חודש מחדש בגיליונות אבקשה הזכים, להחיש הגאולה במהרה.

מגבירים את ההפצה

אנו ממשיכים לקבל פניות רבות מנקודות יישוב מרוחקות על הרצון העז לקבל מידי חודש את הסולת הנקיה מבית אבקשה אם גם אתה משתוקק שאבקשה יגיע למקום מגוריך יש לנו הזדמנות מיוחדת עבורך!

בתשלום עלות בלבד + דמי משלוח
תקבל ישירות לביתך חיבת גליונות עם שליח עד הבית לחלוקה באזור מגוריך.

אבקשה מאז ועד היום. **הכל תלוי בך!**

4 **02-5396363**